

Jaarrekening 2023

Versie d.d. 6 mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
I. Jaarverslag	13
Programmaverantwoording	14
1. Ruimtelijk domein	15
2. Openbaar domein.....	21
3. Sociaal domein	27
4. Bestuur	33
5. Algemene dekkingsmiddelen	38
6. Overhead	40
7. Vennootschapsbelasting	41
8. Onvoorzien	42
Paragrafen	43
§ A Lokale heffingen	44
§ B Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	51
§ C Onderhoud kapitaalgoederen	58
§ D Financiering	64
§ E Bedrijfsvoering.....	67
§ F Verbonden partijen.....	74
§ G Grondbeleid	83
§ H Subsidies.....	85
II. Jaarrekening	90
Programmarekening.....	91
1. Overzicht baten en lasten.....	92
2. Toelichting overzicht baten en lasten	97
3. Overzicht incidentele baten en lasten.....	107
Balans	109
1. Overzicht balans 31 december 2023	110
2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	112
3. Toelichting op de balans.....	114
SiSa-verantwoordingsinformatie.....	114
III. Overige gegevens	142
1. Bestuurlijke gegevens.....	143
2. Rechtmatigheidsverantwoording	145
3. Accountantsverklaring.....	146
4. Uitvoeringsinformatie 2023	147
5. Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	152
6. Stand van zaken kredieten	154
7. Toelichting classificatie begrotingsafwijkingen	157
8. Lijst met afkortingen.....	158
COLOFON.....	160

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Waterland over het jaar 2023.

Jaarrekening in vogelvlucht

De jaarrekening kent een positief resultaat van € 2.366.286. De verwachting in de begroting na wijziging was een negatief resultaat van € 1.218.091. Bij de duiding van het verschil tussen de gewijzigde begroting en de realisatie moeten ook de overhevelingen betrokken worden. Bij de jaarrekening 2023 wordt voorgesteld een bedrag van € 512.610 over te hevelen naar 2024 in verband met werkzaamheden en meerjarige projecten die in 2023 niet of niet geheel zijn uitgevoerd. Het positieve saldo van de jaarrekening inclusief overhevelingen komt uit op een bedrag van € 1.854.676. In vergelijking met de begroting geeft dit een verschil van € 3.072.767 (zie pagina 7).

Een belangrijke rol bij dit verschil speelt de algemene uitkering vanuit het gemeentefonds. De decembercirculaire gaf een positief verschil van € 491.000 ten opzichte van het bedrag wat verwerkt was in de begroting. Daarnaast wordt dit verschil in belangrijke mate veroorzaakt door de positieve effecten van de opvang van Oekraïners (€ 2.793.460). De tijdelijke woningen zijn gewaardeerd op restwaarde in onze activa-administratie opgenomen.

Waterland heeft zich ook in 2023 ingezet voor een sterk sociaal beleid op het gebied van Wmo, Jeugd en Participatie.

In 2023 zijn de opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen op het handbalveld gereed gekomen. Hierdoor zijn er extra opvangplekken gerealiseerd. Tevens is er opvang geregeld voor asielzoekers. Vanuit de vergoeding die wij van het Rijk verkregen zijn tijdelijke woonunits gerealiseerd. Daarnaast heeft deze vergoeding geleid tot een aanzienlijk incidenteel financieel voordeel in 2023.

In 2023 zijn er op Galgeriet belangrijke stappen gezet in overeenkomsten met alle ondernemingen die gaan verplaatsen. Met de jachthaven is overeenstemming bereikt over een 40 jarige erfpacht-overeenkomst op Hemmeland inclusief bestuurlijke besluitvorming. Belangrijke voortgang is geboekt met het bouwrijp maken van percelen en start van de bouw van bedrijfsgebouwen voor te verplaatsen ondernemers.

In 2023 is het besluit genomen om geen milieustraat te realiseren in Katwoude.

Binnen de gemeentelijke organisatie is verder gewerkt aan de uitvoering van de strategische plannen.

In het kader van het strategisch personeelsplan is het personeelshandboek geactualiseerd en een onboardingsprogramma geïmplementeerd. De uitvoering van de meerjarige strategische plannen ligt op schema maar het geheel op orde brengen van alle regelingen en automatiseringssystemen zal nog enige jaren de aandacht vragen.

In 2023 is een start gemaakt met het inloopspreekuur. De portefeuillehouders wisselen elkaar elke 2 weken af tijdens dit uur. Inwoners kunnen zonder afspraak op bezoek bij één van de portefeuillehouders.

In 2023 zijn verder de extra inspanningen op het gebied van verkeer, groen en duurzaamheid opgepakt. Ook deze onderwerpen zullen de komende jaren extra aandacht en inspanning vragen.

In 2023 zijn we er in geslaagd de lastenstijging voor de burgers te beperken.

Onderstaand een overzicht met de verschillen per programma:

Programma (bedrag x € 1.000)	Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Afwijking t.o.v. begroting
1.	Ruimtelijk domein	- 1.837	- 3.553	- 3.048	504
2.	Openbaar domein	- 5.617	- 6.258	- 5.525	733
3.	Sociaal domein	- 14.876	- 16.742	- 13.880	2.862
4.	Bestuur	- 1.496	- 1.889	- 1.694	195
5.	Algemene dekkingsmiddelen	32.873	33.900	34.209	309
6.	Overhead	- 7.654	- 9.297	- 8.538	760
7.	Vennootschapsbelasting	-	- 2	2	4
8.	Onvoorzien	-	- 32	-	32
Totaal saldo van baten en lasten		1.394	- 3.873	1.525	5.399
9.	Reserves	851	2.655	841	- 1.815
Gerealiseerd resultaat		2.245	- 1.218	2.366	3.584

Overhevelingsvoorstellen

Omdat bepaalde werkzaamheden die gepland waren voor 2023 zijn doorgeschoven naar 2024, is het wenselijk de daarmee samenhangende budgetten over te hevelen naar 2024. Concreet wordt voorgesteld om een bedrag van € 511.610 over te hevelen naar de budgetten van boekjaar 2024.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Bedrag	Meerjarige project budgetten	Overheveling incidentele budgetten
Ruimtelijk domein	85	67	18
Stimuleren toerisme	18		18
Opstartkosten voor de invoering van de omgevingswet	67	67	
Openbaar domein	131	125	6
Verkeersmaatregelen collegeprogramma en herinrichting Marken	125	125	
Uitvoeren energiebesparingsprogramma	6		6
Sociaal domein	101	86	15
Pilot buurtgezinnen uitgesteld naar 2024	15		15
Sloopkosten Verwondering	86	86	
Bestuur	27	27	-
Gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland	27	27	
Overhead	169	169	-
Programma dienstverlening	29	29	
Strategisch PeroneelsPlan	140	140	
Totaal	512	473	38

Toelichting overhevelingsvoorstellen

Programma 1. Ruimtelijk domein

Stimuleren toerisme

Het opstellen van een nieuwe economische en toeristische visie zoals gesteld in het collegeprogramma 2022-2026 is uitgesteld.

Opstartkosten voor de invoering van de omgevingswet

Met de invoering van de omgevingswet in 2024 worden nog extra opstart- en invoeringstaken uitgevoerd.

Programma 2. Openbaar domein

Verkeersmaatregelen collegeprogramma en herinrichting Marken

Met het coalitieakkoord is € 400.000 beschikbaar gesteld voor een periode van 4 jaar om verkeersbeleid te kunnen ontwikkelen en implementeren. Daarvan was in 2023 een bedrag van € 100.000 in de begroting opgenomen. Ook is er € 60.000 beschikbaar gesteld voor verkeersmaatregelen op Marken. De werkzaamheden lopen door in 2024.

Uitvoeren energiebesparingsprogramma

Het budget voor de gemeentelijke subsidie op warmtescans en de energiecoach van 2023 is niet helemaal besteed. Er zijn verplichtingen aangegaan om in 2024 nog activiteiten hiervoor te verrichten tot het scanseizoen eindigt en een eindafrekening volgt.

Programma 3. Sociaal domein

Pilot buurtgezinnen uitgesteld naar 2024

De pilot voor buurtgezinnen is uitgesteld naar 2024.

Sloopkosten Verwondering

De kosten voor de sloop van de Verwondering komen in 2024.

Programma 4. Bestuur

Gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek Waterland

De beschikbare (geormerkte) gelden voor regionale activiteiten worden vanaf 2017 uitgegeven over meerdere jaren. Er worden ook in 2024 activiteiten uitgevoerd van dit budget.

Programma 6. Overhead

Programma dienstverlening

Het programma dienstverlening verder uitvoeren.

Strategisch PersoneelsPlan

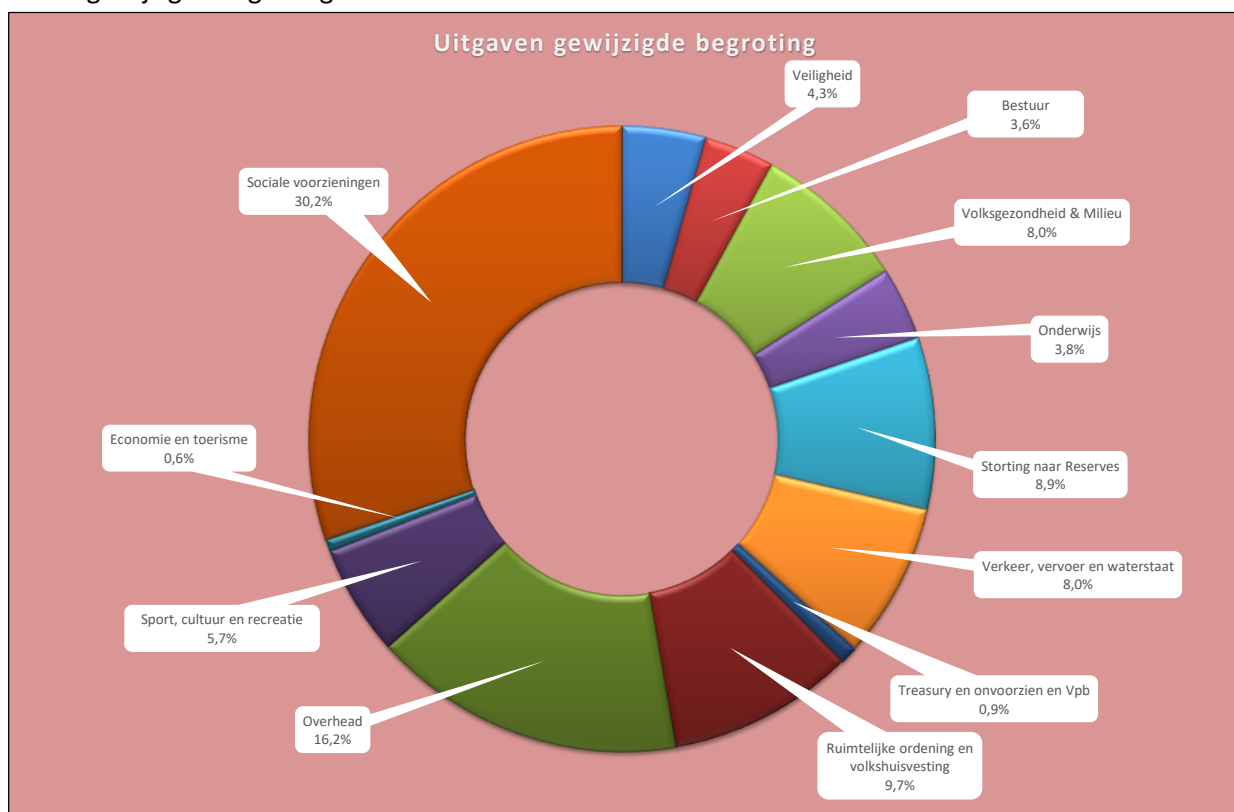
Het Strategisch PersoneelsPlan is een meerjarig proces. Dit budget is onder andere nodig voor verder implementatie van HR21, externe inhuur, kosten voor bijeenkomsten voor de organisatie en overige kosten voor de organisatieontwikkeling.

Verschil begroting na wijziging versus jaarrekening

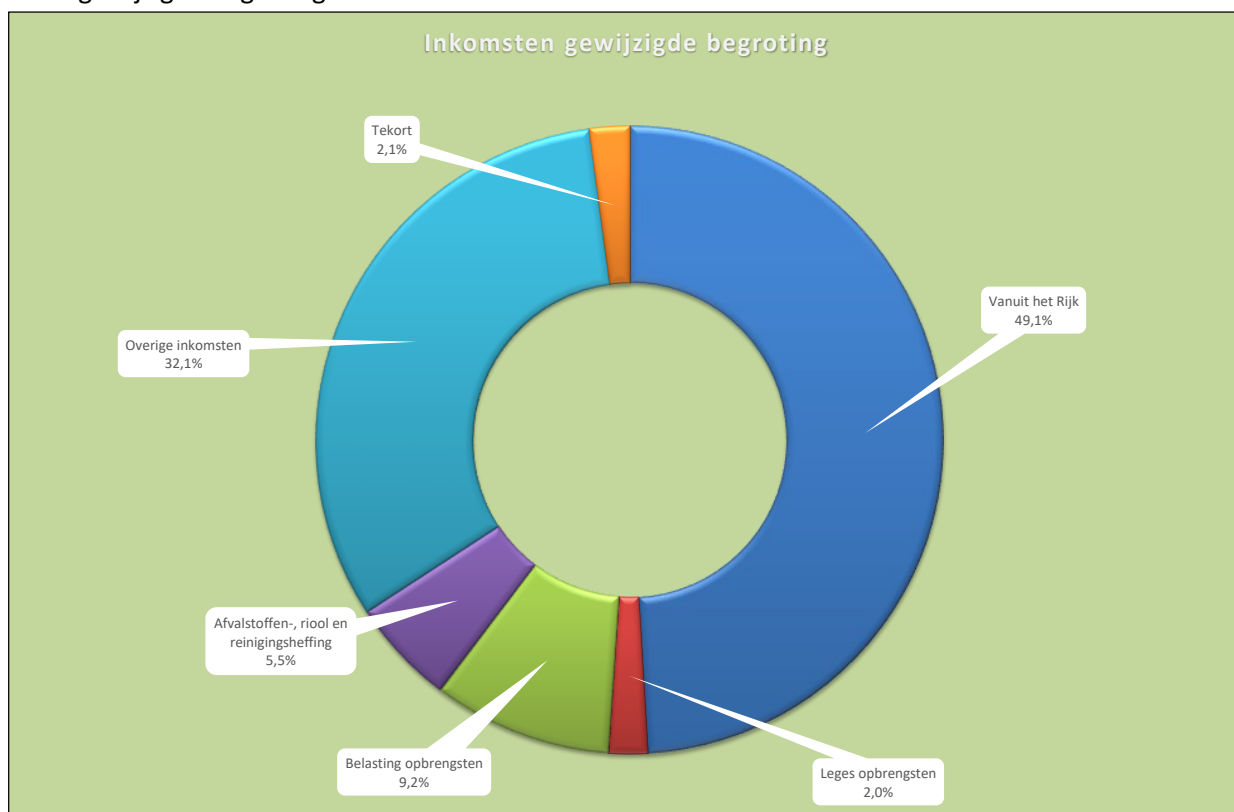
In de gewijzigde begroting 2023 werd uitgegaan van een begroot negatief resultaat van € 1.218.091. Een gedetailleerde analyse van de afwijkingen per programmaonderdeel tussen deze begroting en de voorliggende jaarstukken vindt u vanaf pagina 91. In onderstaande tabel staat een overzicht met de voornaamste verschillen.

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Gerealiseerd resultaat na overheveling	1.855
Begroot resultaat	- 1.218
Verschil	3.073
<i>Toelichting</i>	
Verschil bestuur	239
Verschil burgerzaken	- 71
Verschil overhead	591
Verschil treasury/financiering	72
Verschil overige dekkingsmiddelen	181
Verschil OZB woningen	- 121
Verschil OZB niet-woningen	- 86
Verschil parkeerbelasting	- 132
Verschil algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	491
Verschil verkeer en vervoer	331
Verschil economische promotie toeristenbelasting	- 77
Verschil onderwijshuisvesting	179
Verschil sportaccommodaties	52
Verschil samenkracht en burgerparticipatie	2.772
Verschil toegang eerstelijnsvoorzieningen	- 149
Verschil inkomensregelingen	110
Verschil begeleide participatie	98
Verschil maatwerkvoorzieningen (Wmo)	- 173
Verschil hulp bij het huishouden (Wmo)	- 264
Verschil begeleiding (Wmo)	- 121
Verschil dagbesteding (Wmo)	56
Verschil jeugdhulp zonder verblijf overig	97
Verschil jeugdhulp met verblijf overig	115
Verschil riolering	127
Verschil afval	257
Verschil milieubeheer	- 85
Verschil ruimte en leefomgeving	100
Verschil wonen en bouwen	363
Verschil mutaties algemene reserve	- 1.338
Verschil mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	- 150
Verschil mutaties reserve kapitaallasten ICT	- 171
Verschil mutaties reserve onderhoud wegen	- 462
Verschil mutaties reserve onderhoud gebouwen	326
Verschil mutaties reserve onderhoud oevers	- 124
Verschil mutaties reserve onderhoud stroomkasten	93
Verschil overigen	- 54
Totaal	3.073

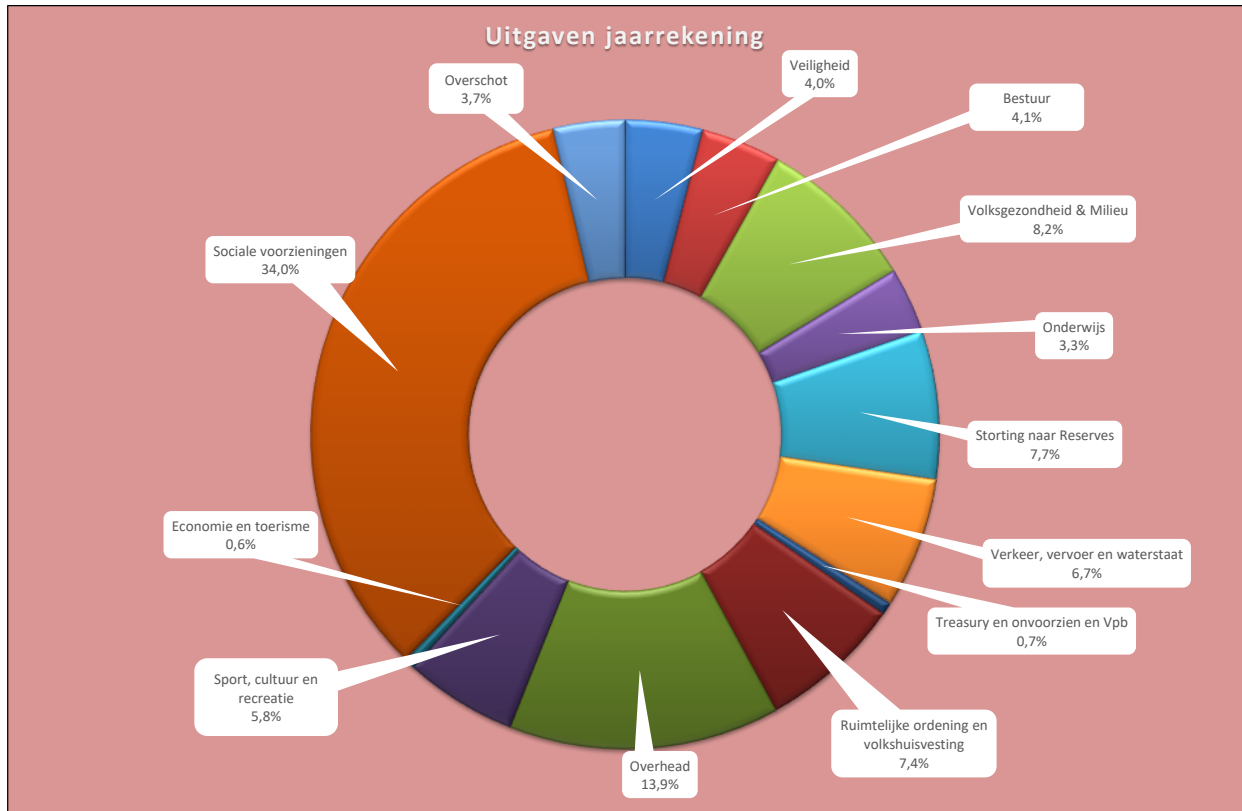
Lasten gewijzigde begroting 2023 € 58.752.355

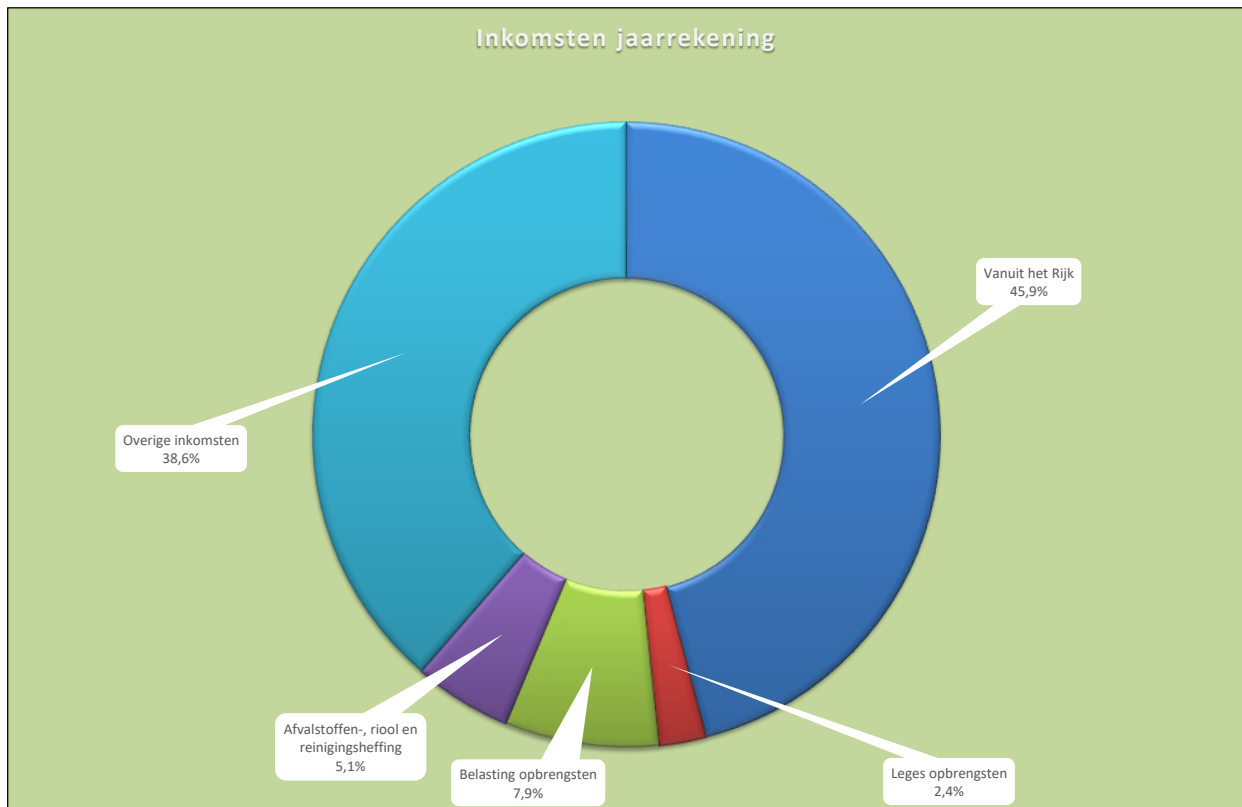
Baten gewijzigde begroting 2023 € 58.752.355

Lasten jaarrekening 2023 € 63.888.824

Baten jaarrekening 2023 € 63.888.824

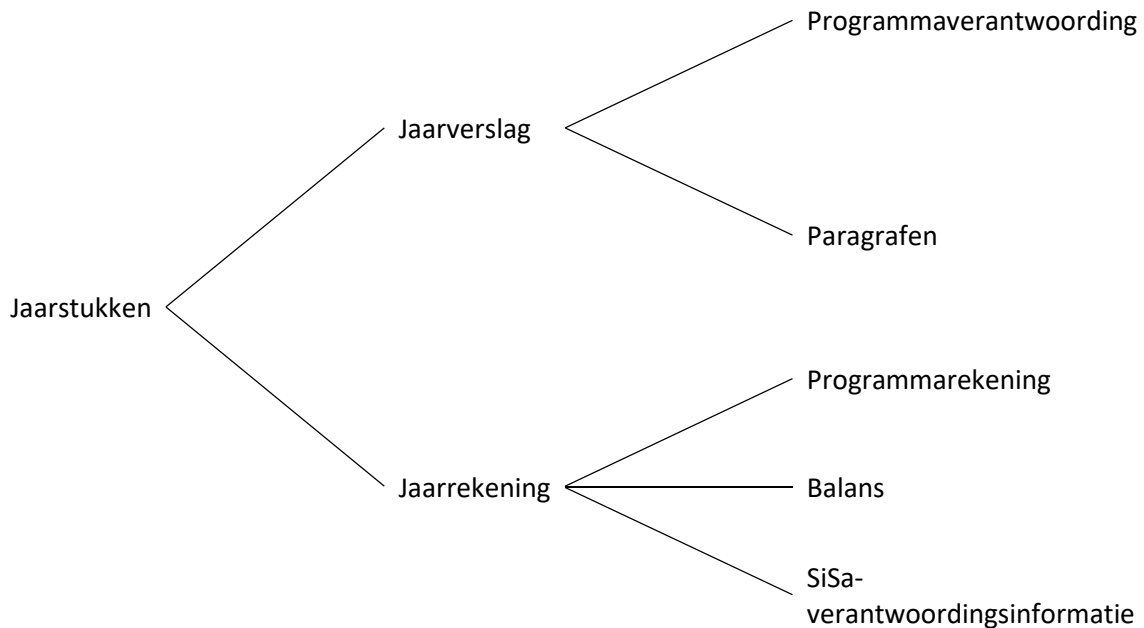

Toelichting

In de gewijzigde begroting is uitgegaan van een begrotingstotaal van ruim € 58 miljoen. Het gerealiseerde begrotingstotaal is ruim € 63 miljoen. Het verschil is ontstaan doordat vanuit het Rijk een specifieke uitkering, voor de kosten die wij maken om de Oekraïners op te vangen, is ontvangen.

Leeswijzer

De jaarstukken zijn onderverdeeld in de beleidsmatige verantwoording (het jaarverslag) en de financiële verantwoording (de jaarrekening). Het jaarverslag en de jaarrekening zijn op hun beurt weer verdeeld in verschillende onderdelen. Schematisch ziet de onderverdeling van de jaarstukken er als volgt uit:

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en de gerealiseerde baten en lasten. Een programma wordt gedefinieerd als een samenhangend geheel van activiteiten. In de gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

1. Ruimtelijk domein
2. Openbaar domein
3. Sociaal domein
4. Bestuur
5. Algemene dekkingsmiddelen
6. Overhead
7. Vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

Per programma worden in algemene zin de doelstellingen aangegeven. In de programmaverantwoording wordt per doelstelling verantwoording afgelegd. Tevens wordt verantwoording afgelegd over de bij de beleidsindicatoren gestelde doelstellingen.

Paragrafen

De paragrafen bij het jaarverslag geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn verwerkt in de verschillende programma's. Het is dus niet zo dat de bedragen in de paragrafen nog boven op de baten en lasten van de programma's komen.

In de gemeente Waterland zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- § A Lokale heffingen
- § B Weerstandsvermogen
- § C Onderhoud kapitaalgoederen
- § D Financiering
- § E Bedrijfsvoering
- § F Verbonden partijen
- § G Grondbeleid
- § H Subsidies

Programmarekening

De programmarekening bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Overzicht van baten en lasten*

Alle gerealiseerde baten en lasten van het programmaplan in een samenvattende tabel. Het betreft hier een integraal overzicht van alle baten en lasten en het saldo van het verslaggevingsjaar. Alle baten en lasten van de programma's leiden tot een gerealiseerd saldo van baten en lasten. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd. Na deze toevoegingen en onttrekkingen volgt het gerealiseerde resultaat. Naast de realisatie over 2023, bevat de tabel ook de vergelijkende cijfers over 2022. Daarnaast zijn de ramingen uit de oorspronkelijke begroting en de begroting zoals deze na alle begrotingswijzigingen is komen te luiden ook weergegeven.

2. *Toelichting*

In de toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten.

Balans

De balans geeft een overzicht van de financiële positie van de gemeente. Op de balans wordt een overzicht gegeven van de bezittingen, de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen van de gemeente op 31 december. Daarnaast worden de vergelijkende cijfers gepresenteerd van het voorgaande boekjaar. In de toelichting worden de waarderingsgrondslagen uiteengezet en worden de verschillende balansposten nader uitgesplitst.

SiSa-verantwoordingsinformatie

Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgt de gemeente jaarlijks extra geld om specifiek beleid van het Rijk uit te voeren. Met betrekking tot deze specifieke uitkeringen bepaalt de rijksoverheid waar het geld aan besteed wordt, of de gemeente de specifieke uitkering krijgt en hoeveel geld de gemeente krijgt. Om de verantwoordingsbureaucratie te verminderen is met betrekking tot deze specifieke uitkeringen het zogenoemde principe van Single information en Single audit (SiSa) ingevoerd. Tegenwoordig volstaat eenmalige informatieverstrekking en een eenmalige accountantscontrole. Op basis van een door de rijksoverheid vastgesteld format wordt in de jaarrekening een bijlage opgenomen met de verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen.

I. Jaarverslag

Programmaverantwoording

1. Ruimtelijk domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
A	Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.	1	Wij geven uitvoering aan het Woningbouwprogramma. Daarbij wordt er naar gestreeft om de huidige plannen voor 1.300 woningen te verhogen naar 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen zich aandienen voor locaties die niet op het woningbouwprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn.	In het vastgestelde woningbouwprogramma 2023 is het aantal nieuwbouwwoningen berekend op 2.121.
		2	Wij introduceren bij nieuwbouw projecten een nieuwe verdeling in programma en gaan dit ook als zodanig beleidsmatig verankeren. Daarbij hanteren wij de de volgende verdeling: a. 30% sociale huur b. 30% betaalbare koop en middenhuur c. 40% vrije sector.	Dit is verankerd in de nota grondbeleid.
		3	Er wordt onderzoek gedaan naar de kansen die er zijn voor het realiseren van tijdelijke woningen.	Er is een concept locatieonderzoek vastgesteld. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd middels raadsinformatiedocument met nummer 253-376. Tevens is er op 31 januari 2024 een informatieavond georganiseerd. Tijdens deze avond zijn inwoners in de gelegenheid gesteld om mee te praten over dit onderwerp.
		4	Er worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd worden.	Dit komt terug in de vastgestelde woonzorgvisie d.d. 16 november 2023. (Raadsvoorstel 253-661)

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
B	Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwek richting 2030.	1	Continuering van de vastgestelde transitievisie warmte en bijbehorende activiteiten met daarbij de eerste (tweejaarlijkse) evaluatie/herijking van de visie.	In 2023 is een vooronderzoek voor een mogelijk warmtenet in de wijk Markgouw gestart. Dit onderzoek zit nu in de afrondende fase. Aan de hand van de uitkomsten zullen we kijken welke warmteoplossing het meest geschikt is voor deze wijk. Verder zijn we begonnen aan de herijking van het Duurzaamheidsfonds. De nieuwe opzet van dit fonds zal zich meer richten op isolatiemaatregelen en daardoor beter aansluiten bij de doelen van de Transitievisie Warmte. Ten slotte hebben we een initiatiefnemer ondersteund die in de wijk Ringshemmen samen met huiseigenaren door middel van een collectieve aanpak zogenaamde pijnlijke duurzaamheidsmaatregelen wil treffen.
		2	Continuering van de regionale energie strategie (RES proces), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.	In 2023 is de procedure in gang gezet om het zoekgebied bij de Nes uit te breiden. De gemeenteraad heeft echter in meerderheid besloten om deze uitbreiding niet te willen toestaan. Ook is gewerkt aan een regionale verkenning van solar carports ('zonnepanelen boven parkeerplaatsen'). Daaruit is één concreet project gekomen dat nu wordt opgepakt: een verkenning van de kansen voor zonnepanelen boven de parkeerplaats van Van der Valk. Dit wordt samen met Van der Valk en de lokale energiecoöperaties opgepakt. Ten slotte wordt in regionaal verband gewerkt aan een beleidskader voor kleine windturbines. Dit project is in de afrondende fase.
		3	Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.	Door capaciteitsgebrek is het herzien van de opzet van het Duurzaamheidsfonds later opgepakt dan oorspronkelijk de bedoeling was. Inmiddels wordt hier hard aan gewerkt.
C	Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme.	1	Monitoren van het convenant groepsrondeleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2023.	Evaluatie heeft plaatsgevonden. Doel is om nieuw convenant op te stellen, hier dient echter als eis van de eilandraad nog een touroperator aan toegevoegd te worden. Hier wordt aan gewerkt.
		2	Op basis van de resultaten van de in 2021 uitgevoerde pilot met het regionale registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur wordt nagegaan of aansluiting van Waterland wenselijk is.	Middels raadsbesluit (253-382) heeft de raad op 14 december 2023 de wijzigingsverordening Huisvestingsverordening Waterland 2020 mede in verband met de registratieplicht toeristische verhuur vastgesteld.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
C	Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme.	3	Wij continueren de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Over-gemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.	Samenwerking is er nog steeds en is van meerwaarde. In de regio werken we jaar in jaar uit hard aan het actieplan Za/Wa op gebied van economie en toerisme. Samenwerking met BTLH is voor 2024 voortgezet. Er is wel sprake van een fusieplan. Of dit door gaat en hoe dit vorm moet krijgen wordt in 2024 duidelijk.
		4	Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam toerisme.	In 2023 is er gewerkt aan een nieuwe MRA agenda. Op dit moment (februari 2024) is deze voor 80% gereed. Verwachting is dat deze nieuwe agenda voor de zomervakantie langs alle colleges zal gaan voor vaststelling.
D	Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen, tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk t.b.v. behoud en bevordering van de biodiversiteit, toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.	1	Wij werken mee aan de uitvoering van de MRA Agenda 3.0, de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland (ZaWa) en meer specifiek aan de Propositie die een nadere uitwerking van laatstgenoemde agenda vormt. Ambtelijk en bestuurlijk zit Waterland aan de overlegtafels van de MRA, deelregio ZaWa en Laag Holland. Aan deze tafels wordt gesproken over (beleids)ontwikkelingen op het vlak van natuur, landbouw, water, bodemdaling en klimaat. Waterland is zodoende aangehaakt op actuele opgaven en is daardoor beter in staat ontwikkelingen te signaleren die voor de gemeente relevant en van belang kunnen zijn. De gemeente Waterland zorgt ervoor dat de belangen van agrarische ondernemers en inwoners in het bijzonder op een passende wijze worden behartigd.	<p>In 2023 is er gewerkt aan een nieuwe MRA agenda. Op dit moment (februari 2024) is deze voor 80% gereed. Verwachting is dat deze nieuwe agenda voor de zomervakantie langs alle colleges zal gaan voor vaststelling.</p> <p>Met de Propositie heeft het college op 3 oktober jl. ingestemd en de raad is daarna over de Propositie geïnformeerd.</p> <p>Portefeuillehouder heeft de regio Zaanstreek-Waterland in het BO Landschap in MRA-verband vertegenwoordigd. Dit overleg levert input voor NOVEX MRA (voorheen Verstedelijkingsconcept MRA). Daarnaast is portefeuillehouder betrokken bij de Regiegroep Laag Holland. Aan deze tafel zitten de belangrijkste gebiedspartijen en agangdeert de provincie onderwerpen mbt het landelijk gebied (water, natuur en klimaat). Verder is portefeuillehoudersoverleg voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Landschap van de regio Zaanstreek-Waterland.</p>
		2	Gesprekspartner voor de provincie die in de gemeente Waterland delen van het Natuurnetwerk Nederland realiseert (gebiedsproces Waterland-Oost).	Provincie en Waterland hebben onregelmatig overleg m.b.t. het gebiedsproces Waterland-Oost. Waterland vestigt daarbij vooral de aandacht op het door de provincie kunnen bieden van toekomstperspectieven aan boeren in de context van het provinciaal natuurbeleid.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
E	Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.	1	Het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) zijn respectievelijk door de raad en het college vastgesteld. In beide documenten geeft de gemeente richtinggevende criteria voor de ruimtelijke kwaliteit en de esthetische aspecten voor de versterkingsopgave van de omringdijk op Marken. De gemeente spant zich in om de criteria zoveel mogelijk navolging te doen vinden in het ontwerp van de nieuwe dijk. De gemeente heeft in het kader daarvan overleg met Rijkswaterstaat en de uitvoerder van de dijkversterking.	Het dijkontwerp van de omringdijk op Marken is in 2023 gereed gekomen. Het KRK en EPvE zijn daarbij als uitgangspunt genomen en de dijk is conform deze kwaliteitscriteria ontworpen.
		2	De gemeente is aangehaakt op het ontwerp-proces met het oog op een goede uitwerking en integratie van de recreatieve meekoppelkansen in het ontwerp van de nieuwe dijk.	Alle meekoppelkansen zijn in het nieuwe dijkontwerp conform de afspraken in het dijkontwerp geïntegreerd.
		3	Regulier overleg met de Alliantie Markermeerdijken en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier t.b.v. afstemming en kennisname van de voortgang van de versterkingsopgave van de Markermeerdijken.	Regulier overleg heeft plaatsgevonden over versterkingsprojecten die in uitvoering zijn. Het versterkingsproject van de Zeedijk bevindt zich in een vroeg stadium en de uitvoering ervan moet nog starten. Waterland vestigt daarbij vooral de aandacht op mogelijke realisatie van meekoppelkansen zoals dat ook met dijkversterkingsproject op Marken is gedaan.
F	Verbeteren van de governance.	1	Vertegenwoordiging in het Ambtelijk Coördinatie Team: <ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie en ondersteuning op regionale taken m.b.t. Bestuur en Algemene Vergadering MRA en burgemeesterskring. • Contact met griffiers m.b.t. afstemming Raadstafel MRA. • Jaarplannen en begroting (incl. tussen- en eindrapportage) regionale portefeuillehoudersoverleg gebundeld voorleggen aan colleges. 	Het ACT is regelmatig bij elkaar geweest om de regionale samenwerking af te stemmen en bevorderen. Dat heeft verschillende collegevoorstellen en raadsinformatiedocumenten (RID) opgeleverd waaronder het voorstel en RID met betrekking tot de jaarplannen en de begroting voor Zaanstreek-Waterland.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
6	Verwijzingen Halt	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	5	7	7	nb
8	Winkeldiefstallen	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0	0,9	0,6	1,1
9	Geweldsmisdrijven	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3	2,6	2,3	1,4
10	Diefstallen uit woning	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,4	1,7	1,2	1,1
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,5	5,5	4,6	4,3
14	Functiemenging	3. Economie	1	%	LISA	39,5	38,9	39,9	nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	3. Economie	1	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	184,7	188,3	202,1	nb
35	Gemiddelde WOZ waarde	8. Vhrosv	1	x € 1.000	CBS	364	382	413	457
36	Nieuw gebouwde woningen	8. Vhrosv	1	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	11,2	0,1	11,7	nb
37	Demografische druk	8. Vhrosv	1	%	CBS	86,4	87,9	89,8	89,7
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	650	718	795	811
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	789	860	939	959

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site.

Onderstaande aanvullende indicator is opgenomen voor dit programma:

Naam Indicator	2020	2021	2022
Opgesteld vermogen zonnepanelen (Kw)	5.980	7.158	8.805

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
1.01	Veiligheid	2.541	2.554	18	12	- 2.523	- 2.542	- 19
1.02	Economie en toerisme	371	352	25	18	- 346	- 333	12
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	5.675	4.705	4.991	4.532	- 684	- 174	511
Totaal excl. overhevelingen		8.587	7.611	5.035	4.562	- 3.553	- 3.048	504
	Overhevelingen							85
Totaal incl. overhevelingen								589

2. Openbaar domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
A	Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.	1	Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting.	Bij nieuwbouwplannen en herinrichtingsplannen wordt klimaatbewuste inrichting waar mogelijk toegepast.
		2	Bomen planten: 11 voor 10 bosjes.	Er is een plan gemaakt met locaties voor aanplanten van de 11 voor 10 bomen.
		3	Het openbaar groen instandhouden en waar mogelijk uitbreiden.	Het bestaande openbaar groen wordt in stand gehouden en waar mogelijk wordt extra openbaar groen gecreëerd door bijvoorbeeld ontstening.
		4	De terugloop van insecten voorkomen.	Bij inrichting van plantvakken wordt rekening gehouden met biodiversiteit. De gemeente zet zich in om de afname van insecten te stoppen. Door op meer locaties minder te maaien komen bloeiende kruiden terug.
		5	De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden.	Op basis van meldingen en eigen inspecties wordt de openbare ruimte netjes en toegankelijk gehouden.
		6	Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren.	Op basis van meldingen en eigen inspecties worden waar mogelijk aanpassingen uitgevoerd aan de openbare ruimte om deze rollator en rolstoelvriendelijker te maken.
		7	Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvakken en op bestrating.	Door extra inzet van de buitendienst op deze onderdelen is het groenonderhoud verbeterd. Deze verbetering/optimalisering is een continu proces.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
A	Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.	8	Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen samen met de inwoners en de problemen aanpakken.	De verkeersknelpunten in de kernen zijn door middel van werksessies met raadsleden, inwoners en verkeersspecialisten inmiddels inzichtelijk gemaakt. Ook is er reeds gestart met het aanpakken van de verkeersproblemen. Zo is afgelopen jaar de beweegbare wegafsluiting in werking getreden en zijn er op verzoek van bewoners drempels aangelegd op de Monnickendammerrijweg te IJpendam. Om de fietspaden veiliger te maken is in Monnickendam extra as- en kantbelijning aangebracht.
		9	Realistische aanpassingen vanuit de gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven.	Een inventarisatie van mogelijke aanpassingen is inmiddels door de werkgroep Verkeer afgerond en ter uitvoering in handen van het college gesteld. Momenteel wordt door het college gewerkt aan een verdere uitwerking van mogelijke aanpassingen.
B	Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.	1	Een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren m.b.t. de milieustraat in Katwoude.	Op 14 december 2023 heeft de Raad een besluit genomen om geen milieustraat te realiseren in Katwoude.
		2	Aanpassing bestemmingsplan Katwoude i.v.m. plaatsen milieustraat in gang zetten.	Op 14 december 2023 heeft de Raad een besluit genomen om de bestemmingsplanwijziging niet uit te voeren.
		3	De huurovereenkomst Alliantie tijdig beëindigen, eventueel jaarlijks verlengen.	De huurovereenkomst is met wederom één jaar verlengd.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
B	Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.	4	Het onderzoeken van mogelijkheden om de dienstverlening in alle kernen uit te breiden met een vast punt voor het aanbieden van groen afval en een mobiel punt voor het aanbieden van bijzondere afvalstromen (o.a. klein chemisch afval en kleine huishoudelijke apparaten).	Deze mogelijkheden zijn verder uitgewerkt. Invoeren van deze uitbreiding van dienstverlening verwachten wij in 2024.
C	Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.	1	Het Sport- en preventieakkoord voortzetten en voortvarend uitvoeren.	<p>Vanuit het Preventieakkoord is de cursus Cognitieve fitness uitgevoerd. Deze cursus is gegeven in de dorpshuizen van Marken en IJpendam. In beide kernen hebben twee groepen de cursus gevolgd. Het was een succes. In IJpendam zijn deze twee groepen verder gegaan met de cognitieve fitness reguliere les. Op Marken is op dit moment de cursus nog bezig en willen zij ook een doorstart maken.</p> <p>2024 zal er in het eerste kwartaal gestart worden met de cursus in Broek in Waterland en in het derde kwartaal in Monnickendam.</p> <p>Het Sportakkoord is herijkt. Vanuit het herijkte akkoord wordt er een uitvoeringsplan opgesteld. Het uitvoeringsplan wordt momenteel geschreven. Er zijn twee pijlers: (1) de breed-motorische ontwikkeling i.s.m. de verenigingen en gymdocenten en (2) een veilig sportklimaat moeten integraal worden opgenomen in het toekomstige sportbeleid.</p>
		2	Samenwerkingsvormen tussen verenigingen stimuleren.	Het kernteam van het sportakkoord is bezig met het realiseren van een sportraad. Eerste gesprekken met de wethouder zijn geweest. Tijdens deze gesprekken is goedkeuring gegeven. Volgende stap is om nu een RID op te stellen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
C	Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.	3	De sportpas voortzetten.	De uitvoering van de Sportpas is niet totstand gekomen. Er was vanuit de verenigingen geen behoefte om mee te doen aan dit project.
		4	Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.	We zijn dit samen met het kernteam aan het onderzoeken en zijn in afwachting van het accommodatiebeleid.
		5	Stimuleren van een gezonde leefstijl en sportkantines	<p>Team Sportservice heeft TEAM FIT gekoppeld aan SDOB en SV Marken. Het doel is om beide kantines door middel van kleine aanpassingen gezonder te maken. Verwachte uitvoering eerste kwartaal 2024.</p> <p>Er is ook gekeken naar andere verenigingen. De planning is dat eind midden 2024 SDOB en SV Marken mee hebben gedaan aan de realisatie van een gezondere kantine. Vanuit deze succesjes willen we dit doortrekken naar meerdere verenigingen.</p>
		6	Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competitie.	Het projectteam is bezig met de voorbereiding op de ruimtelijke procedure en de participatie die daarmee gepaard gaat. Onder andere via modellenstudies wordt onderzocht wat de hoofdcontouren van de sporthal zouden kunnen worden en op welke wijze samen gewerkt kan worden met de sportschool.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
C	Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.	7	Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners betrokken.	Het projectteam is bezig in kaart te brengen op welke momenten alle belanghebbenden effectief hun inbreng kunnen geven.
		8	Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren.	Dit uitgangspunt is en blijft gehanteerd in het project.
D	Verbeteren bereikbaarheid gemeente.	1	De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid verbeteren.	De bereikbaarheid is continu onder de aandacht en prioriteit. Binnen het programma dienstverlening wordt onze bereikbaarheid onderzocht en hiervoor een plan van aanpak opgesteld om deze te verbeteren.
		2	Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren.	Dit valt onder bereikbaarheid.
		3	De openstelling van het gemeentehuis opnieuw ijkten.	Binnen het programma dienstverlening wordt dit onderwerp meegenomen.
E	Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie.	1	Meer signalen delen via de website.	De nieuwe website gaat in maart live. Deze is gebruiksvriendelijker, waardoor nieuwsartikelen beter worden weergegeven.
		2	Instellen inlooppreekuur college.	Het inlooppreekuur vindt om de week plaats.
		3	De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken.	Binnen de organisatie is een toenemende bewustwording en hiermee versterking van de externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie. Team communicatie, het DMT en het bestuur adviseren en coachen de medewerkers hierin. Op deze manier is er binnen de organisatie de juiste aandacht voor de externe oriëntatie.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
20	Niet sporters*	5. Sport, cultuur en recreatie	2	%	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM	43,8	43,8	43,1	nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	7. Volksgezondheid en Milieu	2	Kg per inwoner	CBS	nb	nb	126	nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	7. Volksgezondheid en Milieu	2	%	Rijkswaterstaat	27,7	28,3	nb	nb

*betreft een 4-jaarlijks onderzoek, zodra de onderzoeksresultaten bekend zijn worden de cijfers geactualiseerd

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.709	4.269	1.140	1.108	- 3.569	- 3.160	409
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.364	3.707	574	935	- 2.790	- 2.772	19
2.03	Milieu	3.707	4.276	3.808	4.684	101	407	306
Totaal excl. overhevelingen		11.779	12.252	5.521	6.727	- 6.258	- 5.525	733
	Overhevelingen							131
Totaal incl. overhevelingen								864

3. Sociaal domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
A	Preventie meer aandacht geven.	1	Het college geeft uitvoering aan de Gezondheidsnota, het Preventieakkoord en het Sportakkoord. Onder andere door het voortzetten van de sportpas en het stimuleren van multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen en een gezonde leefstijl in sportkantines.	De initiatieven voortvloeiend uit het preventieakkoord en het sportakkoord zijn vanaf 2023 opgenomen in de brede Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (Spuk GALA). In 2023 is ingezet op het continueren van de huidige activiteiten, zoals het beschikbaar maken van de sport- en cultuurpas en het stimuleren van een rookvrije omgeving. Vanaf 2024 worden alle projecten geëvalueerd en wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor de brede spuk GALA. De Gezondheidsnota wordt een onderdeel van het brede Beleidsplan Sociaal Domein (2024).
		2	Het college breidt het schoolmaatschappelijk werk en het jongerenwerk uit.	Het schoolmaatschappelijk werk is in 2022 uitgebreid en met ingang van 1 maart 2023 is ook het jongerenwerk uitgebreid. In juni is aan het college een beleidsplan jongerenwerk en een uitvoeringsplan voor de eerste twee jaar voorgelegd. Hierover bent u geïnformeerd met RID 110-303.
B	Kwetsbare inwoners ondersteunen.	1	Voorkomen van instroom in de bijstand en verhogen van de uitstroom uit de bijstand.	In 2023 zijn we van start gegaan met het inzetten van het pilotproject Ovidius om de uitstroom uit de bijstand te verhogen. Door de inzet van stimuleringssubsidies (zoals een scholings- en begeleidingsvoucher en jongerenvoucher) en maatwerk te vergroten worden re-integratiesinstrumenten en ontzorgingsmaatregelen sneller ingezet. De meeste bijstandsontvangers staan op afstand van de arbeidsmarkt. Wij bieden verschillende trajecten, onder andere door vrijwilligerswerk. Wij zorgen voor begeleiding bij het vinden van (betaald) werk en het behouden daarvan door middel van jobcoaching en loonkostensubsidies.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
B	Kwetsbare inwoners ondersteunen.	2	Inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk laten meedoen in de maatschappij.	Op het moment dat vergunninghouders in de gemeente komen wonen krijgen ze maatschappelijke begeleiding van VluchtelingenWerk. Ook krijgen ze een uitnodiging voor het opstellen van een Plan Inburgering en Participatie (PIP) met de klantmanager van de gemeente. Aan de hand hiervan worden zij direct ingeschreven bij de taalschool die past bij hun plan, en wordt er gekeken naar een passende invulling van het participatie onderdeel. In 2023 zijn wij van start gegaan met het opzetten van een samenwerking met een externe partij die ons gaat ondersteunen bij het bevorderen van de vroege participatie door middel van vrijwilligerswerk, praktijkervaringsplekken en waar mogelijk betaald werk.
		3	Het college intensificeert de ondersteuning van statushouders die het niet lukt om betaald werk te krijgen.	De interne samenwerking tussen re-integratie en inburgering is vergroot. Daarnaast zetten we in op duale inburgeringstrajecten en praktijkplekken waar taal en participatie gecombineerd worden.
		4	Bevorderen van een integrale ondersteuning in het sociaal domein.	In april heeft u de visie op de invulling van een sociaal team ontvangen (RID 106-401 en bijlage 106-402). In december 2023 is het projectplan voor het sociaal team opgeleverd. In 2024 moet dit integrale netwerkteam handen en voeten krijgen. In juni heeft u de Kadernota Sociaal Domein ontvangen (RID 106-403 en bijlage 106-404). Met deze Kadernota is een aanzet gegeven aan een Beleidsplan waarin in acht actielijnen de integrale ondersteuning in het sociaal domein wordt vormgegeven. Dit Beleidsplan sociaal domein wordt in 2024 besproken met een brede groep betrokkenen (raad, adviesraad sociaal domein, ketenpartners, ervaringsdeskundigen) alvorens het wordt vastgesteld.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
C	Zorgen dat inwoners zich gehoord voelen in het sociaal domein.	1	Het college betreft inwoners beter bij de uitvoering van het huidige beleid en bedenkt hoe het college inwoners structureel kan betrekken bij het opstellen van toekomstig beleid.	In het Beleidsplan sociaal domein hebben wij in de actielijn "gehoord worden" uit hoe we inwoners structureel kunnen betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan. Hierin nemen we ook mee hoe wij de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners daarin kunnen betrekken.
		2	Het college maakt gebruik van de expertise van inwoners en hun ervaringsdeskundigheid.	Zie het antwoord bij B4 en C1.
D	De dienstverlening in het sociaal domein verbeteren.	1	Het college ontwikkelt het jeugdteam en het sociale wijkteam door en werkt mee aan het (onderzoek naar het) afschaffen van de gesloten jeugdzorg.	In april zijn wij gestart met de pilot toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming. Vanaf 1 juni hebben wij een zorgregisseur in dienst die samen met het regionale (sociale) veiligheidsteam de pilot uitvoert. In plaats van overdracht van gezinnen naar een jeugdbeschermingsinstelling (GI) voeren we nu zelf de regie. In Noord-Holland zijn een aantal grootschalige woon- en behandelvoorzieningen (3 milieuvorzieningen) voor jeugdigen afgebouwd. Er komen vooral kleinschalige woonvoorzieningen gecombineerd met ambulante hulp waarvan er nu twee in de regio Zaanstreek-Waterland zijn gerealiseerd.
E	Volwaardig sociaal cultureel werk in de kernen realiseren.	1	Het college heroriënteert zich op de positie van Sociaal Cultureel Centrum De Bolder in Monnickendam en de dorpshuizen in de kernen.	In juni 2023 zijn we gestart met de herijking dorpshuizen. De individuele inventarisatie van de dorpshuizen is uitgevoerd. Ook is er een gezamenlijk bijeenkomst geweest. Als vervolgstap hiervan is er een voorzittersoverleg in januari 2024 ingepland om tot een gezamenlijke visie te komen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
F	Een laagdrempelig cultuuraanbod faciliteren.	1	Het college transformeert de klassieke bibliotheek naar een bibliotheek met een brede maatschappelijke functie.	Het proces om van de klassieke bibliotheek naar een bibliotheek met een brede maatschappelijke functie te gaan is gestart. We zijn in overleg met de bibliotheek en de regiogemeenten om hier verdere invulling aan te geven. Voorbeelden van mogelijke regionale invulling zijn onder meer oudercafés, digitale hulp, taalondersteuning en laaggeletterdheid. Als dit uitgekristaliseerd is, kijken we welke aanvullende wensen wij als gemeente Waterland hebben.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
17	Absoluut verzuim*	4. Onderwijs	3	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2,7	<5	<5	nb
18	Relatief verzuim	4. Onderwijs	3	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	nb	23	43	nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	4. Onderwijs	3	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,1	1,8	1,9	2,5
21	Banen	6. Sociaal domein	3	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	458,9	460,5	481,7	nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	6. Sociaal domein	3	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	1	1	nb
23	Kinderen in uitkeringsgezin	6. Sociaal domein	3	% kinderen tot 18 jaar	CBS	4	4	4	nb
24	Netto arbeidsparticipatie	6. Sociaal domein	3	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	67,6	69,6	71,7	72,9
26	Werkloze jongeren	6. Sociaal domein	3	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2	nb	1	nb
27	Personen met een bijstandsuitkering	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	246,8	232,6	171,2	161,1
28	Lopende re-integratievoorzieningen	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	96,2	nb	127,5	106,4
29	Jongeren met jeugdhulp	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,4	9	9,8	9,5
30	Jongeren met jeugdbescherming	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,6	0,6	0,3	0,3
31	Jongeren met jeugdreclassering	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar.	CBS	0	0	0	nb
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	590	630	660	nb

*aantallen <5 worden niet meer weergegeven

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u deze doelstellingen met de bijbehorende realisatie aan.

29. Het percentage jongeren met jeugdhulp stabiliseren.

Realisatie:

Het aantal jongeren met jeugdhulp is, na een stijging de afgelopen jaren, in de eerste helft van 2023 gedaald naar 9,5% (2022: 9,8%). In 2023 is er ingezet op het vergroten van de inzet van preventie zoals het jongerenwerk. Ook is het vanuit het jeugdteam mogelijk om laagdrempelige kortdurende ondersteuning te bieden aan gezinnen zonder dat hier een beschikking voor afgegeven wordt. Ook is de samenwerking met de huisartsen geïntensiveerd. Dit door het verzorgen van informatie over de algemene voorzieningen in de vorm van een placemat en structureel overleg met het jeugdteam. Het doel hiervan is om inwoners zo snel mogelijk de juiste ondersteuning te bieden (zo dichtbij mogelijk, zo zwaar als noodzakelijk).

30. Het percentage jongeren met jeugdbescherming stabiliseren.

Realisatie:

Het jeugdteam voert zoveel mogelijk zelf de jeugdbescherming uit in de casussen waarbij de bescherming in het vrijwillige kader plaatsvindt (drangzaken). Wij doen dit met ondersteuning (consultatie en advies) vanuit de Jeugd Bescherming Regio Amsterdam (JBRA). In een aantal zwaardere casussen en de casussen waarbij de jeugdbescherming door de rechter is opgelegd (dwangzaken) werken we samen met drie Gecertificeerde Instellingen (JBRA, de Jeugdbeschermers en het Leger des Heils). In 2022 is er bij gemiddeld 18 gezinnen betrokkenheid geweest vanuit de Gecertificeerde instellingen. Dit is in 2023 gedaald naar gemiddeld 11 gezinnen.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
3.01	Onderwijs	2.218	2.139	127	289	- 2.091	- 1.850	241
3.02	Sociale voorzieningen	17.743	21.699	3.973	10.550	- 13.770	- 11.149	2.622
3.03	Volksgezondheid	1.006	983	125	101	- 881	- 881	- 0
Totaal excl. overhevelingen		20.967	24.821	4.225	10.941	- 16.742	- 13.880	2.862
	Overhevelingen							101
Totaal incl. overhevelingen								2.963

Oekraïne

Het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft ook voor de gemeente Waterland grote impact. Er zijn 356 personen opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties. In particuliere opvanglocaties zijn 24 personen opgevangen. De opgave van het Rijk voor de gemeente Waterland is 132 personen. De baten en lasten voor wat betreft de opvang van Oekraïners zijn verwerkt in de cijfers van het sociaal domein in programmaonderdeel 3.02.

4. Bestuur

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
A	De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren.	1	Implementatie van het reorganisatieplan.	De realisatie van de drie (strategische) plannen is nog werk in uitvoering: het gaat dan om de strategische agenda, het strategische personeelsplan en het strategische plan informatievoorziening. In het kader van het strategische personeelsplan is het personeelshandboek geactualiseerd, is een onboardingsprogramma geïmplementeerd en zijn er stappen gezet in het implementeren van HR21. in 2024 geven we hier een vervolg aan.
		2	Organisatie trainen en opleiden.	Afgelopen jaren is een aantal nieuwe medewerkers bij ons gestart. Een aantal medewerkers heeft de training: 'Ambtenaar met impact' gevolgd. Het doel van deze training is nieuwe medewerkers kennis te laten maken met hoe een gemeente werkt en wat het betekent om voor een gemeente te werken. Met andere woorden: hoe word je een ambtenaar en waar kun je het verschil maken? In het kader van het stimuleren en vasthouden van talent zijn twee vacatures voor management- trainee opengesteld en ingevuld. Daarnaast is er in 2023 een start gemaakt met de training 'Hoe werkt de gemeente? en in het bijzonder Waterland?' Deze training is onderdeel van het onboardingprogramma en wordt gegeven aan iedere nieuwe medewerker.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
B	Burgerparticipatie bevorderen.	1	Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd.	Het college vindt initiatieven vanuit de samenleving belangrijk. Zo is er in 2023 een intentieovereenkomst gesloten met de Boeglijn, voor de huisvesting van 18 jongeren met een zorgbehoefte op het Galgeriet. Daarnaast is er 2023 een start gemaakt met de "koffiekar". Het college haalt op deze manier actief op wat er speelt in Waterland. In het kader van co-creatie gaan beleidsmedewerkers van het Sociaal Domein het gesprek aan met Waterlanders om initiatieven aan te moedigen.
		2	Het college zal actief aan de gang (blijven) gaan met de verbetering van de participatie. Geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak voor diverse beleids-terreinen en publieke functies.	In 2023 is een start gemaakt met het inloopspreekuur. De collegeleden wisselen elkaar elke 2 weken af tijdens dit uur. Inwoners kunnen zonder afspraak op bezoek bij één van de portefeuillehouders. In 2024 volgt er een evaluatie.
		3	Zorg dragen dat bij burgerparticipatie de gemeente steeds duidelijkheid biedt over de reikwijdte ervan.	Bij het inloopspreekuur worden altijd kaders mee gegeven aan de inwoners die van het inloopspreekuur gebruik maken.
C	Een gezond financieel meerjarenbeleid voeren.	1	Het college biedt jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan.	Op advies van de VNG is besloten om de meerjaren begroting 2024 op basis van de kosten op te stellen en geen bezuinigingen door te voeren om tot een sluitende begroting te komen. Dit in verband met de zogenaamde ravijnjaren in het gemeentefonds in 2026 en 2027.
		2	Structurele uitgaven zullen gedekt worden door structurele inkomsten.	Zie antwoord bij C1.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
D	Een kwalitatieve (elektronische) dienstverlening.	1	Het optimaliseren van de dienstverlening en het uitbreiden van het aantal producten dat via elektronische dienstverlening kan worden aangevraagd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het zaakgericht werken en het -ook voor klanten- transparant maken van die gegevens.	Vanuit het programma Dienstverlening, vanuit het project WOO (Wet Open Overheid) en het project WMEBV (Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer) zetten wij als organisatie stappen hierin.
		2	Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is 'beveiliging' van gegevens en informatie evident.	Het I-projectenplan is onder als programma "Portfolio informatievoorziening" opgezet. De voortgang daarvan wordt bewaakt door de stuurgroep Organisatieontwikkeling (voorzeten door een van de collegeleden). In 2023 is een start gemaakt met het herijken van het informatiebeleid en het informatiebeveiligingsbeleid binnen de gemeente.
		3	In alle contacten blijft het college vragen naar verbeteringen van de (al dan niet elektronische) dienstverlening.	Dienstverlening staat hoog op de agenda van het college. In het plan van aanpak Dienstverlening wordt ook aandacht besteed aan de vraag: hoe kunnen we onze dienstverlening continu verbeteren? Dienstverlening is onderwerp van gesprek in het reguliere overleg dat portefeuillehouders hebben met de teammanagers. Daarnaast bewaakt de stuurgroep Organisatieontwikkeling, voorzeten door een van de collegeleden, de voortgang van de programma's waar de verbeterprojecten op het gebied van dienstverlening onder vallen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Realisatie 2023
E	Versterken van de grip op verbonden partijen.	1	Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen samen met de gemeenteraad.	Dit is een continue proces. Terugkoppeling vindt plaats via de financiële documenten (gemeentebegroting, voor- en najaarsnota en de jaarrekening). In 2022 is een start gemaakt van een interne quickScan naar het aantal samenwerkingsrelaties en analyse van de doelmatigheid. De bevindingen zijn in Q4 van 2023 met het college gedeeld.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
1	Formatie	0. Bestuur en ondersteuning	4	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,17501	8,2	8,3	8,9
2	Bezetting	0. Bestuur en ondersteuning	4	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,22813	8,0	8,0	8,2
3	Apparaatskosten	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	834	830	889	1.035
4	Externe inhuur	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	12,5%	10,0%	14,6%	19,5%

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig uit onze eigen jaarrekening en is op basis van de werkelijke kosten.

Zowel de apparaatskosten als het aandeel externe inhuur zijn toegenomen, doordat er meer externe krachten zijn ingehuurd. De reden hiervoor is o.a. de uitbetalingen van de energietoeslag aan burgers en de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast zijn er extra krachten ingehuurd in verband met openstaande vacatures en zijn de salariskosten gestegen ten gevolge van de nieuwe CAO.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
4.01	Bestuur	2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694	195
Totaal		2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694	195
	Overhevelingen							27
Totaal incl. overhevelingen								221

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
5.01	Dividend	1	3	135	116	134	113	- 21
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	286	330	5.425	5.054	5.138	4.724	- 414
5.03	Algemene uitkering	-	-	28.839	29.330	28.839	29.330	491
5.04	Saldo van financieringsfunctie	685	727	17	131	- 668	- 597	72
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 456	- 637	-	-	456	637	181
Totaal excl. overhevelingen		516	423	34.416	34.632	33.900	34.209	309
	Overhevelingen							-
Totaal incl. overhevelingen								309

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in de middelen die gebruikt worden ter dekking van de tekorten die ontstaan in de diverse programma's. In beginsel zijn immers de baten van een programma lager dan de lasten. De tekorten op de programma's worden gedekt uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste is. Hieronder worden de verschillende onderdelen van het overzicht nader toegelicht.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

In dit overzicht zijn onder de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, opgenomen:

- onroerendezaakbelasting;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- hondenbelasting;
- precariobelasting.

Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges, worden niet in dit overzicht verantwoord maar staan vermeld in de desbetreffende programma's.

Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is het fonds van waaruit gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen van het Rijk. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De verdeling van de gelden over de verschillende gemeenten in Nederland geschiedt middels een ingewikkelde systematiek. Hierbij worden de volgende verdeelmaatstaven gehanteerd:

- belastingcapaciteit OZB van de gemeenten (onderscheiden naar woningen en niet-woningen);
- de inwoners van de gemeenten (onderscheiden naar leeftijd, woonplaats, inkomen, recht op uitkering, behorende tot een minderheidsgroep en beroep op voorzieningen in de gemeenten);
- het grondgebied van de gemeenten (onderscheiden naar oppervlakte, bodemgeschiktheid en historische kern);
- de bebouwing in de gemeenten (onderscheiden naar grondoppervlak bebouwing, woonruimten, historisch aantal woonruimten, noodzaak voor vernieuwing van de bebouwing en dichtheid van de bebouwing).

Door middel van circulaire informeert het Rijk de gemeenten over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangegane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder overige algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan de berekende rente over de vaste activa.

6. Overhead

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
5	Overhead	0. Bestuur en ondersteuning	6	% van totale lasten	Eigen gegevens	14,2%	15,2%	16,0%	15,1%

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig uit onze eigen jaarrekening en is op basis van de werkelijke kosten.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
6.01	Overhead	9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538	760
	Totaal excl. overhevelingen	9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538	760
	Overhevelingen							169
	Totaal incl. overhevelingen							929

7. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2021 zijn gedaan. Voor 2022 hebben we uitstel tot 1 mei 2024.

Voor gemeente Waterland zijn de volgende onderwerpen in de VPB aangifte betrokken:

- Parkeren op Marken. Hiervoor doen we aangifte, maar de activiteit is vrijgesteld dus we hoeven geen VPB te betalen.
- Potentieel winstgevende activiteiten zijn de grondexploitaties. De grondexploitaties zijn extern getoetst op VPB plicht. Alleen voor het project Galgeriet is de gemeente Waterland ondernemer dus VPB plichtig in het jaar dat de gronden geleverd worden. Dat is voor het eerst in 2024. Inschatting is dat er geen fiscale winst gemaakt wordt.
- Reclame inkomsten zijn ook een ondernemers activiteit dus VPB plichtig. Vanaf juli 2020 hebben we een contract gesloten voor reclame op bushaltes. De fiscale winst hierover is nog niet definitief bekend. Indicatie is € 2.340 te betalen VPB per jaar.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
7.01	Vennootschapsbelasting	2	- 2	-	-	- 2	2	4
	Totaal excl. overhevelingen	2	- 2	-	-	- 2	2	4
	Overhevelingen							-
	Totaal incl. overhevelingen							4

8. Onvoorzien

Definitie onvoorzien

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Gesteld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingmiddel voor incidentele zaken. Waarbij het te hanteren criteria alleen voor de incidentele uitgaven is, waarbij uitgegaan moet worden van het 'drie O's-scenario', te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
8.01	Onvoorzien	32	-	-	-	- 32	-	32
	Totaal excl. overhevelingen	32	-	-	-	- 32	-	32
	Overhevelingen							-
	Totaal incl. overhevelingen							32

Paragrafen

§ A Lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de gemeentelijke heffingen. Enerzijds gaat het daarbij om lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Deze inkomsten moeten specifiek aangewend worden voor het doel waarvoor ze worden geheven en worden verantwoord in de desbetreffende programma's. Anderzijds zijn er ook lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, zoals de onroerendezaakbelasting. De hieruit voortvloeiende inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als waarvan de besteding ongebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

1. een overzicht van de ongebonden lokale heffingen;
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. een verantwoording met betrekking tot afvalstoffenheffing;
4. een verantwoording met betrekking tot de rioolheffing;
5. een overzicht van de lokale lastendruk;
6. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

1. Overzicht ongebonden lokale heffingen

In onderstaande tabel is, met betrekking tot de lokale heffingen waarvan de besteding ongebonden is, een overzicht van de gerealiseerde bedragen ten opzichte van de begroting weergegeven.

Bedrag x € 1.000	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Onroerendezaakbelasting	4.092	3.935
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	29	34
Forensenbelasting	32	32
Toeristenbelasting	743	668
Parkeerbelasting	431	297
Hondenbelasting	67	64
Precariobelasting	31	25
Totaal besteding niet gebonden	5.425	5.054

2. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

In het coalitieakkoord staat dat de gemeentelijke belastingen, indien mogelijk, met niet meer dan de inflatiecorrectie worden verhoogd. Er is uitgegaan van de wijziging van het maandprijnsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze inflatiecorrectie bedroeg 2,9%.

3. Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. In de volgende tabel is in een samenvattend overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing (x € 1.000)	2023	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	1.937	1.976
<u>Toe te rekenen kosten</u>		
Kosten	1.695	1.948
Toerekening overhead	282	277
BTW	345	306
Totaal kosten afval incl. BTW	2.322	2.531
Resultaat afvalstoffenheffing	- 385	- 555
<u>Ontwikkeling voorziening</u>		
Stand voorziening 01-01-2023		397
Maximale onttrekking		- 397
Stand voorziening 31-12-2023		-

Toelichting afwijking

De kosten zijn in 2023 hoger dan de opbrengsten. De begrote kosten zijn in 2023 verlaagd met verwachte BTW. Dit is niet terecht gebleken. De overige kosten zijn in lijn met de verwachtingen.

De berekening van de kostendekkendheid 2023 ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.1	Verkeer en vervoer	5
6.3	Inkomensregelingen (kwijtschelding)	45
7.3	Afval	1.897
	Overhead	277
	BTW	306
Totaal Kosten		2.531

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.3	Particulieren	1.964
	Bedrijven	12
Totaal Opbrengsten		1.976

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		2.531
Totaal opbrengsten		1.976
Kostendekkendheidspercentage		78%

4. Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Aangezien de rioolheffing kostendekkend wordt opgelegd en verschillen via een egalisatievoorziening worden verwerkt, is er per saldo geen effect op de exploitatierekening. De egalisatie voorziening wordt benut voor groot onderhoud van het rioolstelsel en om de per jaar sterk wisselende beheerkosten niet te laten leiden tot sterke verhogingen en verlagingen in de tarieven.

In de volgende tabel is in een samenvattend overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing (x € 1.000)	2023	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Totaal opbrengst rioolheffing	1.281	1.277
<u>Toe te rekenen kosten</u>		
Kosten	1.023	1.436
Toerekening overhead	286	316
BTW	154	220
Totaal kosten riolering incl. BTW	1.463	1.972
Resultaat rioolheffing	- 183	- 695
<u>Ontwikkeling voorziening</u>		
Stand voorziening 01-01-2023		3.935
Resultaat rioolheffing		- 695
Stand voorziening 31-12-2023		3.240

Toelichting afwijking

Het beheer en onderhoud uit het GRP loopt op schema. Er is in 2023 meer uitgegeven dan begroot. Dat komt grotendeels doordat de beheerkosten van riolering sterk afhankelijk zijn van de omstandigheden die de beheerder in het veld aantreft. Zo hebben meer of minder storingen aan de riolering grote invloed op de totaalkosten. Verder waren er hogere kosten voor inspecteren en reinigen van de riolering doordat het werk in IJpendam lastiger is doordat de putten niet altijd zichtbaar zijn en de vervuilingsgraad hoger is dan gebruikelijk. Verder zijn er kosten voor inhuur geweest. Ook prijsindexatie was aan de orde en hogere energiekosten.

Een deel van de kosten hebben het karakter van investeringen.

De berekening van de kostendekkendheid 2023 ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.1	Verkeer en vervoer	5
6.3	Inkomensregelingen (kijwitschelding)	29
7.2	Riolering	1.401
	Overhead	316
	BTW	220
Totaal Kosten		1.972

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.2	Rioolrecht woningen	1.277
Totaal Opbrengsten		1.277

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		1.972
Totaal opbrengsten		1.277
Kostendekkendheidspercentage		65%

6. Overige heffingen

De berekening van de kostendekkendheid 2023 van de leges ziet er als volgt uit:

Titel 1 Algemene dienstverlening		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	22	12	35	23	65,85%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	87	28	115	94	81,90%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	54	23	78	57	73,74%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	16	6	22	14	63,40%
Hoofdstuk 5	(Vervallen)	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 6	(Vervallen)	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	3	1	4	3	69,32%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 14	(Vervallen)	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 15	(Vervallen)	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	0	0	0	0	148,26%
Hoofdstuk 17	(Vervallen)	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk 18	Ondergrondse infrastructuur	10	5	15	50	333,77%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	33	30	62	21	34,15%
Hoofdstuk 20	Diversen	1	2	3	3	93,73%
Kostendekking Titel 1		228	106	334	265	79,44%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk	1 Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	2 Vooroverleg / beoordeling conceptaanvraag	24	28	52	32	60,84%
Hoofdstuk	3 Omgevingsvergunning	362	351	713	1.119	157,07%
Hoofdstuk	4 Vermindering	-	-	-	-2	0,00%
Hoofdstuk	5 Teruggaaf	-	-	-	-1	0,00%
Hoofdstuk	6 Intrekking omgevingsvergunning	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	9 Sloopmelding	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	10 In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	0,00%
Kostendekking Titel 2		386	378	764	1.148	150,16%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk	1 Horeca	2	3	5	6	104,49%
Hoofdstuk	2 Organiseren evenementen of markten	1	1	3	1	52,01%
Hoofdstuk	3 Prostitutiebedrijven	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	4 Splitsingsvergunning woonruimte	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	5 Leefmilieuverordening	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	6 Brandveiligingsverordening	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	7 Winkeltijdenwet	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	8 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-	-	0,00%
Kostendekking Titel 3		4	4	8	7	87,52%

Toelichting

De kostendekkendheid van Titel 2 is hoger dan 100%. Dit wordt veroorzaakt door een incidenteel afgegeven vergunning voor 54 woningen.

De berekening van de kostendekkendheid 2023 van de markt- en standplaatsgelden ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (marktgeld)	20
	Overhead	5
	BTW	3
Totaal Kosten		28

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
3.3	Marktgeld	18
Totaal Opbrengsten		18

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		28
Totaal opbrengsten		18
Kostendekkendheidspercentage		66%

De berekening van de kostendekkendheid 2023 van de begraafrechten ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	217
	Overhead	97
	BTW	28
Totaal Kosten		341

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.5	Begraafplaatsen	279
Totaal Opbrengsten		279

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		341
Totaal opbrengsten		279
Kostendekkendheidspercentage		82%

De berekening van de kostendekkendheid 2023 van de haven-, kade- en liggelden ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.3	Recreatieve havens	87
	Overhead	41
	BTW	-
Totaal Kosten		128

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
2.3	Havens	87
Totaal Opbrengsten		87

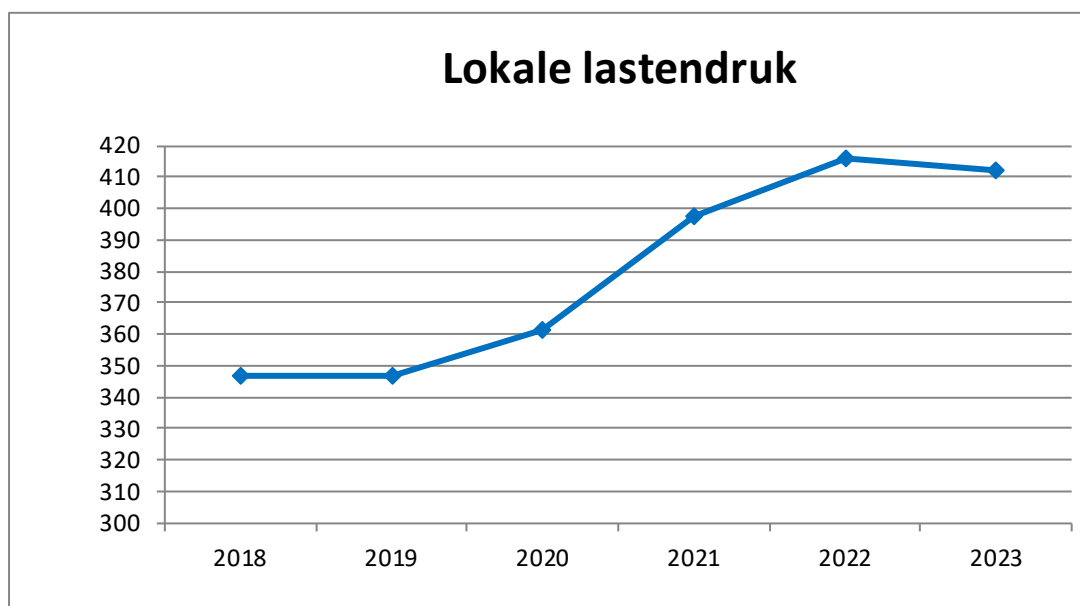
Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		128
Totaal opbrengsten		87
Kostendekkendheidspercentage		68%

7. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2018	2019	2020	2021	2022	2023
OZB+RZB	170,12	178,23	188,65	220,77	236,74	226,32
Rioolheffing	66,65	67,03	68,49	69,76	70,91	72,85
Afvalstoffenheffing	109,86	101,67	104,01	106,91	107,91	112,68
Totaal	346,63	346,93	361,15	397,44	415,56	411,85

Op basis van deze tabel wordt het meerjarenperspectief als volgt weergegeven:

In onderstaande overzichten wordt een vergelijking gemaakt tussen de tarieven die gelden binnen de gemeente Waterland en de overige gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland op basis van meerpersoonshuishoudens. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. De overige gemeenten bestaan uit: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

OZB		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2020	0,0930%	0,1012%
2021	0,1049%	0,0962%
2022	0,0997%	0,0887%
2023	0,0902%	0,0788%

Afval		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2020	€ 283	€ 313
2021	€ 289	€ 342
2022	€ 294	€ 351
2023	€ 302	€ 360

Riool		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2020	€ 171	€ 244
2021	€ 175	€ 249
2022	€ 178	€ 248
2023	€ 183	€ 255

8. Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2023. Kwijtschelding hoeft slechts één keer te worden aangevraagd. Voor de daaropvolgende jaren hoeft, indien er geen wijzigingen in de inkomens- en/of vermogenssituatie zijn opgetreden, geen nieuwe aanvraag ingediend te worden. Toetsing voor de daaropvolgende jaren geschiedt vervolgens door het Inlichtingenbureau via bestandsvergelijkingen.

§ B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe robuust de financiën zijn. Dit antwoord is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Waterland om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het verslaggevingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

Weerstandscapaciteit exploitatie (bedrag x € 1.000)		
<u>Weerstandscapaciteit exploitatie</u>		
Onvoorzien	32	32
<u>Weerstandscapaciteit vermogen</u>		
Algemene reserve	8.100	8.100
Totale weerstandscapaciteit		8.132

Onvoorzien

In de begroting is een budget van € 32.388 opgenomen voor onverwachte uitgaven.

Algemene reserves

De algemene reserve bedraagt ultimo 2023 € 8.099.678. De algemene reserve heeft tot doel te dienen als buffervermogen om onvoorziene en onafwendbare incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Dit doel is met betreffende hoogte van de reserve gewaarborgd.

2. Inventarisatie risico's

De risico's relevant voor deze paragraaf zijn die niet (geheel) gedekt worden door beheersmaatregelen, een negatieve financiële impact kunnen hebben en geen voorziening voor opgenomen is. Om deze in kaart te brengen heeft het Directie en Management Team (DMT) van ieders verantwoordingsgebied de (rest)risico's geïnventariseerd en daarbij de mogelijke financiële impact en kans ingeschat. Middels een gezamenlijk overleg zijn deze afgewogen en als resultaat van deze inventarisatie zijn de volgende risico's bepaald.

Nr.	Risico	Maximum risico (x€ 1.000)	Kans
1	Hogere uitgaven sociale voorzieningen	800	50%
2	Uitval van de ICT-omgeving met mogelijk gijzeling van gegevens	2.000	15%
3	Project Galgeriet	24.140	1%
4	Hogere lasten inhuur	200	50%
5	ICT ontwikkelingen	250	50%
6	Duurder uitvallen van aanbestedingen	150	50%
7	Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid voor privacygevoelige informatie	300	20%
8	Extreme weersomstandigheden	200	20%
9	Garantstelling leningen HVC	3.094	1%
10	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	250	10%
11	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	100	25%
12	Juridische kosten	100	20%
13	Garantstelling medewerkers zwembad	180	10%
14	Falen kritische infrastructuur	150	10%
15	Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest	73	15%
Totaal		31.987	

Door de Monte-Carlo¹ methodiek toe te passen en ongeveer 90% van de mogelijke onfortuinlijke scenario's het vereiste weerstandsvermogen te hanteren wordt met het opmaken van deze jaarstukken de benodigde weerstandscapaciteit geschat op ongeveer € 1.353.000. Dit is een stijging ten opzichte van het laatste moment dat deze risico inschatting is gemaakt (Begroting 2024: € 1.272.000).

Toelichting

1. Hogere uitgaven Sociale voorzieningen

De uitgaven voor Jeugd en Wmo in het sub-programma Sociale voorzieningen zijn afhankelijk van de aanvragen die wij ontvangen. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot.

2. Uitval van de ICT-omgeving met mogelijk gijzeling van gegevens

Met het steeds verder digitaliseren van processen en gegevens wordt cybercrime of een digitale oorlog als bedreiging ook steeds relevanter. Organisaties worden steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van data en continuïteit van systemen. Zo ook voor de gemeentelijke organisatie is dit relevant en helaas zal een waterdicht systeem een utopie blijven. In het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat criminelen het niet uitmaakt in welke organisatie ze binnenkomen. De impact van een dergelijke 'aanval' kan enorm zijn op vrijwel de volledige organisatie.

3. Project Galgeriet

Voor dit project zijn grote investeringen gedaan en er is sinds 8 juli 2022 een koopovereenkomst gesloten. Indien zich een probleem voordoet waardoor het project (in zijn geheel) afgeblazen wordt en dit tot gevolg kan hebben dat deze investeringen niet meer terugverdiend kunnen

¹ Een Monte-Carlo simulatie is een techniek welke gebruikt wordt in de statische wetenschap waarbij middels vele herhaalde simulaties uitkomsten in beeld worden gebracht in een grafiek. Het resultaat is een verdeelfunctie die het hele gebied van mogelijke uitkomsten weergeeft. De naam van deze techniek vindt zijn oorsprong in de behoefte naar een schuilnaam, welke refereert naar het beroemde casino.

worden dan zou dit bedrag afgeschreven moeten worden waardoor het in de lasten terecht zal komen. Bij dit soort projecten valt er niet met zekerheid te zeggen vanuit welke hoek een risico zich kan vormen welke de totale investering negatief kan beïnvloeden. De belangen zijn voor een kleine gemeente enorm, zodoende kan dit onderdeel niet buiten beeld gelaten worden in deze paragraaf. Op basis hiervan wordt het maximum risico geschat op het geïnvesteerde bedrag van € 24.140.000. De kans dat deze totale investering in de huidige markt niet tot een positief resultaat kan leiden of zelfs in zijn volledigheid afgeschreven moet worden, wordt als zeer gering geschat: 1% of kleiner.

4. *Hogere lasten inhuur*

Ontwikkelingen binnen de organisatie en de omgeving kunnen leiden tot extra verloop en uitval van personeel. Dit zou extra inhuurlasten tot gevolg kunnen hebben. Het risico wordt geschat op € 200.000. Het klimaat op de arbeidsmarkt geeft aanleiding om dit risico nog steeds een hoge kans toe te kennen van 50%.

5. *ICT ontwikkelingen*

Onvoorziene ontwikkelingen en gewijzigde vereisten in de ICT omgeving kunnen leiden tot extra lasten. Voor het IV landschap is een inventarisatie gemaakt om de planning en prioriteiten te kunnen opmaken en bijstellen voor de verschillende systemen waar investeringen gedaan moeten worden. Dit kan ontstaan door interne factoren door bijvoorbeeld een aanpassing van het eisenpakket of efficiëntie van werkmethoden en processen. Maar ook externe ontwikkelingen kunnen vereisen dat wij over gaan op een andere oplossing. Voorbeelden hiervan zijn aangepaste vereisten van het Kadaster voor de software van de belastingaanslagen of dat de software ontwikkelaar stopt met de ondersteuning van het pakket en deze aanpast naar wat bekend staat als een *Software as a service* (Saas) oplossing.

6. *Duurder uitvallen van aanbestedingen*

Aanbestedingen zijn een continue proces. Het risico bestaat dat deze duurder uitvallen dan verwacht.

7. *Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid voor privacygevoelige informatie*

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan een bestuurlijke boete opleggen wanneer de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke de privacyregels onvoldoende naleeft. Ook kunnen er claims volgen vanuit betrokkenen. Zo is de AP ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de relatief nieuwe Wet politiegegevens (Wpg) bij o.a. gemeentes. Dit risico is moeilijk in te schatten omdat de hoogte van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen en een toezichthouder in haar rol ook enige onvoorspelbaarheid wil waarborgen om organisaties scherp te houden.

8. *Extreme weersomstandigheden*

In de afgelopen jaren is gebleken dat er vaker overlast en schade is door extreme weersomstandigheden. Door een hogere frequentie van stormen met harde windstoten en hogere waterstanden als gevolg wordt het risico groter dat de reguliere begroting niet toereikend is om uitschieters in de lasten te dekken bij bijvoorbeeld een overstroming of omgewaaide bomen.

9. *Garantstelling leningen HVC*

Het aandeelhouderschap van HVC gaat gepaard met een garantstelling voor de langlopende leningen. In het ergste geval dient de gemeente aan de betreffende lening verstrekkers € 3.339.000 uit te keren. Op basis van het risico profiel van HVC zelf wordt deze kans ingeschat op bijna nihil (1%) dat dit risico zich zal voordoen.

10. *Lagere ontwikkeling gemeentefonds*

Als gemeentelijke organisatie zijn wij continue blootgesteld aan het risico dat inkomsten uit het gemeentefonds tegenvallen door ontwikkelingen welke opgelegd worden door het rijk. Wat per heden resteert is het risico welke getypeerd wordt als het “ravijnjaar 2026”. Verder bestaat er het risico dat de inflatie onvoldoende gecompenseerd wordt.

11. *Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers*

Op de balans is een voorziening opgenomen voor wachtgeld betalingen. Het is mogelijk dat er, buiten wat er redelijkerwijs voorzien kan worden, er extra verloop en kosten ontstaan door bijvoorbeeld tussentijds vertrek van een wethouder.

12. *Juridische kosten*

Juridische kosten laten zich beperkt schatten. In de begroting is budget opgenomen voor de standaard juridische procedures zoals deze jaarlijks voorkomen. In het geval van uitzonderlijke specialistische procedures is het niet ongebruikelijk dat de kosten de inschattingen overstijgen.

13. *Garantstelling voor het personeel van het zwembad*

De gemeente heeft zich garant gesteld voor een eventuele transitievergoeding van het personeel van het zwembad in het geval de voorziening wordt beëindigd.

14. *Falen kritische infrastructuur*

Door een versobering in het onderhoud van kunstwerken (bijvoorbeeld bruggen) e.d. in de openbare ruimte wordt het risico op falen en calamiteiten groter. Dit heeft doorgaans niet direct een effect, maar op termijn kunnen hierdoor grotere uitschieters in de lasten zich periodiek gaan voordoen. Zo kan het voorkomen dat een brug of doorgang met spoed gerepareerd moet worden wanneer dit in het belang ligt van risico's zoals bijvoorbeeld de veiligheid.

15. *Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest*

In het boekjaar 2023 is voor 20% van het toegezegde bedrag opgevraagd en geïnvesteerd in het ROM InWest. Het bedrag is nu nog klein maar deze investering, en dus ook het risico, zal naar verwachting stijgen tot het totale toegezegde bedrag van € 366.000 is geïnvesteerd. Zodoende is het gepast om deze alvast te vermelden in dit overzicht. Dit geld wordt gebruikt om te investeren in ondernemers welke zich inzetten op onderwerpen zoals de energietransitie en hoog-innovatieve proposities binnen het mkb. Hierbij is het risico dat het geïnvesteerde bedrag geen rendement oplevert en deels of geheel afgeschreven moet worden. Het risico dat het geheel afgeschreven moet worden is zeer klein, maar theoretisch mogelijk. Vanuit de MRA wordt geadviseerd hiervoor een percentage van 15% te hanteren omdat de financiële analyse door een onafhankelijke deskundige aantoont dat de revolverendheid van het fonds op minimaal 85% ligt. Wij zien geen reden om hiervan af te wijken.

Weerstandscapaciteit versus inventarisatie risico's

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 32.388. Daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 8.099.678. Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 8.132.066 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 1.353.000 op te vangen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit en is op basis van de huidige berekeningswijze:

Ratio weerstands- vermogen	Beschikbare weerstandscapaciteit	8.132	6,01
	Benodigde weerstandscapaciteit	1.353	

De hieronder opgenomen normentabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Normenkader		
Waarderings- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Waterland valt in klasse A. Gemeente Waterland streeft naar minimaal factor 2.

3. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van de horizontale controle door de provinciale staten en de raad op de financiële positie van gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende struc-

turele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

- Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
- Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.
- Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
- Belastingcapaciteit
De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving						Signaleringskader		
	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	47,63%	38,93%	48,26%	69,20%	70,80%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,11%	37,61%	45,92%	67,96%	68,87%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	26,67%	30,86%	27,62%	22,47%	22,90%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	0,24%	1,17%	4,55%	4,46%	1,51%	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	26,94%	nvt	25,73%	17,82%	40,82%	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	106,70%	107,09%	108,97%	99,09%	99,33%	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- Netto schuldquote
De netto schuldquote is toegenomen ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2023 leningen zijn aangetrokken. Daarentegen is het totaal van de gerealiseerde baten hoger. De netto schuldquote blijft binnen de grens van categorie A, minst risicovol.
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.
- Solvabiliteitsratio
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt voor gemeente Waterland uit op circa 23%. De solvabiliteitsratio blijft binnen de grenzen van categorie B, neutraal.

- Structurele exploitatieruimte
Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Dit is bij gemeente Waterland voor 2023 het geval.
- Grondexploitatie
In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter. Het kengetal voor de grondexploitatie valt in categorie C, meest risicovol.
- Belastingcapaciteit
Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing kunnen hoger zijn dan de landelijk gemiddelde tarieven omdat bijvoorbeeld de kosten van het riool hoger kunnen zijn voor de gemeente Waterland ten opzichte van de landelijk gemiddelde kosten. Gesteld kan worden dat ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten, de berekende ratio belastingcapaciteit voor de gemeente Waterland niets zegt over welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. Echter er kan wel gesteld worden, wanneer men alleen kijkt naar de onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente Waterland, dat er nog circa € 3.715.836 ruimte beschikbaar is, in vergelijking met een situatie van een gemeente waarvoor de artikel 12 status zou gelden. De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat in redelijkheid nog aan extra inkomsten gegenereerd kan worden voor het geval zich tegenvallers voordoen. Aangezien de tarieven van de onroerendezaakbelasting (OZB) in beginsel niet gebonden zijn aan een bepaald maximum, zou theoretisch gezien sprake zijn van een onbeperkte onbenutte belastingcapaciteit. Om toch een reëel bedrag te kunnen noemen is berekend hoeveel OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing de gemeente Waterland zou moeten heffen indien zij onder financiële curatele zou komen te staan (de zogenoemde artikel 12-status). Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot de artikel 12-status is voor 2023 vastgesteld op 0,1729% van de WOZ-waarde.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staan en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen voorkomen in diverse programma's. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan zaken die onder het beheer van de gemeente vallen en al dan niet publiekrechtelijk kunnen worden gebruikt. Hierbij kan gedacht worden aan wegen, riolering, kunstwerken, groen, openbare verlichting, waterwegen, gebouwen en beschoeiingen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten van dit onderhoud vormen jaarlijks een aanzienlijk deel van de begroting. Het beleid voor onderhoud van deze kapitaalgoederen is opgenomen in diverse beheerplannen. Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op de feitelijke situatie. Aan het einde van deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gepresenteerd.

1. Wegen

In 2018 is het huidige wegenbeheerplan 2019 - 2023 vastgesteld. Met het wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	767	1.052	502

Toelichting

In 2023 is gestart met de uitrol van het glasvezelnetwerk in Waterland. Hierdoor is een groot deel van de projecten uitgesteld, omdat deze pas kunnen worden uitgevoerd als de glasvezel in de straat is gelegd. Dit geldt voor alle kernen.

2. Riolering

In juli 2018 is het (regionale) Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Stand voorziening 1 januari	5.096	3.935	3.935
Toevoeging aan voorziening	-	-	-
Kosten ten laste van voorziening	-	-	-
Vrijval	- 1.161	- 183	- 695
Stand voorziening 31 december	3.935	3.752	3.240

Toelichting afwijking

Het beheer en onderhoud uit het GRP loopt op schema. Er is in 2023 meer uitgegeven dan begroot. Dat komt grotendeels doordat de beheerkosten van riolering sterk afhankelijk zijn van de omstandigheden die de beheerder in het veld aantreft. Zo hebben meer of minder storingen aan de riolering grote invloed op de totaalkosten. Verder waren er hogere kosten voor inspecteren en reinigen van de riolering doordat het werk in IJpendam lastiger is doordat de putten niet altijd zichtbaar zijn en de vervuilingsgraad hoger is dan gebruikelijk. Verder zijn er kosten voor inhuur geweest. Ook prijsindexatie was aan de orde en hogere energiekosten.

Een deel van de kosten hebben het karakter van investeringen.

3. Groen

In december 2019 heeft het college ingestemd met de Groenvisie 2020 - 2024. In de visie staat op welke manier gemeente Waterland zich inzet om groen in de openbare ruimte te onderhouden en verder te verbeteren. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	1.376	1.500	1.488

Toelichting

In 2023 zijn in meerdere kernen plantvakken verbeterd, zo zijn vrijwel alle plantvakken op Marken opnieuw aangeplant. De kwaliteit en belevingswaarde wordt hierdoor verhoogd.

4. Gebouwen

In december 2017 is het geactualiseerde gebouwenbeheerplan voor de periode 2018 - 2037 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhoudsniveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Uitgangspunt hierin is dat het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen waarmee de gemeentelijke gebouwen verder duurzaam worden. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	218	304	327

Toelichting

Elk jaar kijken we naar de werkzaamheden zoals deze in het beheersplan 2018-2037 zijn opgenomen. In 2023 hebben we een aantal werkzaamheden die gepland stonden voor 2024 uitgevoerd. Dit doen we door goed te kijken naar werkzaamheden die hinder geven voor gebruikers, door gelijktijdig uitvoeren van noodzakelijk onderhoud geeft dit voor de gebruikers minder overlast.

5. Civiele kunstwerken

In juli 2017 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2017 - 2026 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de civiele kunstwerken gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	265	307	394

Toelichting

In 2023 zijn de kosten hoger uitgevallen dan verwacht. Dit komt door dat we extreem veel schades hebben door vandalisme en door stormschades.

6. Openbare verlichting

In januari 2021 heeft het college het beleidsplan Openbare verlichting Waterland 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze deze wordt verduurzaamd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	144	120	134

Toelichting

In 2023 is er meer uitgegeven aan onderhoud en het verduurzamen van de openbare verlichting in Waterland dan begroot door het installeren van ledverlichting. Hier was niet in voorzien. De kosten voor de verduurzaming zijn in 2023 gestegen met 16%. Ook is onderzoek gedaan naar de verlichting rond zebrapaden. Door bezuiniging en inflatie is de slagkracht van openbare verlichting afgenomen met 28%. Beheer, onderhoud en de afspraken uit het landelijk gesloten energieakkoord staan onder druk. Lichtmasten zullen nog minder programmatisch onderhouden worden.

7. Oevers (kades en beschoeiingen)

In april 2020 is het nieuwe Oeverbeheerplan 2020 - 2024 vastgesteld. Elke vijf jaar worden de oeververdedigingen geïnspecteerd op basis waarvan de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen voor de komende periode worden vastgesteld. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	153	254	234

Toelichting

Er zijn diverse kleinere projecten uitgevoerd, daarnaast zijn de grote, meerjarige projecten opgestart. Het gehele areaal is geïnspecteerd voor het beheerplan 2024 –2029.

8. Renovatie sportvelden

In 2022 is het Beheerplan buitensport vastgesteld. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (Kiwa ISA Sport) een renovatieadvies voor alle natuurgrasvelden gegeven. Voor kunstgrasvelden geldt dat deze eens per acht jaar worden gekeurd. Op basis van de keuringen wordt het beheerplan indien nodig bijgesteld. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Stand voorziening 1 januari	-	304	304
Toevoeging aan voorziening	304	54	54
Kosten ten laste van voorziening	-	-	-
Vrijval	-	-	- 111
Stand voorziening 31 december	304	358	247

Toelichting

Van het geplande groot onderhoud in 2023 zijn de werkzaamheden aan het atletiekveld uitgevoerd. De geplande werkzaamheden aan de kunstgrasvelden zijn uitgesteld naar 2024 vanwege de keuze om de gehele toplaag te vervangen in plaats van deelvervangingen.

9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam

Bij de 1^e IBU 2016 is voor de gemeentehaven een voorziening in het leven geroepen om baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Stand voorziening 1 januari	63	75	75
Toevoeging aan voorziening	13	13	13
Kosten ten laste van voorziening	-	-	- 7
Stand voorziening 31 december	75	88	80

Toelichting

De baggerwerkzaamheden zijn in 2017 uitgevoerd. De verwachting is dat er in 2027 opnieuw moet worden gebaggerd.

10. Stroomkosten

In mei 2020 is het huidige beheerplan Gemeentelijke stroomkosten in de openbare ruimte 2020 – 2029 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijkse) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de gemeentelijke stroomkasten gewaarborgd.

Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Kosten	9	7	15

Toelichting

In 2023 zijn de werkzaamheden volgens planning uitgevoerd.

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen:

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1. Wegen	Ja	max 16% onveilig	2019 - 2023	Ja
2. Riolering	Ja	Conform GRP	2018 - 2023	Ja
3. Groen	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
4. Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	2018 - 2037	Ja
5. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Conform beheerplan	2017 - 2026	Ja
6. Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	2021 - 2025	Ja
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
8. Renovatie sportvelden	Ja	NOC*NSF norm	2022 - 2042	Ja
9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	Minimale diepgang conform keuring	2017 - 2027	Ja
10. Stroomkasten	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2029	Ja
Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1. Wegen	Exploitatie	Ja	Nee	-
2. Riolering	Voorziening	Ja	Nee	-
3. Groen	Exploitatie	Ja	Nee	-
4. Gebouwen	Exploitatie	Ja	Nee	-
5. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Exploitatie	Ja	Nee	-
6. Openbare verlichting	Exploitatie	Ja	Nee	-
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	Exploitatie	Ja	Nee	-
8. Renovatie sportvelden	Voorziening	Ja	Nee	-
9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	Voorziening	Ja	Nee	-
10. Stroomkasten	Exploitatie	Ja	Nee	-

§ D Financiering

1. Beleidsvoornemens

In de Wet financiering overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. De belangrijkste uitgangspunten van de wet zijn het bevorderen van een solide financiering en de kredietwaardigheid van decentrale overheden, als mede het beheersen van renterisico's. In de wet zijn normeringen vastgesteld die als richtsnoer dienen voor het lokale handelen. Zo geldt een maximale kasgeldlimiet van 8,5% en een renterisiconorm van maximaal 20%. Teneinde gemeenten met een kleine leningenportefeuille tegemoet te komen is voor de renterisiconorm een minimumbedrag van € 2,5 miljoen vastgesteld bij ministeriële regeling.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de lening grote schokken kunnen optreden in de hoogte van de rente die door de gemeente moet worden betaald. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting. Uitgaande van de kasgeldlimiet van 8,5% op het begrotingstotaal zou er op 31 december een netto-vlottende schuld van maximaal € 3,6 miljoen mogen zijn.

Onderstaand treft u de berekening van de kasgeldlimiet aan.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari (= grondslag)	43.121			
1.	Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in bedrag	8,5% 3.665	8,5% 3.665	8,5% 3.665	8,5% 3.665
2.	Omvang vlottende schuld Opgenomen gelden < 1 jaar Schuld in rekening-courant Gestorte gelden door derden < 1 jaar Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld Totale omvang van de vlottende schuld	8.333 - - - 8.333	- - - - -	- - - - -	1.500 - - - 1.500
3.	Vlottende middelen Contante gelden in kas Tegoeden in rekening-courant Overige uitstaande gelden < 1 jaar Totale omvang van de vlottende middelen	4 2.520 - 2.524	6 3.738 - 3.744	6 2.710 - 2.716	5 3.114 - 3.119
4.	Toets kasgeldlimiet Totaal netto-vlottende schulden (2-3) Toegestane kasgeldlimiet	5.809 3.665	- 3.744 3.665	- 2.716 3.665	- 1.619 3.665
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	- 2.144	7.409	6.381	5.284

De rente-risiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. De renterisiconorm is in 2023 overschreden. De toezichthouder heeft ontheffing verleend voor 2023. Onderstaand treft u de berekening van de rente-risiconorm aan.

Renterisiconorm		Begroting (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)
1.	Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
2.	Betaalde aflossingen	8.700	13.700
3.	Renterisico (1+2)	8.700	13.700
Begrotingstotaal		43.121	43.121
4.	Percentage regeling	20%	20%
5.	Renterisiconorm	8.624	8.624
Toets renterisiconorm (5 - 3)			
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)		- 76	- 5.076

2. Overzicht uitstaande leningen

Lening	Rente- percentage	Aflossing	Bedrag x € 1.000				
			Stand per 01-01-2023	Opgenomen 2023	Rente 2023	Afgelost 2023	Stand per 31-12-2023
BNG	2,09%	2023	700	-	1	700	-
BNG	0,21%	2023	1.600	-	3	1.600	-
BNG	0,19%	2024	2.800	-	5	1.400	1.400
BNG	-0,25%	2023	5.000	-	- 1	5.000	-
BNG	0,66%	2025	7.000	-	46	-	7.000
BNG	2,45%	2023	5.000	-	48	5.000	-
BNG	3,07%	2025	-	3.000	87	-	3.000
BNG	3,27%	2033	-	5.000	90	-	5.000
BNG	3,71%	2028	-	3.000	22	-	3.000
BNG	3,25%	2024	-	8.000	238	-	8.000
BNG	3,52%	2024	-	2.000	61	-	2.000
BNG	3,35%	2024	-	5.000	102	-	5.000
BNG	4,10%	2024	-	4.500	16	-	4.500
Totaal			22.100	30.500	717	13.700	38.900

3. Overzicht rentebaten

In de begroting 2023 waren er geen rentebaten betreffende de rekening-courant opgenomen, de daadwerkelijke rentebaten in rekening-courant bedroegen over 2023 € 99.893. Ook zijn er rentebaten van diverse verstrekte leningen opgenomen voor een totaal bedrag van € 30.726.

4. Ontwikkelingen

De aflossing van leningen zorgt er voor dat er in 2024 een nieuwe geldlening afgesloten moet worden.

Op dit moment is sprake van een stijgende rente op zowel de kapitaal- als de geldmarkt. In 2026 is er naar verwachting een financieringsbehoefte van zo'n € 18 miljoen in verband met de te bouwen sporthal. Voor de overige jaren is er naar verwachting geen financieringsbehoefte, de reden hiervoor zijn de binnenkomende gelden met betrekking tot het project Galgeriet.

Gelet op de planning voor 2024, plus aflossingen van reeds aangegane leningen, minus afschrijvingen is ruim € 21 miljoen nodig. Deze middelen zullen, afhankelijk van de behoefte, worden opgenomen in 2024.

5. Renteresultaat op het taakveld treasury

De BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	717
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	131
Saldo rentelasten en rentebaten	586
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	400
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
	400
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	186
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	186
De aan taakveld toegerekende rente (renteomslag)	230
Renteresultaat op het taakveld Treasury	44

Aan de diverse taakvelden wordt 0,70% rente over de boekwaarde van de vaste activa en de huurvoortuitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam toegerekend. Dit percentage is gebaseerd op de werkelijke rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

§ E Bedrijfsvoering

Hoe werken we?

De vijf afdelingen (Ruimte, Realisatie, Buitendienst, Samenleving en Bedrijfsvoering) werken met elkaar samen, waarbij de ondersteuning van de primaire processen een belangrijk middel is. Vanuit de bedrijfsvoering werken we integraal, aan de 'voorkant' van deze processen. Het gaat immers om integrale producten, die we zo efficiënt en effectief mogelijk produceren.

Als gemeente met een kleine en compacte organisatie zijn we ons bewust van de mogelijkheden én beperkingen van onze kennis en kunde. Daarom kijken wij kritisch naar wat wij zelf doen en wat we uitbesteden. Onze digitale werkplek bijvoorbeeld wordt door een externe partij beheerd. We hebben daardoor geen uitvoerende rol meer, maar een regiehouderrol. Passend bij onze schaalgrootte.

Uiteraard loopt het ene onderdeel beter dan het andere, en gaat er -vinden wij- teveel nog niet goed genoeg, zoals het archiefbeheer. Maar dat heeft onze nadrukkelijke aandacht en daar zetten we stappen.

Voor onze bedrijfsvoering is maatwerk nodig en zijn regels en routines ondergeschikt aan het resultaat, binnen wetgevende grenzen en kaders natuurlijk. De organisatie richt zich op zes pijlers:

- Denken en handelen als een compacte, regisserende netwerkorganisatie;
- Strategische Agenda/plan voor het behartigen van de Waterlandse belangen in regionale netwerken (vastgesteld in 2021);
- Het bieden van dienstverlening die dicht bij mensen, zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving is verankerd;
- Het versterken van integraal werken;
- Data gedreven werken binnen de digitale transformatie;
- Strategisch personeelsplan/tonen van goed werkgeverschap (ook vastgesteld in 2021).

Cultuur en structuur

Onze kernwaarden zijn lef, verbinding, vertrouwen en nieuwsgierigheid. Wij denken vanuit de inwoner/ondernemer en werken in toenemende mate met hen samen als netwerkpartner. We zijn een faciliterende gemeente, dichtbij en toegankelijk, passend bij de schaal.

Door opgavegericht werken organiseert de gemeentelijke organisatie zich 'binnen' steeds meer rondom het (steeds veranderende) werk 'buiten'. We brengen de basis op orde door die uitvoering en daar zijn flinke stappen in gemaakt. Het Personeelshandboek en een nieuw introductieprogramma voor nieuwe medewerkers zijn vastgesteld. We pakken die opgaven integraal aan. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners voelen en tonen meer en meer eigenaarschap. Inwoners en ondernemers staan centraal.

Vanzelfsprekend hoort bij een kleine organisatie ook een bepaalde mate van kwetsbaarheid. Vacatures zijn niet snel en eenvoudig in te vullen. Die aandacht en creativiteit is er en blijft nodig.

Maatschappelijke impact

Maatschappelijke vragen komen en gaan in een enorm hoog tempo, vaak via verschillende kanalen. Denk aan Social Media, de Oekraïne-crisis en de COVID-19 pandemie. Er wordt helder gecommuniceerd over onderwerpen die belangrijk zijn voor onze inwoners. De presentatie daarvan vraagt om zogenaamde dashboards die hiervoor worden ontwikkeld. Er worden ook mogelijkheden aan inwoners geboden om met ons te communiceren. Onze maatschappelijke opgaven staan centraal, daarbij wordt gedaan wat minimaal nodig is. Er wordt ruimte geboden voor Waterlandse inwoners en partners (ook) zelf met oplossingen te komen en deze zoveel mogelijk zelf te realiseren (klant centraal). Het college verbindt zich aan haar partners (samenwerking) en pakt daarbij ook haar rol. Er wordt

eigenaarschap getoond. Het college is en voelt zich verantwoordelijk om meer maatschappelijke impact te realiseren. Daar zijn wij proactief in.

Strategisch personeelsplan

De organisatie werkt aan concrete maatschappelijke opgaven. Hiertoe is een wendbare organisatie ingericht, omdat opgaven steeds (sneller) veranderen. Door opgavegericht werken organiseert de gemeentelijke organisatie zich 'binnen' steeds meer rondom het (steeds veranderende) werk 'buiten'. De stappen die in 2023 zijn doorlopen in de uitwerking van het SPP hebben ertoe geleid dat de fundering van waaruit gewerkt wordt voor de organisatie weer op orde is. Om te vermenigvuldigen moet je eerst kunnen delen.

Afdelingen

Na de zelfstandigheid is onderzoek gedaan naar wat voor organisatie wij willen zijn en naar de inrichting van de organisatie. De indeling in is grotendeels behouden, de aansturing van de afdelingen is verbeterd. Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap voor de opgaven is en wordt verder verbeterd. Nu de nieuwe organisatie al weer een tijdje operationeel is, wordt nagedacht over de volgende versterking van de -inhoudelijke- aansturing. Onze actuele positie in de toch al zo gespannen arbeidsmarkt is een erg lastige, maar op het gebied van rekrutering zijn enkele mooie successen behaald. Zorg over en aandacht voor de kwaliteit van onze organisatie en haar medewerkers staan hoog op de agenda.

Zelfstandig maar samen

Er wordt actief samengewerkt met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere partners in de Waterlandse samenleving. Inmiddels is de koers van de bestuurlijke toekomst van Waterland bepaald. Versterkt zelfstandig, uitgaan van die kracht. Maar ook dan geldt dat we het -als kleine gemeente- vaak niet alleen kunnen. Het college heeft en houdt waar mogelijk een actieve rol in samenwerkingsgremia.

Openbaarheidsparagraaf

De openbaarheidsparagraaf is een verplichting vanuit de Wet open overheid (hierna: Woo) (artikel 3.5). Hierin wordt toegelicht hoe de gemeente voldoet of gaat voldoen aan de plicht tot passieve en actieve openbaarmaking van informatie en hoe zij haar informatiehuishouding structureel verbetert. De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2023 op de thema's verbetering van de informatiehuishouding, actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking.

In onderstaande toelichting is zoveel als mogelijk de verdeling van de drie thema's informatiehuishouding, actieve en passieve openbaarmaking aangehouden, met de kanttekening dat deze in de praktijk met elkaar zijn verbonden.

Verbetering informatiehuishouding

Voor de verbetering van de informatiehuishouding zijn in 2023 de volgende activiteiten gerealiseerd:

- *Wegwerken bestaande achterstanden papieren archief*
Archieven die tot peildatum 1 januari 2023 volgens archiefwetgeving vernietigd hadden moeten zijn, zijn daadwerkelijk vernietigd. Daarmee is aan de wettelijke verplichting voldaan.
- *Kwaliteitshandboek informatiebeheer implementeren*
Om grip te krijgen en te houden op de informatiehuishouding is een Kwaliteitshandboek Informatiebeheer in 2022 opgesteld en door het college vastgesteld. In 2023 is dit geïmplementeerd. Enerzijds door het maken van werkafspraken met de afdelingen over hoe zij omgaan met infor-

matie en het inrichten van de bijbehorende PDCA-cyclus, anderzijds door het toepassen van een jaarlijkse audit op basis van wettelijke eisen (KIDO).

- *Opstellen van een generiek handboek vervanging*

De inwoner vraagt steeds meer om digitale dienstverlening, daar hoor ook de digitalisering van poststromen bij. In 2023 is door het college een generiek handboek vervanging vastgesteld, met eisen waaraan digitale kopieën moeten voldoen vanuit de Archiefwet. Hiermee beweegt Waterland meer richting digitaal werken als standaard. In 2023 zal het handboek verder worden geïmplementeerd.

- *Betere zoekmogelijkheden implementeren*

Om ervoor te zorgen dat Waterland snel en eenvoudig informatie kan zoeken en vinden, is de applicatie MyLex geoptimaliseerd. Met deze software kan naar informatie gezocht worden op netwerkschijven, in het zaakstelsel en andere plaatsen waar informatie wordt opgeslagen. Het vinden van informatie is een belangrijke voorwaarde om aan de eisen van passieve en actieve openbaarmaking te kunnen voldoen.

Actieve openbaarmaking

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit de overheid worden ondernomen om informatie uit zichzelf openbaar te maken voor de samenleving en politiek. In 2023 zijn hiervoor de volgende activiteiten gerealiseerd:

- *Impact analyseren van de Wet open overheid*

In 2023 heeft een impactanalyse plaatsgevonden rondom de implementatie van de Wet open overheid. Ruim twintig ambtenaren zijn bevraagd op de impact voor hun proces, gebruikte systemen, de organisatie rondom het proces, bestaand beleid en richtlijnen en de kosten. De resultaten van de impactanalyse worden meegenomen in de aanpak van de implementatie. In 2024 zal een ambitie rondom openbaarheid en transparantie worden vastgesteld, en zullen de eerste informatiecategorieën actief openbaar gemaakt gaan worden. Daarin zal veel aandacht zijn voor het creëren van bewustwording bij bestuur en organisatie rondom de Woo.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, zoals de Woo-verzoeken. De volgende activiteiten zijn gerealiseerd:

- *Woo-contactfunctionaris werven*

De Woo verplicht bestuursorganen tot het aanwijzen van een Woo-contactfunctionaris. In 2023 is hierin voorzien. Deze contactfunctionaris zal, gesteund door juridische expertise, verantwoordelijk zijn voor het afhandelen van informatieverzoeken en Woo-verzoeken en zal het eerste aanspreekpunt voor inwoners zijn. Begin 2024 zal de Woo-contactfunctionaris officieel door het college worden aangewezen.

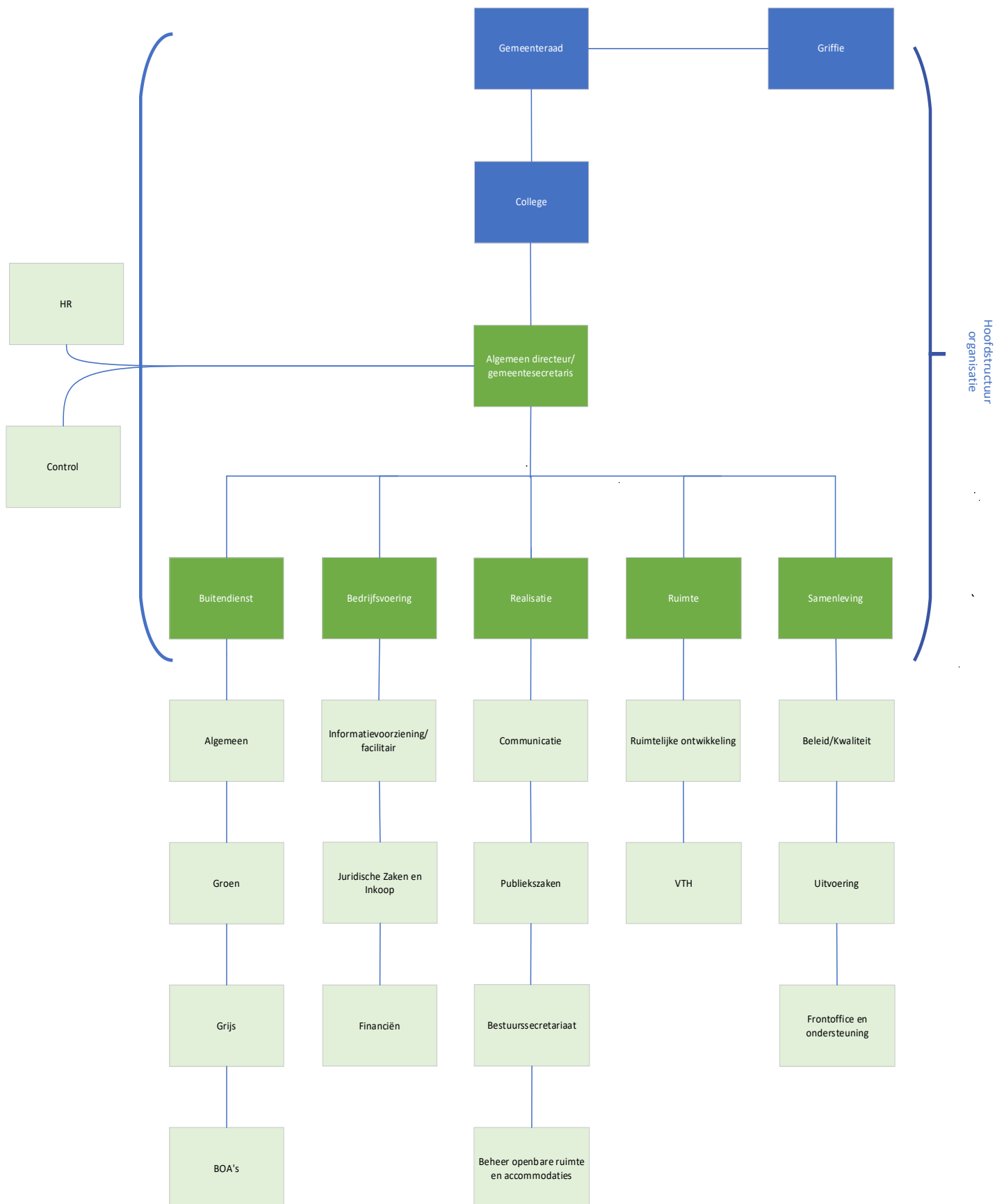
- *Optimaliseren van het behandelproces Woo- en informatieverzoeken*

De Woo-contactfunctionaris speelt een centrale rol bij het snel en gericht afhandelen van Woo-verzoeken en informatieverzoeken. Er is sprake van een accent op genereuze informatievoorziening in plaats van het beantwoorden van de vraag (of het echt allemaal moet). De werkprocessen

worden in dat licht geanalyseerd en verbeterd. Ook zal actief worden ingezet op enerzijds optimale begeleiding van de verzoeker en anderzijds het ondersteunen van de organisatie bij het vinden van informatie.

De gerealiseerde activiteiten van 2023 vormen de basis voor volgende verbeterstappen in 2024.

Organisatiestructuur per 31 december 2023

Algemene toelichting

- De raad bestaat uit 17 raadsleden
- De functie griffier is 1 fte en een griffiemedewerker /raadsadviseur van 0,89 fte. Deze maken geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie.
- Het college van B&W bestaat uit een burgemeester (1fte) en vier wethouders (in totaal 2,8 fte) en de gemeentesecretaris.
- De organisatie bestaat uit 1 gemeentesecretaris/algemeen directeur, het managementteam (Gemeentesecretaris/algemeen directeur, Teammanagers), Control, HR en vijf afdelingen, waaronder zich in totaal 16 teams bevinden. De formatie van de organisatie telt 159,71 fte. Dit is inclusief de formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken voor een regionale partner (4,5 fte). De bezetting bedraagt 147,62 fte. (exclusief inhuur) Deze tijdelijke onderbezetting wordt veroorzaakt door niet ingevulde vacatures.

De indeling van de bezetting is als volgt:

Team	2023
Bedrijfsvoering	31,28
Samenleving	31,07
Ruimte	18,40
Realisatie	26,28
Buitendienst	27,70
Control	3,33
Management	8,89
Projecten	0,67
Totaal	147,62

Inhuur tijdelijke krachten

In de begroting 2023 is een budget opgenomen ad € 597.979 (inclusief de vastgestelde begrotingswijziging) voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld, maar is centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij zwangerschap, uitval door ziekte, andere bijzondere verlofsoorten of knelpunten. De totale werkelijke uitgaven ten laste van dit budget zijn € 710.634. Tegenover deze extra uitgaven staan ook inkomsten die wij ontvangen van het UWV voor zwangerschapsverlof.

Informatieveiligheid

In de gemeentelijke resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' is afgesproken dat het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad jaarlijks informeert over informatieveiligheid. Op deze wijze kan de gemeenteraad haar toezichthoudende functie vervullen. Het college legt dus ook over het jaar 2023 verantwoording af over de status van informatieveiligheid door middel van de separate 'Jaarrapportage informatieveiligheid 2023 gemeente Waterland'.

Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

Er zijn geen afwijkingen in de rechtmatigheid geconstateerd.

Niet-financiële onrechtmatigheden

In het boekjaar 2023 is onderstaande niet-financiële onrechtmatigheid geconstateerd. In deze paragraaf staat beschreven hoe wordt zorggedragen dat deze worden verholpen.

Overschrijding renterisiconorm

In 2023 heeft de gemeente de renterisiconorm overschreden. De oorzaak hiervan is dat eerder aangetrokken leningen in 2023 zijn afgelost. Hierdoor is het aandeel Betaalde aflossingen toegenomen. Genoemde leningen zijn aangetrokken, omdat de kasstromen uit het project Galgeriet later binnenkomen dan voorheen was ingeschat. Ook in 2024 en 2025 zal de renterisiconorm worden overschreden. De verwachting is dat deze vanaf 2026 weer binnen de toegestane limiet blijft.

§ F Verbonden partijen

1. Algemene visie en beleidsvoornemens

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als er sprake is van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Deze definities houden in dat indien de gemeente participeert in een N.V., B.V., V.O.F., commanditaire vennootschap of een gemeenschappelijke regeling altijd sprake is van verbonden partijen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen zou in de paragraaf weerstandsvermogen kunnen worden opgenomen. Bij een verbonden partij kan met name worden gedacht aan samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn ontstaan uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. Zonder deze samenwerkingsverbanden zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde bevoegdheden overgedragen, waartoe de deelnemers elk jaar een financiële bijdrage beschikbaar stellen. De gemeente moet er zelf voor waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

2. Waterlandsarchief (WA)

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zes gemeenten.
Openbaar belang:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x €1.000)	(x €1.000)	(x €1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	174	184	166
Eigen vermogen per 31 december	324	193	
Vreemd vermogen per 31 december	184	602	
Jaarresultaat voor bestemming	103	143	
Jaarresultaat na bestemming	50	7	

Het Waterlands Archief (WA) is aangewezen als de archiefbewaarplaats van de gemeente Waterland. De belangrijkste taken van het WA zijn het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het WA en vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Conform artikel 32 van de Archiefwet 1995 houdt de gemeentearchivaris toezicht op de niet-overgebrachte archieven van de gemeente. Daarbij verlegt het WA zijn focus steeds meer naar de

voorkant van het informatiebeheerproces: naast het houden van toezicht, geeft het WA steeds vaker proactief advies. Zo ondersteunt het WA de gemeente Waterland bij de uitvoering van verbeterpunten vanuit het Interbestuurlijk Toezicht.

In maart 2023 is de overbrenging van Archiefblok A (periode 1991-1999) naar het Waterlands Archief volledig afgerond.

In juli 2023 heeft het bestuur ingestemd met het voorstel om de ondersteuning bedrijfsvoering van het Waterlands Archief te laten uitvoeren door de gemeente Purmerend. De ingangsdatum van de ondersteuning is 1 januari 2024.

Er is een start gemaakt met de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling, deze zal in 2024 worden afgerond.

Risico's

Het Waterlands Archief draagt als archiefdienst zorg voor onze archieven en dat van de deelnemende gemeenten. De gemeente heeft niet de middelen dit zelf uit te voeren.

3. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Openbaar belang:	belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	716	882	1.082
Eigen vermogen per 31 december	1.044	3.233	
Vreemd vermogen per 31 december	11.413	6.386	
Jaarresultaat voor bestemming	- 74	- 201	
Jaarresultaat na bestemming	8	- 201	

Visie

Het doel van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de volksgezondheid van de inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen door te werken vanuit het concept "Positieve Gezondheid". De GGD is breed sociaal-medisch deskundig en daardoor een betrouwbare vraagbaak. Tevens levert de GGD onafhankelijk advies op maat. De GGD anticipeert op de toekomst en beweegt mee met externe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en nieuwe behoefte vanuit de samenleving en onze gemeenten. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden in het Sociaal Domein.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid, het Nationaal Preventie Akkoord dat voortvloeit uit het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst en de toekomstverkenningen van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Mili-

eu). In 2023 is er een start gemaakt met de invulling van het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Regionaal vraagt dit een gezamenlijke aanpak van de maatschappelijke uitdagingen, en daarbij een rol van de GGD. Lokaal willen wij de gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Verder houden wij de gezondheidsbescherming op peil en bieden bedreigingen, zoals infectieziekten, het hoofd. Daarnaast willen wij de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden stabiliseren of terugbrengen.

Hiervoor doen wij het volgende:

- Wij geven preventie een prominente plaats in de gezondheidszorg en continueren het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken, gezond gewicht en psychische gezondheid.
- Wij geven verder vorm aan de aansluiting van de GGD/gezondheidszorg op de terreinen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- Het traject visievorming GGD Zaanstreek Waterland is begin 2023 afgerond en heeft een vastgestelde regiovisie voor 4 jaar opgeleverd. In de visie wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de veranderende rol die de GGD als ketenpartner in de (jeugd)hulpverlening speelt. De aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland (hierna: GR) deelnemende gemeenten beoordelen gezamenlijk de inhoud van de GR en het onderscheid tussen basistaken en contracttaken.

Risico's

Tweemaal per jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats, bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's die te maken hebben met de personele kosten. Deze risico's zijn:

- Eigen risicodragers WW-verplichting. De GGD is risicodragers voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of bij einde dienstverband (bij tijdelijke aanstellingen) de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD.
- Omvang van de projectenportefeuille. Deze voorziet voor een groot deel in de dekking van de kosten voor bedrijfsvoering van de GGD. Mocht de omvang van de projectenportefeuille worden verkleind, dan worden bijdragen vanuit de projecten in de kosten voor bedrijfsvoering van de Gemeenschappelijke Regeling onder druk komen te staan.
- Doorbetalingsverplichting bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte. De GGD is eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), in het kader van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dit betekent dat de GGD betaalt voor aanvulling van het loon van een zieke (ex)werknemer.
- Raming van loonkosten onvoldoende voor vervanging bij ziekte. De salarissen worden geraamd op maximale schaal en periodiek. Garantieschalen, toelagen en vervanging bij ziekte worden niet apart in de raming meegenomen, maar worden betaald uit het verschil tussen de begrote maximale en de daadwerkelijke betaalde periodiek. Aangezien steeds meer medewerkers in de hoogste periodiek terecht komen zal er binnen de begroting geen dekking meer zijn voor vervanging bij ziekte.

4. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zeven gemeenten
Openbaar belang:	door samenwerking een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandweezorg alsmede voorbereiding op hulpverlening bij rampen en zware ongevallen
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.534	1.591	1.783
Eigen vermogen per 31 december	1.804	1.360	
Vreemd vermogen per 31 december	22.117	20.922	
Jaarresultaat voor bestemming	22	- 171	
Jaarresultaat na bestemming	-	-	

De Veiligheidsregio verricht taken op het gebied van het beheersen van veiligheidsrisico's, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding op crises en calamiteiten. Op 1 juli 2021 is het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2021 – 2024 door het Algemeen bestuur vastgesteld. In het beleidsplan staan de ambities van het samenwerkingsverband verwoord. De Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband, in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, tussen gemeenten, brandweer, politie en geneeskundige hulpverleningsdiensten. Deze gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

De ambities voor 2023 waren:

- Omgevingswet in relatie tot bezuinigingstaakstelling;
- Duurzaamheid, waarin de thema zijn als mobiliteit, energie, groen, water en circulariteit;
- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, rechtspositie vrijwilligers en nieuw dekkingsplan;
- Evaluatie Wet op de Veiligheidsregio's;
- Informatievoorziening: informatie gestuurd werken;
- Informatievoorziening: Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO);
- Versterken communicatie en meer in verbinding met de samenleving;
- Samenwerken bij VrZW.

Risico's

Deze gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

5. Recreatieschap Twiske/Waterland

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad.
Openbaar belang:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu. Tevens het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerd karakter van het landschap.
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	17	17	19
Eigen vermogen per 31 december	5.233	5.204	
Vreemd vermogen per 31 december	616	694	
Jaarresultaat voor bestemming	141	- 29	
Jaarresultaat na bestemming	-	-	

De bezoekersaantallen voor 't Twiske zijn licht gedaald, naar dit komt doordat in de vorige jaren sprake was van een forse stijging door corona. De parkeeropbrengsten bleven overigens vergelijkbaar. De fiets-, wandel- en vaarroutes lijken goed gebruikt te worden.

Prijsstijgingen van met name brandstoffen, energie, constructiefout en staal werken door in de kosten voor leveranties en werkzaamheden die aannemers voor het recreatieschap uitvoeren. Ook directe kosten als bijvoorbeeld brandstofkosten, nodig voor het houden van toezicht in de recreatiegebieden, nemen toe.

Verder heeft de wetswijziging gemeenschappelijke regeling gevolgen voor de gemeenschappelijke regeling. De wetgever heeft bepaald dat alle gemeenschappelijke regelingen uiterlijk 1 juli 2024 moeten voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er is een verzoek ontvangen om toestemming te geven op het gewijzigde ontwerp gemeenschappelijke regeling. Voor de gemeente Waterland heeft de wijziging geen gevolgen voor de stemverhouding en ook niet voor de financiële bijdrage.

Er zijn vier nieuwe online wandelrouteboekjes ontwikkeld, waarvan twee routes door de gemeente Waterland gaan.

Risico's

Het realiseren, beheren, onderhouden van -en communiceren over- recreatieve voorzieningen is een grensoverschrijdende en bovengemeentelijke taak. Deelname is belangrijk omdat de gemeente Waterland recreatie en toerisme hoog op de agenda heeft staan. Hetgeen door deze gemeenschappelijke regeling wordt gerealiseerd zou de gemeente Waterland het niet zelfstandig voor dit bedrag kunnen regelen. De gemeente Waterland heeft derhalve baat bij het voortbestaan van deze Gemeenschappelijke Regeling.

6. Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Openbaar belang:	uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	93	99	189
Eigen vermogen per 31 december	734	730	
Vreemd vermogen per 31 december	4.453	4.717	
Totaal saldo van baten en lasten	86	53	
Resultaat	122	105	

In 2023 heeft de gemeente Waterland extra milieu- en toezichttaken bij Omgevingsdienst IJmond onder gebracht. Daarnaast valt de gemeentelijke bijdrage ook hoger uit door prijsindexatie en het overhevelen van de bodemtaken naar de gemeente.

Visie

De Omgevingsdienst IJmond heeft als doel het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame, fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Daarbinnen inspireert de Omgevingsdienst burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige organisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

Beleidsvoornemens

Elk jaar stelt de Omgevingsdienst IJmond een uitvoeringsprogramma op. In dit programma beschrijven zij de taken die ze in het betreffende jaar gaan uitvoeren voor de deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Waterland. Dit programma geeft inzicht in wat de gemeente als opdrachtgever van de Omgevingsdienst IJmond mag verwachten. De meest recente uitvoeringsprogramma's zijn te vinden op de website.

Risico's

- Externe risico's
De risico's die ontstaan buiten de eigen organisatie om. Te denken valt aan de gevolgen van de landelijke politiek, zoals bezuinigingen en veranderende wetgeving. Of de economische situatie waarin het land verkeert.
- Financieel (1)
De deelnemende gemeenten zijn financieel aansprakelijk voor de schulden en de tekorten van de gemeenschappelijke regelingen.
- Financieel (2)
Ondanks dat de raden van deelnemende gemeenten door middel van hun zienswijze en uitgangspunten invloed kunnen uitoefenen op de hoogte van de bijdrage, kunnen zij maar beperkt invloed uitoefenen op de wijze hoe regelingen dit bedrag besteden.
- Realisatie doelstellingen
Het risico dat doelstellingen niet worden gerealiseerd.

7. N.V. Houdstermaatschappij EZW/Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Openbaar belang:	netwerkbeheerder
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	81	110	110
Eigen vermogen per 31 december	4.570.000	4.749.000	
Vreemd vermogen per 31 december	6.106.000	6.877.000	
Netto winst	198.000	267.000	

Alliander heeft in 2023 een bedrag van € 81,9 miljoen aan dividend uitgekeerd over 2022. Dit komt overeen met 45% van het resultaat na belastingen. Het dividend ontvangen in 2023 over 2022 bedraagt € 81.335.

Alliander zal in 2024 een bedrag van € 120,3 miljoen aan dividend uitkeren over 2023. Dit komt overeen met 45% van het resultaat na belastingen. Het dividend dat we verwachten te ontvangen in 2024 over 2023 bedraagt € 110.000.

8. Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Openbaar belang:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	32	35	30
Eigen vermogen per 31 december	4.615.000	4.700.000	
Vreemd vermogen per 31 december	107.459.000	110.819.000	
Netto winst	300.000	254.000	

Het dividend ontvangen in 2023 over 2022 bedraagt € 35.100. Het dividend over 2023 bedraagt € 2,16 per aandeel, dit wordt in 2024 ontvangen.

9. N.V. HVC

Vestigingsplaats:	Alkmaar
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Afvalverwerking ,dienstverlening en energieleverantie
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	-	-	30
Eigen vermogen per 31 december	-	233.501	
Vreemd vermogen per 31 december	-	928.387	
Netto winst	-	34.897	

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen).

Het doel van N.V. HVC is:

- HVC is een duurzaam energie- en afvalbedrijf van 52 gemeenten en 8 waterschappen. De kerntaken: aandeelhoudende gemeenten en waterschappen als partner ondersteunen bij de transitie 'aardgasvrij' en de verduurzaming van het afvalbeheer. Zo worden samen stappen gezet naar minder CO2-uitstoot.
- HVC houdt zich bezig met 11 activiteiten: warmteontwikkeling en -levering, windenergie, zonne-energie, levering van duurzame energie, energieproductie uit biomassa, gescheiden inzameling, recycling, beheren openbare ruimte, vergisting/compostering, energieproductie uit restafval en slibverwerking.
- Bij het uitvoeren van onze activiteiten staan voor ons de volgende kernwaarden centraal: duurzaam. HVC wil zoveel mogelijk uit het afval halen want dat levert een enorme klimaatwinst op. HVC investeert in hergebruik van (schaarse) grondstoffen en het opwekken van duurzame warmte en elektriciteit voor huizen en gebouwen.
- HVC is een publiek bedrijf van gemeenten en waterschappen dat samenwerkt met andere (publieke) organisaties en onze inwoners. HVC werkt aan onderlinge versterking en wil graag met onze inwoners het gesprek aangaan hoe we verduurzaming het beste kunnen aanpakken.
- HVC gaat door waar anderen stoppen. Geeft initiatieven een kans. HVC laat zien wat er allemaal kan en hoe je dat slim doet. Plannen maken is belangrijk maar ze uitvoeren is nog veel belangrijker.

Risico's

Als aandeelhouder is er een financieel risico. Dit is zorgvuldig afgewogen. Hoewel er altijd risico's zijn lijken deze bij HVC niet noemenswaardig meer of minder dan bij soortgelijke trajecten. Het risico van aandeelhouderschap en de garantstelling die hieruit volgt is eerder doorgenomen en door de controller acceptabel bevonden. Het risico van garantstelling wordt door HVC gecompenseerd middels een jaarlijkse garantstellingsprovisie.

10. ROM InWest B.V.

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	Besloten Vennootschap
Activiteiten:	ROM InWest verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM InWest ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.
Programmaonderdelen:	1.02 Economie en toerisme
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2022	2023	2024
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Eigen vermogen per 31 december	-	39.273	
Vreemd vermogen per 31 december	-	1.173	
Netto winst	-	- 1.641	

InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht en heeft een verlengd boekjaar. Met de oprichting van InWest Regio B.V. is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. In november 2022 hebben de aandeelhouders ingestemd met de toetreding van o.a. de gemeente Waterland. De vennootschap is vanaf 2022 gestart met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren. De primaire focus ligt op het regionaal innovatiepotentieel en daarmee impact gedreven te handelen.

Op de aandeelhoudersvergadering van 29 juni 2023 is er een principe besluit genomen om tot een fusie van InWest Regio en ROM InWest te komen. Dit omdat in de huidige structuur geen fiscale eenheid voor de omzetbelasting kan worden gerealiseerd. Het niet overgaan tot deze fusie zou een fiscaal nadeel opleveren van €5,3 miljoen, over een periode van 15 jaar.

In 2024 zal een oplossing worden geboden voor het ontbreken van een fiscale eenheid voor de BTW tussen Rom InWest en InWest Regio B.V.

Risico's

Investerings gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vastgestelde investeringsreglementen zijn de kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.

§ G Grondbeleid

De gemeente Waterland voert een grondbeleid. Het grondbeleid is een belangrijk middel om doelstellingen en ambities op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en huisvesting te realiseren. De gemeente formuleert de doelstelling van het grondbeleid als volgt: *“Het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten”*.

Het grondbeleid biedt een kader voor de manier waarop de gemeente haar instrumenten inzet om haar doelstellingen te realiseren. Het doel van het te voeren grondbeleid van de gemeente Waterland is het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten. Dit doel kan (mede) worden bereikt door middel van de volgende instrumenten:

- Grondverwerving.
- Vestiging voorkeursrecht.
- Het vaststellen van een bestemmingsplan casu quo omgevingsplan.
- Het sluiten van samenwerkings- of exploitatieovereenkomsten inclusief kostenverhaal.
- Onteigenen.

Het grondbeleid heeft financiële impact. Eventuele baten en financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente Waterland.

Sinds 13 oktober 2023 is het grondbeleid van de gemeente Waterland weergegeven in de gewijzigde versie 'Beleidsregel nota grondbeleid gemeente Waterland 2022', hierna verder te noemen: 'nota grondbeleid'. De nota grondbeleid is gewijzigd om enerzijds meer flexibiliteit te bieden en anderzijds meer structuur te geven ten aanzien van het uit te voeren grondbeleid. De gemeente wil op praktische wijze duidelijk maken (zowel in- als extern) hoe de beleidskeuzes worden afgewogen en het beleid wordt uitgevoerd. De doelstellingen van de nota grondbeleid kunnen als volgt worden omschreven:

- Het door de gemeente naar buiten toe kenbaar maken van het door haar te hanteren grondbeleid;
- Het vaststellen van een beleid waar ambtelijk en bestuurlijk aan kan worden getoetst;
- Het beantwoorden van de vraag hoe een specifiek ruimtelijke ontwikkeling door middel van het voeren van grondbeleid kan worden gerealiseerd;
- Het geven van een interne instructie aan alle betrokken medewerkers, hoe Sturend Grondbeleid toe te passen.

De gemeente heeft in de nota grondbeleid aangegeven dat het onderscheid tussen actief en passief (facilitair) grondbeleid achterhaald is. In de praktijk is bij elke locatieontwikkeling sprake van overleg en onderhandelingen tussen de gemeente, grondeigenaren en marktpartijen. Grondbeleidsinstrumentarium worden in de vorm van "Sturend Grondbeleid" toegepast. Gemeente Waterland heeft conform nota grondbeleid geen eigen grondexploitaties. Facilitair grondbeleid houdt in dat de gemeente meewerkt aan projecten waar zij zelf geen grondposities heeft, maar enkel faciliteert en meewerkt aan een wijziging van het bestemmingsplan. De gemeente toetst de voorgenomen plannen van initiatiefnemers/ontwikkelaars en werkt bij akkoord mee aan ruimtelijke ordeningsprocedures. De ambtelijke kosten die de gemeente daarbij maakt, worden conform nota grondbeleid verhaald op de initiatiefnemer/ontwikkelaar (kostenverhaal). Hiervoor worden anterieure overeenkomsten gesloten.

Er zijn diverse ruimtelijke plannen ingediend in 2023. Door anterieure overeenkomsten (met plan-schadeverhaal) te sluiten met de initiatiefnemers/ontwikkelaars, heeft de gemeente de vergoeding van ambtelijke kosten geborgd. In deze is de gemeente steeds haar verplichtingen uit artikel 6.12 Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)/Grondexploitatiewet afdeling 6.4 WRO nagekomen.

De gemeente heeft in 2023 diverse (gemeentelijke) onroerende zaken vervreemd, verhuurd en/of verkregen. Het (grond)prijsbeleid welke is gehanteerd voor het bepalen van de (grond)prijzen bij het vervreemden, verhuren en/of verkrijgen van de (gemeentelijke) onroerende zaken is opgenomen in de nota grondbeleid onder "5" en "6", alsmede in een separate grondprijzenbrief (bijlage 2) en conform het rekenvoorbeeld (bijlage 5) deze geeft inzicht in onder meer de uitgangspunten voor prijsstelling bij vervreemding, verhuren en verkrijging van (gemeentelijke) onroerende zaken. Om de ambtelijke kosten te dekken is er een minimale verkoopprijs en een minimale verhuurprijs aangehouden, doch zoveel mogelijk marktconforme prijzen.

§ H Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 heeft de Raad in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vastgesteld voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen de periodieke en incidentele subsidies. De periodieke subsidies zijn vastgesteld door de Raad. Voor de incidentele subsidies is het college bevoegd om binnen het subsidieplafond de subsidie te verstrekken.

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de afgerekende subsidiebedragen 2022 en tevens de uitbetaalde voorschotten 2023 aan.

Categorie	Subsidie verleend in 2022	Plafond 2023	Voorschot 2023
Amateuristische kunstbeoefening	13.300,00	12.950,00	12.950,00
- Ilpendams fanfare	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Fanfarecorps Zuiderwoude	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Toneelvereniging de Brug	550,00	750,00	750,00
- Toneelvereniging IOS	0,00	550,00	550,00
- Christelijk gemengd koor Marcantat	550,00	0,00	0,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Cantorij Grote Kerk	550,00	550,00	550,00
- Gemengd koor Instemming	550,00	550,00	550,00
- Marker mannenkoor	550,00	0,00	0,00
Kunstzinnige vorming	125.235,75	132.046,75	132.046,75
- SOAM	12.200,00	12.200,00	12.200,00
- Stichting Muziekschool Waterland	113.035,75	119.846,75	119.846,75
Sport	82.255,00	84.311,38	84.311,40
- Zwemvereniging Waterland	10.815,00	11.085,38	11.085,40
- Sportservice Noord-Holland (combinatiefunctionaris+aangepast sporten)	71.440,00	73.226,00	73.226,00
Cultuurhistorische waarden	1.100,00	1.100,00	1.100,00
- Stichting Museum de Speeltoren	300,00	300,00	300,00
- Vereniging Historisch Eiland Marken	300,00	300,00	300,00
- Vereniging Oud Monnickendam/archeologische werkgroep	500,00	500,00	500,00
Volkscultuur	2.290,00	2.350,00	2.350,00
- Chr.Oranjeveer. Nederland en Oranje Marken	330,00	350,00	350,00
- Stichting voor Volksvermaak Ilpendam	300,00	300,00	300,00
- Herdenkingscomité Monnickendam	330,00	350,00	350,00
- Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.000,00	1.000,00	1.000,00
- Stichting Oranjecomité/Oranjevereniging Katwoude	330,00	350,00	350,00
Sociaal cultureel werk	351.435,00	360.220,88	293.995,88
- De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	351.435,00	360.220,88	293.995,88
Jeugd- en jongerenwerk	1.650,00	1.650,00	1.650,00
- Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Marker Jongeren	550,00	550,00	550,00
- Vereniging Scoutinggroep Waterland	550,00	550,00	550,00
Club- en buurthuiswerk	550,00	550,00	550,00
- Stichting club- en buurthuiswerk Ilpendam	550,00	550,00	550,00
Overige sociaal culturele activiteiten	11.990,00	9.160,00	7.700,00
- Stichting Bach in Monnickendam	330,00	330,00	350,00
- Damesclub Katwoude	330,00	330,00	350,00
- Stichting Uit de kunst Monnickendam	3.500,00	3.500,00	2.000,00
- Stichting Cultuur Nacht Waterland	2.000,00	0,00	0,00
- Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	330,00	0,00	0,00
- Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Waterlandse Theaterprojecten Neeltje Pater	1.500,00	1.500,00	1.500,00
- Stichting Tuintonen Watergang	500,00	500,00	500,00
- Catharinastichting Zuiderwoude	1.500,00	1.000,00	1.000,00

Categorie	Subsidie verleend in 2022	Plafond 2023	Voorschot 2023
Peuteropvang	65.000,00	65.000,00	73.000,00
- Stichting Peuterspeelgroep Marken	4.000,00	4.000,00	5.000,00
- SKW: peuterspeelzaal Pinokkio	33.000,00	33.000,00	40.000,00
- TintelTuin B.V.	8.000,00	8.000,00	8.000,00
- Stichting Co Nijntje/zie ook kopje Ontwikkeling de Bolder	20.000,00	20.000,00	20.000,00
Ouderenzorg	116.462,50	116.462,50	118.936,56
a. Coördinerend ouderenwerk	16.400,00	16.400,00	16.400,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ IJpendam	4.500,00	4.500,00	4.500,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.000,00	5.000,00	5.000,00
- St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.500,00	3.500,00	3.500,00
- St. Welzijn Ouderen Marken	1.500,00	1.500,00	1.500,00
- St. Samenwerkingsverband Welzijn Ouderen Waterland	1.500,00	1.500,00	1.500,00
- Vereniging Vervoer van Ouderen	400,00	400,00	400,00
b. Stichting WonenPlus Noord-Holland	98.962,50	98.962,50	101.436,56
- St. WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteuning)	98.962,50	98.962,50	101.436,56
c. Recreatief ouderenwerk	1.100,00	1.100,00	1.100,00
- Gymnastiekvereniging IJpenstein	550,00	550,00	550,00
- Ouderensoos Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
Maatschappelijke dienstverlening	22.480,00	39.695,00	39.695,00
- E.H.B.O.-afdeling IJpendam	300,00	300,00	300,00
- Stichting Slachtofferhulp Nederland	3.000,00	5.000,00	5.000,00
- St. Waterlandse Uitdaging	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Stichting AED Marken-Uitdam	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting 6 minuten Waterland	6.930,00	6.930,00	6.930,00
- Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	7.750,00	22.965,00	22.965,00
Vluchtelingenwerk	77.650,00	79.591,25	95.407,81
- Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	77.650,00	79.591,25	95.407,81
Algemeen Maatschappelijk Werk	105.271,00	107.902,78	107.902,80
- SMD Algemeen maatschappelijk werk	105.271,00	107.902,78	107.902,80
Stimuleringsubsidies	20.000,00	20.000,00	16.584,00
Subsidies dorpsraden	4.400,00	4.400,00	4.400,00
- Stichting Stadsraad Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Polderraad Katwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Eilandraad Marken	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad IJpendam	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Uitdam	550,00	550,00	550,00
- Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	550,00	550,00	550,00
Veiligheid	7.476,00	8.640,00	8.640,00
- Stichting Halt	7.476,00	8.640,00	8.640,00
Overig	51.410,00	41.410,00	27.848,24
- Stichting Promotie Waterland	20.930,00	20.930,00	21.453,24
- Re-integratiesubsidies	30.480,00	20.480,00	6.395,00
Totaal bedrag	1.059.955,25	1.087.440,54	1.029.068,44

Periodieke subsidies Samenleving

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 (hierna: Asv) en de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies gemeente Waterland 2021 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies). Bij de beoordeling van de aanvragen zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- voor de subsidieaanvragen onder € 5.000 wordt voor het tweede jaar op rij het nieuwe aanvraagformat gebruikt. Hierdoor zijn nog steeds kleine verschillen te zien in het verleende bedrag voor 2022 en het te verlenen bedrag voor 2023;
- bij gelijkblijvende activiteiten bestaat het subsidiebedrag voor aanvragen > € 5.000, waarbij meer is aangevraagd dan het subsidieniveau 2022, in beginsel uit het aangevraagde bedrag tot een maximum van het bedrag van 2022 + 1,9 %;
- een aantal subsidierelaties heeft na meerdere uitnodigingen geen aanvraag voor een periodieke subsidie ingediend waardoor deze geen bedrag voor 2023 ontvangen;
- de post stimuleringsubsidies is gefixeerd op het niveau van 2022;
- voor de dorpsraden is als bijdrage het bedrag opgenomen dat ook in 2022 is verleend.

Overige toevoegingen

Omroep PIM

Vanaf 2023 is de subsidie aan omroep PIM uit paragraaf H gehaald. De uitbetaling aan omroep PIM is gebaseerd op de bekostigingsplicht vanuit de Mediawet 2018. Volgens de Mediawet mag de gemeente geen vereisten stellen aan de besteding van de uitbetaling, waardoor we de voorwaarden voor de verlening niet op de rechtmatige manier kunnen toetsen. Om deze reden is er voor een andere manier van bekostiging gekozen.

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland

Het te verlenen bedrag voor 2023 bestaat uit een extra rijksbijdrage in kader van de Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen.

Re-integratiesubsidies

De subsidievereisten voor de re-integratiesubsidies zijn opgenomen in de Participatiewet en de bijbehorende Uitvoeringsregeling re-integratiesubsidies gemeente Waterland 2015. Aanvragen komen gedurende het jaar binnen; hiervoor is hetzelfde maximumbedrag van € 30.480 beschikbaar als in 2022.

Peuteropvang

De subsidie aan de SKW is in 2023 met € 7.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt door een toename in het aantal toegekende beschikkingen voor voornamelijk Oekraïense kinderen. Zij vallen vaker buiten de regeling van de Belastingdienst en komen daardoor in aanmerking voor een tegemoetkoming kinderopvangkosten vanuit de gemeente. Het Rijk heeft een specifieke uitkering uitgeleend om deze extra gemeentelijke lasten te kunnen dekken.

Subsidie versterken maatschappelijk sector (provincie Noord-Holland)

Onderstaande subsidieontvangers hebben de subsidie 'Versterken maatschappelijk sector' toegekend gekregen. Deze subsidie is bij de provincie Noord-Holland aangevraagd en toegekend. De provincie verleent € 41.808 en de gemeente draagt € 28.011 bij.

- Chr. Muziekvereniging Juliana
- Waterlands museum 'de Speeltoren'
- Neeltje Pater
- Dorpshuis Katwoude
- Stichting 55+ IJpendam
- De Bolder
- Muziekschool Waterland
- Stichting WelzijnWonenPlus
- Het Broeker Huis
- IJpendamse fanfare
- De Nieuwe Boet

Organisatie	Bijdrage versterken maatschappelijk sector (subsidie provincie Noord-Holland) 2023
- Chr. Muziekvereniging Juliana	2.223,00
- Waterlands Museum 'de Speeltoren'	5.000,00
- Neeltje Pater	225,00
- Dorpshuis Katwoude	5.000,00
- Stichting 55+ IJpendam	2.145,00
- De Bolder	15.000,00
- Muziekschool Waterland	16.726,00
- Stichting WelzijnWonenPlus	10.000,00
- Het Broeker Huis	8.000,00
- IJpendamse Fanfare	500,00
- De Nieuwe Boet	5.000,00
Totaal bedrag	69.819,00

Overige bijdragen

Organisatie	Bijdrage 2022	Bijdrage 2023
- Waterlands Museum 'de Speeltoren'	10.804,00	10.804,00
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam	186.690,00	192.104,00
Totaal bedrag	197.494,00	202.908,00

Toelichting overige bijdragen

- Waterlands museum 'de Speeltoren' ontvangt jaarlijks een vergoeding in verband met de nota van de erfpacht;
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam ontvangt jaarlijks het bedrag van het exploitatietekort.

II. Jaarrekening

Programmarekening

1. Overzicht baten en lasten

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
1.			8.587	7.611	5.035	4.562	- 3.553	- 3.048
1.01		Veiligheid	2.541	2.554	18	12	- 2.523	- 2.542
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.882	1.893	-	1	- 1.882	- 1.892
	1.2	Openbare orde en veiligheid	659	662	18	12	- 641	- 650
1.02		Economie en toerisme	371	352	25	18	- 346	- 333
	3.1	Economische ontwikkeling	65	56	-	-	- 65	- 56
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-	-	-	- 0	-
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	24	44	22	15	- 1	- 29
	3.41	Economische promotie algemeen	282	252	3	4	- 278	- 248
1.03		Ruimtelijke ordening en wonen	5.675	4.705	4.991	4.532	- 684	- 174
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.036	121	1.217	282	180	161
	8.1	Ruimte en leefomgeving	721	540	51	37	- 670	- 504
	8.3	Wonen en bouwen	3.917	4.044	3.723	4.213	- 194	169
2.			11.779	12.252	5.521	6.727	- 6.258	- 5.525
2.01		Verkeer, vervoer en waterstaat	4.709	4.269	1.140	1.108	- 3.569	- 3.160
	2.1	Verkeer en vervoer	3.970	3.421	774	679	- 3.197	- 2.741
	2.2	Parkeren	83	90	14	21	- 68	- 70
	2.3	Recreatieve havens	155	199	124	123	- 31	- 75
	2.4	Economische havens en waterwegen	320	313	4	6	- 316	- 308
	2.5	Openbaar vervoer	29	29	-	-	- 29	- 29
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	152	217	223	279	72	62

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
2.02		Sport, cultuur en recreatie	3.364	3.707	574	935	- 2.790	- 2.772
	5.1	Sportbeleid en activering	215	270	55	76	- 160	- 194
	5.2	Sportaccommodaties	998	1.133	395	581	- 604	- 552
	5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	174	179	-	4	- 174	- 175
	5.4	Musea	20	19	-	-	- 20	- 19
	5.5	Cultureel erfgoed	98	121	11	11	- 87	- 110
	5.6	Media	302	437	58	202	- 245	- 235
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.555	1.549	54	61	- 1.500	- 1.488
2.03		Milieu	3.707	4.276	3.808	4.684	101	407
	7.2	Riolering	1.020	1.391	1.477	1.975	456	584
	7.3	Afval	2.117	2.077	2.331	2.549	214	472
	7.4	Milieubeheer	569	809	-	160	- 569	- 648
3.			20.967	24.821	4.225	10.941	- 16.742	- 13.880
3.01		Onderwijs	2.218	2.139	127	289	- 2.091	- 1.850
	4.1	Openbaar basisonderwijs	8	0	-	-	- 8	- 0
	4.2	Onderwijshuisvesting	1.404	1.319	-	180	- 1.404	- 1.140
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	806	819	127	109	- 679	- 710
3.02		Sociale voorzieningen	17.743	21.699	3.973	10.550	- 13.770	- 11.149
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.124	4.547	384	6.580	- 740	2.032
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	525	685	107	133	- 418	- 552
	6.3	Inkomensregelingen	4.775	5.065	2.778	3.178	- 1.997	- 1.887
	6.4	Begeleide participatie	1.491	1.342	597	546	- 894	- 796
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	712	842	108	65	- 604	- 777
	6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.690	1.954	-	-	- 1.690	- 1.954
	6.71b	Begeleiding (Wmo)	889	1.011	-	-	- 889	- 1.011
	6.71c	Dagbesteding (Wmo)	469	414	-	-	- 469	- 414
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	20	-	-	- 16	- 20

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)		
	Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
	6.72a		Jeugdhulp begeleiding	220	183	-	-	- 220	- 183
	6.72d		Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.912	3.863	-	48	- 3.912	- 3.815
	6.73a		Pleegzorg	105	96	-	-	- 105	- 96
	6.73c		Jeugdhulp met verblijf overig	1.265	1.150	-	-	- 1.265	- 1.150
	6.74a		Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	53	69	-	-	- 53	- 69
	6.74b		Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	162	123	-	-	- 162	- 123
	6.82a		Jeugdbescherming	336	335	-	-	- 336	- 335
3.03	7.1		Volksgezondheid	1.006	983	125	101	- 881	- 881
4.				2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694
4.01			Bestuur	2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694
	0.1		Bestuur	1.469	1.904	-	700	- 1.469	- 1.204
	0.2		Burgerzaken	662	711	243	221	- 419	- 490
5.				516	423	34.416	34.632	33.900	34.209
5.01			Dividend	1	3	135	116	134	113
	0.51		Treasury/dividend	1	3	135	116	134	113
5.02			Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	286	330	5.425	5.054	5.138	4.724
	0.61		OZB woningen	224	255	3.263	3.174	3.039	2.918
	0.62		OZB niet-woningen	39	57	829	761	790	704
	0.63		Parkeerbelasting	2	-	431	297	429	297
	0.64		Belastingen overig	15	11	127	122	112	111
	3.42		Economische promotie forensenbelastingen	3	1	32	32	29	31
	3.43		Economische promotie toeristenbelasting	4	6	743	668	740	662
5.03	0.7		Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	28.839	29.330	28.839	29.330
5.04	0.52		Treasury/financiering	685	727	17	131	- 668	- 597

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
	Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging
5.05	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 456	- 637	-	-	456	637
6.			9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538
6.01	0.4	Overhead	9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538
7.			2	- 2	-	-	- 2	2
7.01	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	- 2	-	-	- 2	2
8.			32	-	-	-	- 32	-
8.01	0.8	Overige baten en lasten	32	-	-	-	- 32	-
			53.525	56.630	49.652	58.156	- 3.873	1.525
9.			5.227	4.892	7.883	5.733	2.655	841
		Reserves	5.227	4.892	7.883	5.733	2.655	841
0.101	0.101	Mutaties algemene reserve	609	1.201	4.773	4.027	4.164	2.826
0.102	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	50	50	50	50
0.103	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	818	818	818	818
0.107	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	1	1	1	1
0.108	0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	3.125	3.125	201	200	- 2.924	- 2.925
0.109	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallaties	-	-	9	9	9	9
0.111	0.111	Mutaties reserve Covid 19	-	-	300	300	300	300
0.112	0.112	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw Verwondering	-	-	36	36	36	36
0.113	0.113	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	-	-	150	-	150	-

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
0.114	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	200	29	200	29
0.115	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	696	456	702	-	6	- 456
0.116	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	428	-	269	167	- 158	167
0.117	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	118	-	120	13	2	13
0.118	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	130	-	254	-	124	-
0.119	0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	11	-	-	82	- 11	82
0.121	0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	111	111	-	-	- 111	- 111
			58.752	61.523	57.534	63.889	- 1.218	2.366

2. Toelichting overzicht baten en lasten

In deze toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Het gaat daarbij in beginsel om afwijkingen die groter zijn dan € 50.000.

In de toelichting wordt per post een classificatie met betrekking tot de oordeelsvorming voor de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. De toelichting op deze classificatie vindt u in bijlage 7. De categorie voor het rechtmatigheidsoordeel is alleen toegevoegd indien per programmaonderdeel meer is uitgegeven of minder is ontvangen dan begroot.

1. Ruimtelijk domein

Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de invoering van de omgevingswet nog niet is afgerond. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 67.000);
- er een bedrag was geraamd voor de koop van de appartementen aan de Kohnstammlocatie deze uitgaven zijn lager dan begroot (€ 868.000);
- het incidentele budget voor onderzoek en begeleiding van nieuwbouwprojecten niet volledig is ingezet (€ 50.000);
- het budget voor ruimtelijke (omgevingsplannen) dit jaar niet volledig is ingezet. De bedragen verschillen van jaar tot jaar (€ 41.000);
- het aankopen van gronden voor Galgeriet in 2023 voor een lager bedrag kon worden uitgevoerd dan begroot (€ 224.000);
- het begrote bedrag voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat (CDOKE) is nog niet volledig benut in 2023 (€ 160.000);
- als gevolg van een evaluatie van alle woningbouwprojecten is een aantal projecten op de post onderhanden werk afgewaardeerd. Daar stond een voorziening tegenover. Er zijn extra kosten geboekt (€ 209.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- de raming van de erfpacht en het verhuur terreinen op basis van voorgaande jaren te hoog was begroot (categorie B2 € 68.000);
- er een bedrag was begroot voor de opbrengst van de appartementen aan de Kohnstammlocatie deze inkomsten worden in 2024 verwacht (categorie C € 868.000);
- het in rekening brengen voor advieswerk bij beoordelen bouwaanvragen is minder nodig geweest (categorie C € 40.000);
- het extra budget voor ondersteuning van het woningbouwprogramma gedekt wordt uit verkoop grond Nieuwpoortslaan. Deze grond is nog niet verkocht in 2023 dat zal in 2024 naar verwachting plaatsvinden (categorie C € 50.000);
- de gronden van het project Galgeriet worden voor een lager bedrag doorverkocht (categorie C € 224.000);
- er een bedrag is ontvangen voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat (CDOKE) wat meerjarig mag worden ingezet (categorie C € 239.000).

Daarentegen zijn de baten hoger doordat:

- er meer leges bouwvergunning is ontvangen voor een groot bouwproject (€ 397.000);
- als gevolg van een evaluatie van alle woningbouwprojecten is een aantal projecten op de post onderhanden werk afgewaardeerd. Daar stond een voorziening tegenover. Er zijn extra inkomsten geboekt (€ 209.000).

2. Openbaar domein

Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er een bedrag is begroot voor het herstel van straatwerk na het aanleggen van glasvezel. Herstel vindt pas plaats als alle glasvezel aanleg is afgerond (€ 761.000);
- het incidentele budget dat het college heeft ingezet voor verkeersmaatregelen is nog niet helemaal ingezet. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 125.000).

Daarentegen zijn de lasten hoger doordat:

- er meer is uitgegeven voor een met spoed opgepakt kademuur project. Deze meerkosten worden aan de reserve civiele kunstwerken onttrokken (€ 84.000);
- er voor openbare verlichting dit jaar ten laste van de reserve meer is uitgegeven dan begroot. Deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve openbare verlichting (€ 31.000);
- de elektriciteitskasten op de jachthaven moesten worden vervangen om tussenmeters te kunnen plaatsen zodat de elektriciteitskosten volledig kunnen worden doorbelast. Dit is mede ingegeven door de sterk gestegen energielasten (€ 31.000);
- er hebben meer begrafenissen plaatsgevonden (€ 54.000);
- er uitgaven zijn gedaan voor aanleg bushaltes waarvoor een subsidie is ontvangen (€ 177.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de hogere begraafkosten leiden tot hogere inkomsten (€ 56.000);
- een subsidie voor verkeersmaatregelen te ontvangen is in 2024 waar in 2023 uitgaven voor zijn gedaan (€ 177.000).

Daarentegen zijn de baten lager doordat:

- er voor herstel wegen minder bijdragen van de kabelondernemingen zijn ontvangen dan begroot in 2023. We ontvangen nog bijdragen in 2024 (€ 303.000).

Programmaonderdeel 2.02 Sport. Cultuur en recreatie

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- de energiekosten van het zwembad sterk zijn gestegen. We hebben hiervoor een compensatie ontvangen van het Rijk (categorie C € 120.000);
- de specifieke uitkering bestemd als tegemoetkoming in de kosten die gemeenten maken voor de oprichting van nieuwe bibliotheekvestigingen en het verbeteren of door ontwikkelen van bestaande beperkte bibliotheekvoorzieningen is ter beschikking gesteld aan de bibliotheek (categorie C € 134.000);
- de zomerstorm 2023 onvoorziene kosten veroorzaakte voor het opruimen van stormschade en voor het preventief kappen van bomen (categorie B2 € 26.000);
- de brandstofprijzen zijn gestegen (categorie B2 € 22.000);
- er diverse reparaties zijn uitgevoerd aan verouderd materieel, inmiddels is het tractieplan vastgesteld en wordt het verouderde materieel stapsgewijs vervangen (categorie B2 € 13.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er van het Rijk compensatie is ontvangen voor de hoger energielasten van het zwembad (€ 143.000);
- een specifieke uitkering van het Rijk is ontvangen voor het bibliotheekwerk in onze gemeente (€ 144.000).

Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er voor riolering en voor afval meer is uitgegeven aan onderhoud. Deze meerkosten worden aan de voorziening onttrokken (categorie C € 338.000);
- subsidie is betaald aan inwoners voor het verduurzamen van woningen en om energiearmoede te bestrijden (categorie C € 154.000);
- een tijdelijke overeenkomst is gesloten met de omgevingsdienst om te ondersteunen bij milieutaken, de kosten worden gedekt uit de subsidie van het Rijk (categorie C 97.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- een hogere onttrekking aan de voorziening riolering en afval heeft plaatsgevonden (€ 507.000);
- er subsidie van het Rijk en van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland is ontvangen (€ 160.000).

3. Sociaal domein

Programmaonderdeel 3.01 Bestuur

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een bijdrage aan een school is betaald voor het verbeteren van de ventilatie (€ 190.000);
- met het opheffen van de voorziening voor onderhoud gebouwen worden de kosten zichtbaar in de exploitatie. In 2023 is meer uitgegeven dan begroot als toevoeging aan de voorziening aan onderhoud van gebouwen, deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve onderhoud gebouwen (€ 59.000);
- de kosten van leerlingenvervoer zijn gestegen door de hoge brandstofprijzen en de hoge kosten van het leerlingenvervoer voor Oekraïense kinderen (€ 74.000).

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- het incidentele budget voor de sloop van de "oude" basisschool de Verwondering nog nodig is omdat de sloop nog niet is voltooid. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 86.000);
- de tijdelijke huisvesting van de Havenridders lager is uitgevallen dan verwacht (€ 231.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er een Rijkssubsidie is ontvangen voor schoolventilatie (€ 190.000).

Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er kosten zijn gemaakt voor de opvang van Oekraïners (categorie C € 3.380.000);
- er hebben meer personen een uitkering ontvangen (categorie D € 290.000);
- er zijn meer personen bij het leerwerkbedrijf aan de slag gegaan hierdoor zijn de loonkosten gestegen (categorie D € 76.000);
- er is meer onderhoud aan rolstoelen en vervoersvoorzieningen gepleegd doordat het aantal ouderen stijgt (categorie D € 37.000);
- er meer personen hulp bij de huishouding nodig hebben (categorie D € 105.000);

- het aantal personen dat begeleiding nodig heeft voor de Wmo is gestegen (categorie D € 225.000);
- de instroom van het aantal kinderen in segment B duurzaam is na de zomer hoger geweest dan verwacht (categorie D € 106.000);
- de lokale inkoop voor verblijf van jeugd is toegenomen doordat er voor meer kinderen jeugdhulp moest worden ingekocht die niet regionaal of landelijk was ingekocht maar wel noodzakelijk was (categorie D € 100.000);
- er meer woningaanpassingen hebben plaatsgevonden (categorie D € 81.000);
- er heeft een dure crisisplaatsing plaatsgevonden (categorie D € 23.000).

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- er minder kosten zijn gemaakt voor consultatie en advies door de GGD voor de toegang van jeugd (€ 58.000);
- er een bedrag is terugontvangen over 2022 omdat er bij een bepaalde intensiteit regionaal afgerekend is op werkelijke kosten (€ 96.000);
- de pilot voor buurtgezinnen is uitgesteld naar 2024. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 15.000);
- er zijn minder personen met een WSW indicatie gedetacheerd (€ 46.000);
- er is minder gebruik gemaakt van logeeradresses voor jeugdigen (€ 48.000);
- de instroom van het aantal kinderen in segment B niet duurzaam met ongeveer 15% is teruggelopen tevens is hierbij de wijze van bekostiging aangepast (€ 51.000);
- van de GGZ NHN een bedrag is terugontvangen over 2022 omdat er regionaal is afgerekend (€ 62.000);
- het aantal kinderen dat gebruik maakt van het landelijke ingekochte aanbod weliswaar licht is toegenomen maar er zijn minder dure behandelingen ingezet (€ 62.000);
- de uitgaven van de specifieke uitkering inburgering en onderwijsroute van 2023 is deels overgezet naar 2024 (€ 223.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er inkomsten zijn ontvangen van het Rijk om de opvang van Oekraïners te verzorgen (€ 6.173.000);
- de definitieve uitkering van het Rijk inzake de uitkeringen is hoger vastgesteld (€ 338.000);
- er is een bijdrage ontvangen voor het uitvoeren van de energietoeslag voor een andere gemeente (€ 30.000);
- de ambtelijke inzet voor asielzoekers wordt vergoed door het COA (€ 63.000);

Daarentegen zijn de baten lager doordat:

- de specifieke uitkering inburgering en onderwijsroute van 2023 is deels overgezet naar 2024 omdat de uitgaven ook deels in 2024 plaatsvinden (€ 146.000).

4. Bestuur

Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- de uitbetaalde beleggingswaarde vanuit het pensioenfonds voor wethouders is toegevoegd aan de pensioenvoorziening (categorie C € 474.000).

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- er een afrekening is ontvangen voor 2022 inzake de wedden (€ 114.000);

- nog niet alle projecten uit de gezamenlijke visie en de samenwerkingsagenda van de Stadsregio Amsterdam zijn uitgevoerd. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 27.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- het contract met het pensioenfonds voor wethouders is beëindigd en de beleggingswaarde is uitbetaald (€ 698.000).

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Baten

De baten zijn lager doordat:

- er minder parkeeropbrengsten zijn gerealiseerd op Marken (categorie B2 € 118.000);
- er minder inkomsten voor toeristenbelasting zijn (categorie B2 € 67.000);
- De inkomsten OZB-woningen zijn lager dan begroot omdat er veel meer bezwaren zijn binnengekomen dan van tevoren ingeschat. Daarnaast is gebleken dat na de aanlevering van de begrotingscijfers voor 2023 in het proces van WOZ-waarde bepaling de WOZ-waardestijging iets achter bleef bij hetgeen op dat moment werd geprognosticeerd (categorie B2 € 157.000).

Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de laatste circulaire die verwerkt is in de begroting, de septembercirculaire is. In december is er ook nog een bijstelling van de circulaire geweest. Tevens zijn er nog correcties uit oude jaren doorgevoerd (€ 491.000).

Programmaonderdeel 5.04 Treasury/financiering

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er nieuwe leningen zijn aangetrokken en de rente aanzienlijk is gestegen (€ 42.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er sinds 2023 rente wordt ontvangen op de rekening courant m.b.t. onze schatkistrekking (€ 131.000).

Programmaonderdeel 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- de rente op aangetrokken leningen is gestegen (categorie B2 € 219.000).

6. Overhead

Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- het uitvoeren van het Strategisch Personeelsplan is nog niet afgerond. Een deel van de kosten komt in 2024. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 140.000);
- het uitvoeren van het programma dienstverlening doorloopt in 2024. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 29.000);
- het effect van de CAO verhoging hier is geraamd voor de hele organisatie (€ 736.000).

Daarentegen zijn de lasten hoger doordat:

- er door hoger ziekteverzuim en vacatureruimte meer inhuur nodig is geweest (categorie B2 € 111.000);
- er een voorziening is ingesteld ten behoeve van de Regeling voor Vervroegde Uittreding die met ingang van 2023, onder bepaalde voorwaarden, beschikbaar is voor medewerkers binnen de gemeente (categorie B2 € 111.000);
- met het opheffen van de voorziening voor onderhoud gebouwen worden de kosten zichtbaar in de exploitatie. In 2023 is meer uitgegeven dan begroot als toevoeging aan de voorziening aan onderhoud van het gemeentehuis, deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve onderhoud gebouwen (categorie C € 173.000);

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de inkomsten van een gedetacheerde medewerker hoger zijn dan begroot (€ 104.000);
- er meer uitkeringen zijn ontvangen inzake zieke en zwangere medewerkers (€ 62.000).

8. Onvoorzien

Programmaonderdeel 8.01 Onvoorzien

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er minder kosten zijn gemaakt die als onvoorzien zijn aangemerkt (€ 32.000).

9. Reserves

Hieronder de onderbouwing van de mutaties uit de reserves:

Nr.	Omschrijving	Lasten 2023		Baten 2023		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
0.101	Mutaties algemene reserve	609	1.201	4.773	4.027	4.164	2.826	- 1.338
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	50	50	50	50	0
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	818	818	818	818	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	1	1	1	1	0
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	3.125	3.125	201	200	- 2.924	- 2.925	- 1
0.109	Mutaties reserve afschrijving	-	-	9	9	9	9	0
0.111	Mutaties reserve Covid 19	-	-	300	300	300	300	0
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	-	36	36	36	36	0
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	-	150	-	150	-	- 150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	200	29	200	29	- 171
0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	696	456	702	-	6	- 456	- 462
0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	428	-	269	167	- 158	167	326
0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare	118	-	120	13	2	13	11
0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	130	-	254	-	124	-	- 124
0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	11	-	-	82	- 11	82	93
0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	111	111	-	-	- 111	- 111	-
Totaal excl. overhevelingen		5.227	4.892	7.883	5.733	2.655	841	- 1.815
	Overhevelingen							-
Totaal incl. overhevelingen								- 1.815

Analyse begrotingsafwijkingen

Onderstaand treft u een toelichting op de begrotingsafwijkingen voor zover deze onrechtmatig zijn en van invloed kunnen zijn op de rechtmatigheidsverantwoording. De toelichting op de classificatie vindt u in bijlage 7.

Programmaonderdeel	Categorie	Telt niet mee in rechtmatigheidsoordeel		Telt mee in rechtmatigheidsoordeel	
		Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)
		1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	B2		68
	C		1.421		
2.02 Sport, cultuur en recreatie	B2	61			
	C	254			
2.03 Milieu	C	589			
3.02 Sociale voorzieningen	C	3.670			
	D	753			
4.01 Bestuur	C	474			
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	B2		342		
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	B2	219			
Totaal		6.020	1.831		

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens publieke en semipublieke sector schrijft voor dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens in het financiële verslaggedocument moeten worden opgenomen:

Functiegegevens	Th.G.L. Greep	
	2023 Griffier	2022 Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 89.620	€ 86.805
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.230	€ 14.843
<i>Subtotaal</i>	€ 103.850	€ 101.648
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 103.850	€ 101.648
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Functiegegevens	E.G.H. Dijk	
	2023 Gemeentesecretaris	2022 Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 106.711	€ 101.990
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.793	€ 17.208
<i>Subtotaal</i>	€ 124.503	€ 119.198
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 124.503	€ 119.198
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

3. Overzicht incidentele baten en lasten

Baten en lasten voortkomende uit eenmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorzien inkomsten en uitgaven en onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Er is een ondergrens van € 25.000 gehanteerd.

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten 2023		Baten 2023	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
1.02 Economie en toerisme				
Volksfeest Slag om de Zuiderzee	41	45		
Totaal	41	45	-	-
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen				
Rentekosten projectfinanciering Galgeriet	400	400		
Ontwikkeling woonzorgvisie	62	49		
Voorbereiding Omgevingswet	89	22		
Pacht stuk grond Rijkswaterstaat	32	35	34	35
Mutatie voorziening woningbouwprojecten			-	228
Totaal	583	506	34	263
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat				
Verkeersmaatregelen coalitieprogramma	100	35		
Advieskosten aanleg glasvezel	65	52		
Toezicht en begeleiding aanleg glasvezel	320	112		
Degeneratievergoeding aanleg glasvezel			670	354
Totaal	785	199	670	354
2.02 Sport, cultuur en recreatie				
Onderhoudskosten sporthal 't Spil	51	65		
Verhuur sporthal 't Spil			30	30
Onderhoud openbaar groen	100	36		
Totaal	151	100	30	30
2.03 Milieu				
Kosten afval	-	164		
Duurzaamheidsfonds	116	121		
Onderzoek milieustraat	36	59		
Totaal	152	344	-	-
3.01 Onderwijs				
Tijdelijke huisvesting Havenridders	622	391		
Instandhouding De Verwondering	50	6		
Leerlingenvervoer Oekraïners	44	25		
Totaal	716	422	-	-
3.02 Sociale voorzieningen				
Energietoeslag	997	896		
Subsidie versterken maatschappelijke sector	70	69	42	42
Kosten Oekraïne	-	3.218	-	6.174
Totaal	1.067	4.183	42	6.216

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten 2023		Baten 2023	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
4.01 Bestuur				
Samenwerkingsagenda	36	26		
Totaal	36	26	-	-
6.01 Overhead				
Extra bijdrage omroep PIM	25	25		
WW uitkeringen	50	38		
Totaal	75	63	-	-
9. Reserves				
Algemene reserve			734	734
Reserve onderhoud wegen	696	456		
Reserve onderhoud gebouwen			- 158	167
Totaal	696	456	575	901
Totaal	4.301	6.344	1.350	7.764

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Structureel evenwicht

Omschrijving	2023 (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	1.525
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	841
Saldo na bestemming	2.366
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.420
Structureel saldo	947

Balans

1. Overzicht balans 31 december 2023

ACTIVA	2023 (x € 1.000)	2022 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA	40.977	33.880
Immateriele vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	371	429
Bijdragen aan activa derden	487	-
	<u>858</u>	<u>429</u>
Materiele vaste activa		
Investerings economisch nut	28.113	22.037
Investerings economisch nut met heffing	9.513	9.070
Investerings maatschappelijk nut	634	665
Uitgegeven in erfpacht	79	79
	<u>38.339</u>	<u>31.852</u>
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen	561	450
Overige langlopende leningen	1.218	1.149
	<u>1.779</u>	<u>1.599</u>
VLOTTENDE ACTIVA	39.963	27.707
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.350	12.810
	<u>24.350</u>	<u>12.810</u>
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	2.352	3.604
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	2.275	3.546
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	512	501
Overige vorderingen	2.599	2.678
	<u>7.738</u>	<u>10.329</u>
Liquide middelen		
Kas	4	4
Bank	-	236
	<u>4</u>	<u>240</u>
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	1.387	44
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	298	16
Nog te ontvangen overige bedragen	2.064	1.223
Vooruitbetaalde bedragen	4.123	3.045
	<u>7.871</u>	<u>4.328</u>
TOTALE ACTIVA	80.939	61.587

PASSIVA	2023 (x € 1.000)	2022 (x € 1.000)
VASTE PASSIVA	58.636	35.300
Eigen vermogen		
Algemene reserve	8.100	8.681
Bestemmingsreserves	8.069	6.084
Resultaat na bestemming	2.366	2.245
	<u>18.535</u>	<u>17.010</u>
Voorzieningen		
Voorzieningen	5.616	6.038
	<u>5.616</u>	<u>6.038</u>
Vaste schulden > 1 jaar		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.400	12.100
Waarborgsommen	85	153
	<u>34.485</u>	<u>12.253</u>
VLOTTENDE PASSIVA	22.303	26.287
Netto-vlottende schulden		
Overige kasgeldleningen	4.500	10.000
Bank	109	-
Overige schulden	3.631	5.236
	<u>8.240</u>	<u>15.236</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	4.469	2.688
Ontvangen bedragen van het Rijk	9.168	8.196
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	42	-
Ontvangen overige bedragen	385	168
	<u>14.064</u>	<u>11.051</u>
TOTALE PASSIVA	80.939	61.587
Borg- en garantiestellingen	65	65

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume worden geen voorzieningen getroffen of op andere wijze verplichtingen opgenomen.

Vaste activa

De afschrijving op investeringen, waarvoor het krediet is afgegeven na 1 januari 2021, start in het jaar dat volgt op het jaar waarin de investering in gebruik genomen. Voor alle oudere investeringen geldt dat wordt gestart met afschrijven in het jaar dat volgt op het jaar waarin de investering is gedaan.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vermindert met de afschrijvingen en waardevermindering die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten onderzoek en ontwikkeling zullen in vijf jaar worden afgeschreven. Artikel 64, zesde lid van het BBV stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van vijf jaar.

Materiële vaste activa

Artikel 59 van het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. De investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Alle investeringen worden geactiveerd. In afwijking hiervan worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalversterkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering plaats.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van verplichting dan wel het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 van het BBV gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
2. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
4. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

3. Toelichting op de balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa

Hieronder een overzicht van de post immateriële vaste activa en het verloop:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	429	77	126	9	-	371
Bijdragen aan activa derden	-	487	-	-	-	487
Totaal	429	564	126	9	-	858

Er is een bijdrage derden ontvangen van € 9.171. Dit betreft de SPUK Sport (specifieke uitkering sport) welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in mindering is gebracht op de investering Voorbereiding sporthal Marijkeveld.

De investeringen in het boekjaar:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2023	Cumulatief t/m 2023
Voorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	750	77	187
Verbouwing Van Randwijck Sebastianus	440	441	441
Eerste inrichting Blauwe Ster	45	45	45
	1.235	564	674

- Materiële vaste activa

Hieronder een overzicht van de post materiële vaste activa en het verloop:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met een economisch nut	22.037	12.597	2.900	1.206	2.415	-	28.113
- Gronden en terreinen	1.612	-	-	13	-	-	1.600
- Woonruimten	-	3.744	-	-	1.708	-	2.036
- Bedrijfsgebouwen	13.770	7.906	-	575	704	-	20.396
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	1.468	291	-	77	2	-	1.680
- Vervoermiddelen	330	76	-	169	-	-	237
- Machines, apparaten en installaties	1.060	-	-	109	-	-	951
- Overige materiële vaste activa	3.796	580	2.900	262	-	-	1.214
In erfpacht uitgegeven gronden	79	-	-	-	-	-	79
- In erfpacht uitgegeven gronden	79	-	-	-	-	-	79
Investerings met een ec. nut met heffing	9.070	730	-	287	-	-	9.513
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	9.070	402	-	287	-	-	9.185
- Vervoermiddelen	-	328	-	-	-	-	328
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	665	63	-	95	-	-	634
- Gronden en terreinen	19	-	-	-	-	-	19
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	603	63	-	82	-	-	584
- Overige materiële vaste activa	44	-	-	13	-	-	31
Totaal	31.852	13.391	2.900	1.588	2.415	-	38.339

Onder de rubriek Investerings met een economisch nut, woonruimten is een bijdrage derden ontvangen van € 2,8 miljoen. Dit betreft de SPUK Bekostiging opvang ontheemden Oekraïne welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in mindering is gebracht op de investeringen in de containerwoningen. Daarnaast is onder dezelfde rubriek, grond-, weg- en waterbouwkundige werken een bijdrage derden ontvangen van ruim € 2.000. Dit betreft de SPUK Sport (specifieke uitkering sport) welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in mindering is gebracht op de investering Sportvelden SV Marken. Ook is er een bijdrage derden ontvangen onder Bedrijfsgebouwen van € 704.000. Dit betreft een bijdrage van OpSpoor welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in mindering is gebracht op de investering Brede school Broek in Waterland.

Jachthaven Hemmeland is ingebracht in het project Galgeriet en daardoor als desinvestering meegenomen in 2023.

Hieronder worden de investeringen met een economisch nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2023	Cumulatief t/m 2023
Bouw Brede school Broek in Waterland 2020	7.611	5.672	7.581
Nieuwbouw De Verwondering	2.952	2.178	2.178
Verenigingsgebouw Galgeriet	1.300	36	36
Sportvelden SV Marken (MKN00 C 01447)*	965	13	873
IV ontwikkeling organisatie	645	415	415
Aanleg atletiekveld 2023	320	278	278
Aanschaf tractiemiddelen 2023 vrachtwagen 60-BVZ-1	320	328	328
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	225	180	194
ICT Bedrijfsvoering	213	9	145
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan	137	20	37
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Samenlev.	95	6	66
IV Plan Optim. digit. dienst&proc team Realisatie	85	41	69
Wet open Overheid	79	21	21
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Ruimte	75	12	75
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Bedrijfsv	75	17	59
aanschaf mini containers 2023	72	75	75
ICT ontwikkeling 2023	60	60	60
Snipperaanhangen	45	49	49
Ondergrondse restafval containers 2023	36	3	3
Ondergrondse restafval containers 2022	36	1	1
Aanschaf tractiemiddelen 2023 maaier John Deere	27	27	27
Containerwoningen handbalvelden	-	3.703	7.492
Riolering duiker Bernhardlaan 2023	-	65	65
Riolering vervanging Moordsteeg 2023	-	79	79
Nagekomen kosten verbouwing Lakeland	-	42	42
Totaal	15.373	13.327	20.247

* De kosten voor de aanleg van de sportvelden op Marken worden gedekt uit de toekomstige verkoop van de grond van het project Woningbouw sportcomplex Marken.

Hieronder worden de investeringen met een maatschappelijk nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2023	Cumulatief t/m 2023
Vervanging Wilhelminabrug	160	44	44
Adaptieve wegafsluiting Hofbrug IJpendam (AFA)	29	20	35
Totaal	189	63	78

- Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële activa is als volgt:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Afschrijvingen/ aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan	450	111	-	561
- Deelnemingen	450	111	-	561
Overige langlopende leningen	1.149	100	31	1.218
Totaal	1.599	211	31	1.779

In 2023 zijn aandelen aangekocht van InWest Regio B.V. en Huisvuilcentrale (HVC) N.V.

Aandelen BNG

Aandelen BNG	Bedrag (x € 1.000)
14.040 aandelen à € 2,50	35

Het dividend ontvangen in 2023 over 2022 bedraagt € 35.100.

Aandelen Alliander

Aandelen Alliander	Bedrag (x € 1.000)
Nominale waarde aandelen Alliander	415

Het dividend ontvangen in 2023 over 2022 bedraagt € 69.030.

Aandelen InWest Regio B.V.

Aandelen InWest Regio B.V.	Bedrag (x € 1.000)
366 aandelen à € 1,00	0

Aandelen HVC N.V.

Aandelen HVC N.V.	Bedrag (x € 1.000)
20 aandelen à € 45,45	1

Overige langlopende leningen	Bedrag (x € 1.000)
Lening VV Monnickendam, inzake veldverlichting kunstgrasveld	16
Lening Stichting Waterlandse Hockey Accommodatie, aanleg hockeyveld	110
Lening Stichting Dorpshuis Katwoude ivm overname	374
Lening Scoutinggroep Waterland	25
Aandeelhouderslening Alliander	596
Lening ATV Broek in Waterland	97
Totaal	1.218

Flottende Activa

- Voorraden

De kosten met betrekking tot grondexploitatie worden verantwoord onder de flottende activa, zijnde onderhanden werk. Het betreft per balansdatum de:

Voorraden (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Saldo 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Geraamd eindresultaat
Woningbouwproject Galgeriet	12.603	13.645	2.107	24.140	3.567	38.123	10.415
Nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten	208	2	-	210	140	2.503	2.153
Totaal	12.810	13.647	2.107	24.350	3.708	40.625	12.568

Het project Galgeriet classificeren we als bouwgrond in exploitatie. De nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten betreft woningbouwproject Sportcomplex Marken. Het project woningbouw sportcomplex Marken verloopt naar verwachting.

- Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt weergegeven:

Uitzettingen korter dan 1 jaar (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2023	Gecorrigeerd 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	2.352	-	2.352	3.604
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	2.275	-	2.275	3.546
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	512	-	512	501
Overige vorderingen	3.042	443	2.599	2.678
Subtotaal	8.181	443	7.738	10.329

Toelichting

De vordering op openbare lichamen betreft met name de vordering inzake het BTW compensatiefonds (€ 2.192.501). De betaling van deze vordering is per 1 juli 2024. Van de andere vorderingen op openbare lichamen staat eind maart 2024 nog € 191.763 open.

De overige vorderingen zijn onder te verdelen in:

Overige vorderingen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Saldo eind maart 2024
Vorderingen inzake bijstandsverlening	459	451
Belastingen, leges en private vorderingen	2.583	1.122
Subtotaal	3.042	1.573

Het saldo Belastingen, leges en private vorderingen eind maart 2024 bestaat uit:

Overige vorderingen (x € 1.000)	Saldo eind maart 2024
Vorderingen van voor 2022	323
Vorderingen m.b.t. 2022	249
Vorderingen 2023	549
Subtotaal	1.122

SKB (schatkistbankieren)

Om het dagelijkse cash management mogelijk te houden en te voorkomen dat decentrale overheden tot op de laatste euro hun overtollige middelen bij de schatkist moeten aanhouden is er een drempelbedrag ingesteld. De omvang van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting van de decentrale overheid en betreft een gemiddelde per kwartaal over de positieve saldi. Voor de gemeente Waterland is dit drempelbedrag € 1.000.000. Tot aan het drempelbedrag mogen middelen buiten de schatkist uitgezet worden, middelen boven het drempelbedrag dienen verplicht afgestort te worden.

Navolgende tabel geeft de benutting van het drempelbedrag voor 2023 weer:

Drempelbedrag SKB (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Gemiddeld saldo buiten de schatkist	132	23	21	55
Ruimte binnen limiet	868	977	979	945

- Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Kas	4	4
Bank (BNG)	199	-
Bank (Rabo)	37	-
Totaal	240	4

- Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderverdeeld:

Overlopende activa (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	44	1.387
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	16	298
Nog te ontvangen overige bedragen	1.223	2.064
Vooruitbetaalde bedragen	3.045	4.123
Totaal	4.328	7.871

Toelichting

Onderstaand het verloop van de posten Nog te ontvangen bedragen van het Rijk en Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen:

Nog te ontvangen bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2023
Het Rijk	44	1.343	-	1.387
Overige Nederlandse overheidslichamen	16	298	16	298
Subtotaal	60	1.641	16	1.685

De post Nog te ontvangen overige bedragen is onder te verdelen in:

Nog te ontvangen overige bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023
Eindafrekening realisatie Brede School Broek in Waterland	674
Toeristen-, forensen- en precariobelasting	660
Leges vergunningen 2023	224
Nog te ontvangen woningbouwprojecten	96
Diverse openstaande creditfacturen	103
Vergoeding verpakkingsafval	72
TOZO 4e kwartaal 2023	67
Terugvordering cliëntondersteuning 2023	31
Vergoeding reclame inkomsten abri's	30
Rente rekening-courant SKB Q4 2023	28
Dividend(belasting) Alliander	27
Diverse creditfacturen 2023	25
Teveel betaalde indexatie Infradax	23
Diverse te ontvangen bedragen	2
Totaal	2.064

De post Vooruitbetaalde bedragen is onder te verdelen in:

Vooruitbetaalde bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023
Huurvooruitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School Ipendam (2024 t/m 2051)	2.362
Bijdrage VrZW 1e halfjaar 2024	892
Diverse kosten 2024	213
Appartement Pierebaan 37	186
Huur Lake Land januari 2024	112
Veilig thuis bijdrage 2024 (50%)	87
Bijdrage Waterlands Archief 1e halfjaar 2024	83
Bibliotheekwerk 1e kwartaal 2024	52
VNG (contributie 2024)	33
Afvalverwerking januari 2024	29
Vennootschapsbelasting	24
Voorschotten Sociale dienst	21
Cyclomedia 2024	21
Huurvooruitbetaling dorps huis 't Schooltje	8
Totaal	4.123

Vaste passiva

- Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023
Algemene reserve	8.681	8.100
Bestemmingsreserves	6.084	8.069
	11.857	16.169
Resultaat	2.245	1.966
Totaal	14.102	18.135

Het verloop in 2023 is per reserve als volgt:

Reserves	Saldo 1-1-2023	Bestemming resultaat 2022	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering t.b.v. afschrijvingen	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	8.681	2.245	-	1.201	4.027	-	8.100
Afschrijving Gouwzeeschool	759	-	-	-	-	25	734
Afschrijving brandweerkazernes	633	-	0	-	-	24	608
Onderhoud Hemmeland	818	-	818	-	-	-	-
Afschrijving fundering kerktorens	15	-	-	-	-	1	14
Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	48	-	-	3.125	-	200	2.973
Afschrijving geluidsinstallatie	27	-	0	-	-	9	18
COVID-19	300	-	300	-	-	-	-
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering	181	-	0	-	-	36	145
Afschrijving IV Plan	996	-	-	-	-	29	968
Reserve onderhoud wegen	184	-	-	456	-	-	640
Reserve onderhoud gebouwen	1.308	-	-	-	167	-	1.140
Reserve onderhoud openbare verlichting	63	-	-	-	13	-	50
Reserve onderhoud oevers	668	-	-	-	-	-	668
Reserve onderhoud stroomkasten	82	-	82	-	-	-	-
Afschrijving kunstgrasveld SDOB ondergrond	-	-	-	111	-	-	111
Saldo exploitatie	2.245	-	-	2.366	2.245	-	2.366
Totaal	17.010	2.245	1.201	7.258	6.452	324	18.535

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor financiële tegenvallers, niet zijnde tegenvallers in de begrotingsfeer, maar onzekere en onafwendbare calamiteiten/voorvallen. De reserve is een soort verzekering/waarborg voor een ongehinderde voortgang van de normale exploitatie. De toevoeging aan de reserve betreffen de gerealiseerde incidentele baten waarvan door de raad is besloten deze toe te voegen aan de algemene reserve. De onttrekkingen betreffen de gerealiseerde incidentele lasten waarvan door de raad is besloten deze te onttrekken aan de algemene reserve, de overhevelingen uit de jaarrekening 2022 en het resultaat na bestemming 2022.

Reserve afschrijving Gouwzeeschool

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve afschrijving brandweerkazernes

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve onderhoud Hemmeland

De reserve Onderhoud Hemmeland is gevormd bij de overname van het recreatiegebied Hemmeland. Uit deze reserve wordt het onderhoud van het recreatiegebied betaald. Het onderhoud van het Hemmeland is inmiddels in het reguliere onderhoudsprogramma opgenomen. Na het afwikkelen van nog wat lopende werkzaamheden zal deze reserve worden opgeheven. Op deze reserve zijn dit jaar geen stortingen en onttrekkingen gedaan. In december 2022 is besloten deze reserve in 2023 te laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Reserve afschrijving fundering kerktorens

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten voor het herstellen van de fundering van de kerktorens in Broek in Waterland en Monnickendam. Hiervoor is in 2018 een bodemonderzoek gedaan en in 2021 hebben advieswerkzaamheden plaatsgevonden. De onttrekking zijn de afschrijvingslasten van het bodemonderzoek.

Reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf

Er is een reserve gevormd voor de eerste jaren van de kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte) van de nieuwe gemeentewerf. Deze reserve is aangevuld vanuit de algemene reserve vooruitlopend op de opbrengsten van de verkoop van gronden in het gebied Galgeriet.

Reserve afschrijving geluidsinstallatie

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de aangeschafte geluidsinstallatie in de raadszaal.

Reserve COVID-19

Deze reserve is gevormd om de extra lasten en verminderde inkomsten mee op te kunnen vangen indien deze optreden. In de Begroting 2023 is besloten de reserve bij de jaarrekening op te heffen en te laten vrijvallen in de algemene reserve.

Reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de voorbereiding voor de nieuwbouw van De Verwondering.

Reserve afschrijving IV Plan

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van het IV Plan.

Reserve onderhoud wegen

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van wegen.

Reserve onderhoud gebouwen

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse gebouwen die in eigendom van de gemeente zijn.

Reserve onderhoud openbare verlichting

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van de openbare verlichting.

Reserve onderhoud oevers

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse kades en beschoeiingen.

Reserve onderhoud stroomkasten

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse elektriciteitskasten. Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen, ten gunste van de algemene reserve, omdat het om relatief geringe bedragen gaat die vanuit de exploitatie gedragen kunnen worden.

Reserve afschrijving kunstgrasveld SDOB ondergrond

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de ondergrond van het kunstgrasveld bij de voetbalvereniging in Broek in Waterland.

Saldo exploitatie

Betreft het (verwachte) exploitatiesaldo in het betreffende jaar.

- Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2023 ziet er als volgt uit:

Voorzieningen (x € 1.000)	Saldo 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2023
Riolering	3.935	-	695	-	3.240
Afvalstoffen	397	-	397	-	-
Wachtgeldverplichtingen B&W	215	60	-	20	254
Pensioenverplichtingen B&W	1.049	688	98	43	1.596
Waterbank	39	-	-	-	39
Buitensport	304	54	111	-	247
Verlofsparen	25	25	-	-	50
RVU	-	111	-	-	111
Baggeren binnenhaven Monnickendam	75	13	-	7	80
Totaal	6.038	950	1.301	71	5.616

Riolering

Doel van de voorziening is het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende exploitatielasten van de riolering.

Afvalstoffen

Doel van de voorziening is het voorkomen van tarieffluctuaties door grote schommelingen in de kosten van afvalverwijdering en -verwerking op te vangen (egalisatie).

Wachtgeldverplichtingen B&W

Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor burgemeester en wethouders.

Pensioenverplichtingen B&W

Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders.

Waterbank

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.

Buitensport

Deze voorziening is voor renovatie van de sportvelden.

Verlofsparen

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de opname van bovenwettelijke vakantie-uren die met ingang van 1 januari 2022 gespaard kunnen worden door medewerkers.

RVU

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de Regeling voor Vervroegde Uittreding die met ingang van 2023, onder bepaalde voorwaarden, beschikbaar is voor medewerkers binnen de gemeente.

Baggeren haven Monnickendam

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het periodiek baggeren van de haven Monnickendam.

- Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

Het verloop van de vaste schulden over 2023 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Saldo 01-01-2023	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen banken	12.100	26.000	3.700	34.400
Waarborgen	153	5	73	85
Totaal	12.253	26.005	3.773	34.485

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 653.672. In 2023 zijn meerdere leningen aangetrokken voor totaal € 26.000.000.

De waarborgsommen betreffen met name de betaalde waarborgsom door GreenFields en de waarborgsom met betrekking tot het projecten Keerngouw 5.

Vlottende passiva

- Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden betreffen:

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023
Kasgeldleningen	10.000	4.500
Bank (BNG)	-	109
Overige schulden	5.236	3.631
Totaal	15.236	8.240

- Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen:

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023
Nog te betalen bedragen	2.688	4.469
Ontvangen bedragen van het Rijk	8.196	9.168
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	-	42
Ontvangen overige bedragen	168	385
Totaal	11.051	14.064

Toelichting

- Nog te betalen bedragen bestaat onder meer uit: nog te betalen gelden met betrekking tot het Sociaal domein (€ 1.491.334), nog te betalen rente (€ 646.946), nog te betalen bijdrage aan de woonunits op het handbalveld (€ 505.698) en nog te betalen loonheffingen (€ 743.749).
- Ontvangen overige bedragen betreft met name de voorfinanciering van de aanschaf van abri's en van lopende woningbouwprojecten.

Onderstaand het verloop van de post Ontvangen bedragen van het Rijk:

Ontvangen bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Terugbetalingen/ vrijval	Saldo 31-12-2023
Het Rijk	8.196	2.073	1.101	9.168
Subtotaal	8.196	2.073	1.101	9.168

Gemeente Waterland heeft een bijdrage toegekend gekregen van het Rijk uit de Woningbouwimpuls. Met de woningbouwimpuls worden gemeenten beter in staat gesteld een bijdrage te leveren aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hooghouden van de bouwproductie.

Het ontvangen bedrag betreft een voorschot. Als aan de voorwaarden wordt voldaan dan wordt dit voorschot omgezet in een definitief subsidie bedrag.

Waarborgen garanties

De door banken en andere financiers aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen inzake sociale woningbouw worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gegarandeerd. De gemeente en het Rijk hebben een achtervangfunctie voor het WSW. In het geval dat het WSW niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, moet de gemeente renteloze leningen ter beschikking stellen.

Het verloop van gegarandeerde geldleningen ziet er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	% garant- stelling	Restant schuld 31-12-2022	Restant schuld 31-12-2023	Totaal bedrag betalingen t/m 2023
Intermaris	19.102	25%	1.771	2.799	-
Wooncompagnie	79.932	25%	39.819	39.872	-
Woonzorg Nederland	96.481	25%	22.946	22.803	-
Totaal	195.515		64.536	65.474	-

De afspraken zijn als volgt:

- het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
- de schadegemeenten verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die vermeld staan in de leningen waarvan WSW de betaalverplichtingen overnam;
- alle gemeenten die achtervanger zijn van WSW (met inbegrip van de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (= 25%) van de renteloze leningen.

EMU-saldo

In onderstaand overzicht wordt het berekend EMU-saldo ten behoeve van de EMU-enquête gepresenteerd:

Omschrijving	Begroting 2023 x € 1000,-	Realisatie 2023 x € 1000,-
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-550	1.525
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-770	6.916
3. Mutatie voorzieningen	-329	-421
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-5.175	11.540
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	-
Berekend EMU-saldo	5.067	-17.352

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is onder meer voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen, namelijk:

- *Gemeenschappelijke regelingen*
De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de GGD.
- *Afval*
Er zijn diverse contracten voor het inzamelen en afvoeren van bedrijfs-, sloop-, bouw-, kunststofverpakkings-, huishoudelijk- en tuinafval.
- *Openbare ruimte*
Er zijn diverse contracten in de openbare ruimte zoals onderhoud openbare verlichting.

In onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen naar aard van de minimale afname verplichting, waar deze voor bestaat.

Aard verplichting	Langlopende verplichting (x € 1.000)
Afval/milieu	168
Bibliotheek	483
Maatschappelijk werk	199
IT/Automatisering	171
Accountantscontrole	45
Facilitair onderhoud	40
Totaal	1.107

SiSa-verantwoordingsinformatie

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/06</i>
			€ 7.733.940		€ 0	€ 43.413	€ 32.158	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/10</i>					
€ 2.314	€ 58.170	€ 7.869.995	€ 13.785.054					
JenV	A24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A24/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A24/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A24/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A24/04</i>		
			€ 0	€ 0	Nee			

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
	Gemeenten		Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			3	21	3	21	Ja	Ja
		Wijziging keuze per (2023/2024)		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
		2023		Nee				
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16	
		€ 3.105	€ 7.256			€ 0	€ 0	
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	
		€ 1.140	€ 7.980	€ 10.404	€ 72.828	€ 5.385	€ 0	
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	Totaal	Totaal
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totale verantwoordelijkheid (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27		
		€ 12.000	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 32.034	€ 32.034	

BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekening gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle D1 Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06
			1 Galgeriet	Ja	Ja	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Aard controle R Indicator: C9/09	Aard controle R Indicator: C9/10	Aard controle R Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12
			1 Galgeriet	Ja	€ 4.929.165	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16		
			1 Galgeriet	Ja		Nee		
			2					
			20					
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-2-03049780 Overhaal	€ 0	€ 58.606	Ja		Ja
			2 SUVIS21-2-03063791 Rietlanden	€ 0	€ 20.205	Ja		Ja
			3 SUVIS21-2-02905213 Binnendijk	€ 0	€ 28.626	Ja		Ja
			4 SUVIS21-2-03064025 Havenridders	€ 189.488	€ 189.488	Ja		Ja
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-2-03049780 Overhaal	N.v.t.				
			2 SUVIS21-2-03063791 Rietlanden	N.v.t.				
			3 SUVIS21-2-02905213 Binnendijk	N.v.t.				
			4 SUVIS21-2-03064025 Havenridders	N.v.t.				

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			243	€ 53.353	€ 40.852	83	€ 17.259	€ 13.092
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
30	€ 31.000	€ 31.000						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>			
219	783	0	156	0	53			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 16.915	€ 0	1	23	1	

BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LA/23-03614755	€ 0	0	0	0	€ 0
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1 € 0	€ 0	€ 0	Nee		
			2					
			100					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 0	€ 20.324	€ 61.628	€ 0	€ 25.000	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
			1					
			2					
			100					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 61.520	€ 0	€ 68.563	€ 0	€ 69.444	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
1								
2								
10								
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D22/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D22/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D22/03</i>			
			1 € 63.000	€ 63.000	Ja			
2								
100								
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>
			1 SB230156	a) Oprichting nieuwe bibliotheekvoorziening	€ 105.400	€ 0	a) Oprichting nieuwe bibliotheekvoorziening	€ 105.400
			2 SB230157	a) Oprichting nieuwe bibliotheekvoorziening	€ 39.700	€ 0	a) Oprichting nieuwe bibliotheekvoorziening	€ 39.700
			100					
Eindverantwoording (Ja/Nee)								
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>								
1 Ja								
2 Ja								
100								

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard Kopie CBS(code)	2022/205550 Kopie beschikingsnummer	€ 0 Eindverantwoording (Ja/Nee)	€ 0	€ 0	€ 0
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard Kopie CBS(code)	2022/205550 Kopie beschikingsnummer	Nee Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	2022/205550	Herinrichting Pieter Appelplein, Tendingh van Berkhout- plantsoen en het Petrus Nahuijsplein	Nee		
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 73.132	€ 24.223	€ 97.355	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 2.617.735	€ 45.168	€ 52.023	€ 17	€ 39.475	€ 974
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 27.248	€ 0	€ 0	€ 187.673	€ 9.588	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>					
		€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 5.911	€ 8.746	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.273	€ 0	€ 62.081	€ 19.327	€ 1.002
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 606	€ 0	€ 3.214	€ 1.580	€ 176
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.648	€ 0	€ 9.183	€ 4.340	€ 258
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.211	€ 223
			6 Totaal	€ 3.527	€ 0	€ 74.478	€ 27.458	€ 1.659
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0		

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 144.772	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 105.692	€ 62.085				
		Activiteiten		Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1 onroerende zaken		€ 11.437	€ 11.437	€ 0	€ 0	
		2 onderhoud onroerende zaken		€ 6.961	€ 0	€ 6.961	€ 0	
		3 roerende zaken		€ 43.687	€ 0	€ 43.687	€ 0	
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 10.000	€ 20.000	Ja	Ja		

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>	
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 10.761	€ 10.761	€ 0	€ 10.761	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 74.087	€ 74.087	€ 0	€ 74.087	Ja	
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 16.556	€ 11.098	€ 3.311	€ 14.409	Ja	
			4 Kansrijke Start	€ 12.417	€ 8.500	€ 2.483	€ 10.983	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.795	€ 0	€ 1.159	€ 1.159	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 14.486	€ 9.520	€ 2.897	€ 12.417	Ja	
			7 Valpreventie	€ 42.631	€ 27.879	€ 8.526	€ 36.405	Ja	
			8 Leefomgeving	€ 8.278	€ 6.622	€ 1.656	€ 8.278	Ja	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.069	€ 0	€ 414	€ 414	Ja	
			10 Versterken sociale basis	€ 30.214	€ 30.214	€ 6.043	€ 36.257	Ja	
			11 Mantelzorg	€ 8.278	€ 8.278	€ 1.656	€ 9.934	Ja	
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 8.278	€ 0	€ 1.656	€ 1.656	Ja	
			13 Welzijn op recept	€ 4.553	€ 4.378	€ 175	€ 4.553	Ja	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.069	€ 2.069	€ 0	€ 2.069	Ja	
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 7.367	€ 7.367	€ 0	€ 7.367	Ja	
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>					
			1 Lokaal Sportakkoord	Nee					
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Nee					
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Nee					
			4 Kansrijke Start	Nee					
			5 Mentale Gezondheid	Nee					
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Nee					
			7 Valpreventie	Nee					
			8 Leefomgeving	Nee					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Nee					
			10 Versterken sociale basis	Nee					
			11 Mantelzorg	Nee					
			12 Eén tegen eenzaamheid	Nee					
			13 Welzijn op recept	Nee					
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Nee					
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Nee					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09</i>						
			Nee						

VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H31/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05</i>
			560173939	€ 20.991	€ 20.991	Ja	
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03</i>		
			MEOZ23075	€ 134.680	€ 134.680		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H32/06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: H32/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08</i>	
		1 Sportfondsenbad Monnickendam	€ 134.680	€ 134.680		Ja	

III. Overige gegevens

1. Bestuurlijke gegevens

Gemeenteraad

	Aantal zetels		
WaterlandNatuurlijk	5		
GroenLinks	3		
CDA	3		
VVD	2		
D66	2		
PvdA	2		
	<hr/>		
	17		
<i>Fractie VVD</i>			
dhr. mr. drs. Tj. Hoekstra	1 januari	-	31 december
dhr. J.J. Oranje	1 januari	-	31 december
<i>Fractie CDA</i>			
dhr. J.E. van Altena	1 januari	-	31 december
mw. S.M. Boogaard	1 januari	-	25 januari
dhr. I. Kielstijn	26 januari	-	31 december
dhr. A. Enderink	1 januari	-	31 december
<i>Fractie GroenLinks</i>			
dhr. V. Koerse BEd	1 januari	-	31 december
mw. drs. T. Willig-Tol	1 januari	-	31 december
dhr. B. Klein Haneveld	1 januari	-	8 november
dhr. drs. J. Beintema	9 november	-	31 december
<i>Fractie PvdA</i>			
mw. drs. P.S. van Lint	1 januari	-	31 december
dhr. H. van Berkum	1 januari	-	31 december
<i>Fractie Waterland Natuurlijk</i>			
mw. Y. Gras-Hogerwerf	1 januari	-	31 december
mw. J. Berger	1 januari	-	31 december
dhr. V.D. Pons	1 januari	-	31 december
dhr. A. Schomakers	1 januari	-	31 december
mw. C.G Tobias	1 januari	-	31 december
<i>Fractie D66</i>			
dhr. dr. G. Meij	1 januari	-	31 december
dhr. L.J. Zaal	1 januari	-	14 februari
dhr. ing. A.H.M. Kniesmeijer	23 februari	-	5 juni
dhr. L.J. Zaal	6 juni	-	31 december
<i>Griffier</i>			
dhr. Th.G.L. Greep	1 januari	-	31 december

College van B&W

Burgemeester

mw. drs. M.C. van der Weele	1 januari	-	31 december
-----------------------------	-----------	---	-------------

Wethouders

Mw. drs. A.M.H. van de Weijenberg	1 januari	-	31 december
-----------------------------------	-----------	---	-------------

A.A. van Nieuwkerk	1 januari	-	31 december
--------------------	-----------	---	-------------

H.C. Scheepstra	1 januari	-	31 december
-----------------	-----------	---	-------------

R.D.F. Wolters	1 januari	-	31 december
----------------	-----------	---	-------------

Gemeentesecretaris

drs. E.G.H. Dijk MPM	1 januari	-	31 december
----------------------	-----------	---	-------------

2. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 14 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 615.225. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

3. Accountantsverklaring

(wordt separaat verzonden)

4. Uitvoeringsinformatie 2023

Hieronder het totaaloverzicht van de realisatie van de begroting op taakveldniveau:

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
1.			8.587	7.611	5.035	4.562	- 3.553	- 3.048
1.01		Veiligheid	2.541	2.554	18	12	- 2.523	- 2.542
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.882	1.893	-	1	- 1.882	- 1.892
	1.2	Openbare orde en veiligheid	659	662	18	12	- 641	- 650
1.02		Economie en toerisme	371	352	25	18	- 346	- 333
	3.1	Economische ontwikkeling	65	56	-	-	- 65	- 56
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-	-	-	- 0	-
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	24	44	22	15	- 1	- 29
	3.41	Economische promotie algemeen	282	252	3	4	- 278	- 248
1.03		Ruimtelijke ordening en wonen	5.675	4.705	4.991	4.532	- 684	- 174
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.036	121	1.217	282	180	161
	8.1	Ruimte en leefomgeving	721	540	51	37	- 670	- 504
	8.3	Wonen en bouwen	3.917	4.044	3.723	4.213	- 194	169
2.			11.779	12.252	5.521	6.727	- 6.258	- 5.525
2.01		Verkeer, vervoer en waterstaat	4.709	4.269	1.140	1.108	- 3.569	- 3.160
	2.1	Verkeer en vervoer	3.970	3.421	774	679	- 3.197	- 2.741
	2.2	Parkeren	83	90	14	21	- 68	- 70
	2.3	Recreatieve havens	155	199	124	123	- 31	- 75
	2.4	Economische havens en waterwegen	320	313	4	6	- 316	- 308
	2.5	Openbaar vervoer	29	29	-	-	- 29	- 29
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	152	217	223	279	72	62

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
2.02		Sport, cultuur en recreatie	3.364	3.707	574	935	- 2.790	- 2.772
	5.1	Sportbeleid en activering	215	270	55	76	- 160	- 194
	5.2	Sportaccommodaties	998	1.133	395	581	- 604	- 552
	5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	174	179	-	4	- 174	- 175
	5.4	Musea	20	19	-	-	- 20	- 19
	5.5	Cultureel erfgoed	98	121	11	11	- 87	- 110
	5.6	Media	302	437	58	202	- 245	- 235
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.555	1.549	54	61	- 1.500	- 1.488
2.03		Milieu	3.707	4.276	3.808	4.684	101	407
	7.2	Riolering	1.020	1.391	1.477	1.975	456	584
	7.3	Afval	2.117	2.077	2.331	2.549	214	472
	7.4	Milieubeheer	569	809	-	160	- 569	- 648
3.			20.967	24.821	4.225	10.941	- 16.742	- 13.880
3.01		Onderwijs	2.218	2.139	127	289	- 2.091	- 1.850
	4.1	Openbaar basisonderwijs	8	0	-	-	- 8	- 0
	4.2	Onderwijshuisvesting	1.404	1.319	-	180	- 1.404	- 1.140
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	806	819	127	109	- 679	- 710
3.02		Sociale voorzieningen	17.743	21.699	3.973	10.550	- 13.770	- 11.149
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.124	4.547	384	6.580	- 740	2.032
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	525	685	107	133	- 418	- 552
	6.3	Inkomensregelingen	4.775	5.065	2.778	3.178	- 1.997	- 1.887
	6.4	Begeleide participatie	1.491	1.342	597	546	- 894	- 796
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	712	842	108	65	- 604	- 777
	6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.690	1.954	-	-	- 1.690	- 1.954
	6.71b	Begeleiding (Wmo)	889	1.011	-	-	- 889	- 1.011
	6.71c	Dagbesteding (Wmo)	469	414	-	-	- 469	- 414
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	20	-	-	- 16	- 20

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)		
	Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
	6.72a		Jeugdhulp begeleiding	220	183	-	-	- 220	- 183
	6.72d		Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.912	3.863	-	48	- 3.912	- 3.815
	6.73a		Pleegzorg	105	96	-	-	- 105	- 96
	6.73c		Jeugdhulp met verblijf overig	1.265	1.150	-	-	- 1.265	- 1.150
	6.74a		Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	53	69	-	-	- 53	- 69
	6.74b		Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	162	123	-	-	- 162	- 123
	6.82a		Jeugdbescherming	336	335	-	-	- 336	- 335
3.03	7.1		Volksgezondheid	1.006	983	125	101	- 881	- 881
4.				2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694
4.01			Bestuur	2.132	2.615	243	921	- 1.889	- 1.694
	0.1		Bestuur	1.469	1.904	-	700	- 1.469	- 1.204
	0.2		Burgerzaken	662	711	243	221	- 419	- 490
5.				516	423	34.416	34.632	33.900	34.209
5.01			Dividend	1	3	135	116	134	113
	0.51		Treasury/dividend	1	3	135	116	134	113
5.02			Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	286	330	5.425	5.054	5.138	4.724
	0.61		OZB woningen	224	255	3.263	3.174	3.039	2.918
	0.62		OZB niet-woningen	39	57	829	761	790	704
	0.63		Parkeerbelasting	2	-	431	297	429	297
	0.64		Belastingen overig	15	11	127	122	112	111
	3.42		Economische promotie forensenbelastingen	3	1	32	32	29	31
	3.43		Economische promotie toeristenbelasting	4	6	743	668	740	662
5.03	0.7		Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	28.839	29.330	28.839	29.330
5.04	0.52		Treasury/financiering	685	727	17	131	- 668	- 597

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
	Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging
5.05	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 456	- 637	-	-	456	637
6.			9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538
6.01	0.4	Overhead	9.509	8.910	212	373	- 9.297	- 8.538
7.			2	- 2	-	-	- 2	2
7.01	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	- 2	-	-	- 2	2
8.			32	-	-	-	- 32	-
8.01	0.8	Overige baten en lasten	32	-	-	-	- 32	-
			53.525	56.630	49.652	58.156	- 3.873	1.525
9.			5.227	4.892	7.883	5.733	2.655	841
		Reserves	5.227	4.892	7.883	5.733	2.655	841
0.101	0.101	Mutaties algemene reserve	609	1.201	4.773	4.027	4.164	2.826
0.102	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	50	50	50	50
0.103	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	818	818	818	818
0.107	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	1	1	1	1
0.108	0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	3.125	3.125	201	200	- 2.924	- 2.925
0.109	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallaties	-	-	9	9	9	9
0.111	0.111	Mutaties reserve Covid 19	-	-	300	300	300	300
0.112	0.112	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw Verwondering	-	-	36	36	36	36
0.113	0.113	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	-	-	150	-	150	-

Progr.	Taakvelden		Lasten 2023 (x € 1.000)		Baten 2023 (x € 1.000)		Saldo (x € 1.000)	
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
0.114	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	200	29	200	29
0.115	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	696	456	702	-	6	- 456
0.116	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	428	-	269	167	- 158	167
0.117	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	118	-	120	13	2	13
0.118	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	130	-	254	-	124	-
0.119	0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	11	-	-	82	- 11	82
0.121	0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	111	111	-	-	- 111	- 111
			58.752	61.523	57.534	63.889	- 1.218	2.366

5. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Hieronder wordt een overzicht van de baten en lasten per taakveld gepresenteerd ten behoeve van de regeling vaststelling taakstelling en verstrekking informatie voor derden.

Taakvelden		Realisatie 2023		
Nr.	Omschrijving	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	1.904	700	- 1.204
0.2	Burgerzaken	711	221	- 490
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	121	282	161
0.4	Overhead	8.910	373	- 8.538
0.5	Treasury	93	247	154
0.61	OZB woningen	255	3.174	2.918
0.62	OZB niet-woningen	57	761	704
0.63	Parkeerbelasting	-	297	297
0.64	Belastingen overig	11	122	111
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	29.330	29.330
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	- 2	-	2
0.10	Mutaties reserve	4.892	5.733	841
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.366		- 2.366
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.893	1	- 1.892
1.2	Openbare orde en veiligheid	662	12	- 650
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1	Verkeer en vervoer	3.421	679	- 2.741
2.2	Parkeren	90	21	- 70
2.3	Recreatieve havens	199	123	- 75
2.4	Economische havens en waterwegen	313	6	- 308
2.5	Openbaar vervoer	29	-	- 29
3.	Economie			
3.1	Economische ontwikkeling	56	-	- 56
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	44	15	- 29
3.4	Economische promotie	259	704	445
4.	Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	-	- 0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.319	180	- 1.140
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	819	109	- 710

Taakvelden		Realisatie 2023		
Nr.	Omschrijving	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
5.	Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering	270	76	- 194
5.2	Sportaccommodaties	1.133	581	- 552
5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en	179	4	- 175
5.4	Musea	19	-	- 19
5.5	Cultureel erfgoed	121	11	- 110
5.6	Media	437	202	- 235
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.549	61	- 1.488
6.	Sociaal domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.547	6.580	2.032
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	685	133	- 552
6.3	Inkomensregelingen	5.065	3.178	- 1.887
6.4	Begeleide participatie	1.342	546	- 796
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	842	65	- 777
6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.954	-	- 1.954
6.71b	Begeleiding (Wmo)	1.011	-	- 1.011
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	414	-	- 414
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	20	-	- 20
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	183	-	- 183
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.863	48	- 3.815
6.73a	Pleegzorg	96	-	- 96
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	1.150	-	- 1.150
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	69	-	- 69
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	123	-	- 123
6.82a	Jeugdbescherming	335	-	- 335
7.	Volksgesondheid en milieu			
7.1	Volksgesondheid	983	101	- 881
7.2	Riolering	1.391	1.975	584
7.3	Afval	2.077	2.549	472
7.4	Milieubeheer	809	160	- 648
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	217	279	62
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1	Ruimte en leefomgeving	540	37	- 504
8.3	Wonen en bouwen	4.044	4.213	169

6. Stand van zaken kredieten

Hierna een overzicht van de lopende en toekomstige kredieten:

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	Jaar	Start afschr	Afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2023	Besteed t/m 2023	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2023	Waardever-meerd. & waardever- mind. 2023	Afschrijving 2023	Aflossing 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toegerekende rente 0,70% 2023	Kapitaal- lasten 2023
Programma 2. Openbaar domein					1.973	559	743	1.231	184	573	-	-	757	1	1
Vorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	2021	2023	5	imm	750	77	196	554	119	68	-	-	187	1	1
Aanschaf opslag containers	2023	2024	10	ecn	100	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Aanschaf minicontainers 2022	2022	2023	10	ecn	71	-	-	71	-	-	-	-	-	-	-
Ondergrondse restafval containers 2022	2022	2023	10	ecn	36	1	1	35	-	1	-	-	1	-	-
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2022	2023	40	mn	275	-	50	225	50	-	-	-	50	0	0
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2022	2023	10	ecn	225	180	194	31	15	180	-	-	194	0	0
Ondergrondse restafval containers 2023	2023	2024	10	ecn	36	- 20	- 20	57	-	3	-	-	3	-	-
Aanleg atletiekveld 2023	2023	2024	20	ecn	320	278	278	42	-	278	-	-	278	-	-
Vervanging Wilhelminabrug	2023	2024	50	mn	160	44	44	116	-	44	-	-	44	-	-
Programma 3. Sociaal domein					4.252	2.214	2.214	2.038	-	2.214	-	-	2.214	-	-
Nieuwbouw De Verwondering	2021	2023	40	ecn	2.952	2.178	2.178	774	-	2.178	-	-	2.178	-	-
Verenigingsgebouw Galgeriet	2023	2025	40	ecn	1.300	36	36	1.264	-	36	-	-	36	-	-
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen					147	110	110	37	-	110	-	-	110	-	-
Aandelen InWest Regio B.V.	2023			fin	147	110	110	37	-	110	-	-	110	-	-
Programma 6. Overhead					1.267	514	845	422	330	520	40	-	810	2	42
ICT Bedrijfsvoering	2022	2023	5	ecn	213	9	145	68	136	9	27	-	118	1	28
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev	2022	2023	5	ecn	95	6	66	29	61	6	-	-	66	0	0
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Ruimte	2022	2023	5	ecn	75	12	75	- 0	63	12	13	-	62	0	13
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2022	2023	5	ecn	85	41	69	16	29	41	-	-	69	0	0
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Bedrijfsv	2022	2023	5	ecn	75	17	59	16	41	17	-	-	59	0	0
IV Ontwikkeling organisatie	2023	2024	5	ecn	645	409	409	236	-	415	-	-	415	-	-
Wet Open Overheid	2023	2024	5	ecn	79	21	21	58	-	21	-	-	21	-	-
Totaal van de lopende kredieten					7.639	3.397	3.911	3.727	514	3.417	40	-	3.891	4	44

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	Start afschrijving	Afschrijvings- termijn	Soort activa	Bedrag krediet
Programma 2. Openbaar domein				21.701
Aanschaf minicontainers 2024	2025	10	ecn	76
Ondergrondse restafval containers 2024	2025	10	ecn	37
Ondergrondse restafval containers 2025	2026	10	ecn	38
Ondergrondse wijkcontainers	2025	10	ecn	30
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	2026	12	ecn	248
Vervanging toplaag kunstgrasveld BiW	2026	12	ecn	224
Vervanging toplaag kunstgrasveld IJpendam	2025	12	ecn	229
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	2025	12	ecn	253
Personenauto 1	2026	7	ecn	33
Personenauto 2	2026	7	ecn	33
Personenauto 3	2026	7	ecn	33
Voertuig Koppel groen 1	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 2	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 3	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 4	2026	7	ecn	50
Maaier Torro	2027	7	ecn	120
Veegwagen	2027	7	ecn	185
Tractor	2027	7	ecn	65
Voertuig Koppelbomen	2027	7	ecn	175
Voertuig Vliegende keep	2025	7	ecn	52
Voertuig Koppel civiel 1	2025	7	ecn	100
Voertuig Koppel civiel 2	2025	7	ecn	100
Voertuig Service team	2025	7	ecn	52
Maaier (werktuigdrager)	2025	7	ecn	150
Bus	2025	7	ecn	66
Duurzaamheid sporthal Marijkeveld	2027	40	ecn	1.400
Bouw sporthal Marijkeveld	2027	40	ecn	17.800
Programma 6. Overhead				1.529
ICT ontwikkeling 2024	2025	5	ecn	60
ICT ontwikkeling 2025	2026	5	ecn	60
Investerings Wet open overheid 2024	2025	5	ecn	111
Investerings IV 2024	2025	5	ecn	725
Investerings Wet open overheid 2025	2026	5	ecn	111
Investerings Wet open overheid 2026	2027	5	ecn	111
Investerings IV 2025	2026	5	ecn	350
Totaal van de toekomstige kredieten				23.229

Daarnaast zijn onderstaande kredieten bij de jaarrekening 2023 afgesloten:

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	Jaar	Start afschr	Afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2023	Besteed t/m 2023	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2023	Waardever-meerd. & waardever- mind. 2023	Afschrijving 2023	Aflossing 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toegerekende rente 0,70% 2023	Kapitaal- lasten 2023
Programma 2. Openbaar domein					493	642	657	- 165	15	642	-	-	657	0	0
Adaptieve wegafsluiting Hofbrug Ipendam (AFA)	2022	2023	10	ecn	29	20	35	- 5	15	20	-	-	35	0	0
Aanschaf minicontainers 2023	2023	2024	10	ecn	72	75	75	- 3	-	75	-	-	75	-	-
Aanschaf tractiemiddelen 2023 vrachtwagen 60-BVZ-1	2023	2024	7	ecn	320	328	328	- 9	-	328	-	-	328	-	-
Aanschaf tractiemiddelen 2023 maaier John Deere	2023	2024	7	ecn	27	27	27	- 0	-	27	-	-	27	-	-
Snipperaanhangen	2023	2024	7	ecn	45	49	49	- 4	-	49	-	-	49	-	-
Riolering duiker Bernhardlaan 2023	2023	2024	60	ecn	-	65	65	- 65	-	65	-	-	65	-	-
Riolering vervanging Moordsteeg 2023	2023	2024	60	ecn	-	79	79	- 79	-	79	-	-	79	-	-
Programma 3. Sociaal domein					8.096	5.455	8.068	28	2.613	5.455	-	-	8.068	18	18
Bouw brede school Broek in Waterland 2020	2021	2022	40	ecn	7.611	4.998	7.611	- 0	2.613	4.968	-	-	7.581	18	18
Brede school Broek in Waterland, duurzaamheid	2023	2024	40	ecn	-	- 30	- 30	30	-	-	-	-	-	-	-
Verbouwing Van Randwijck Sebastianus	2023	2024	28	ecn	440	441	441	- 1	-	441	-	-	441	-	-
Eerste inrichting Blauwe Ster	2023	2024	10	ecn	45	45	45	- 0	-	45	-	-	45	-	-
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen					101	101	101	-	-	101	-	3	98	2	2
Aandelen N.V. HVC	2023			fin	1	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Lening ATV Broek in Waterland	2023			fin	100	100	100	-	-	100	-	3	97	2	2
Programma 6. Overhead					197	80	97	100	14	80	2	-	92	0	2
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan	2019		10	ecn	137	20	37	101	14	20	2	-	32	0	2
ICT ontwikkeling 2023	2023	2024	5	ecn	60	60	60	- 0	-	60	-	-	60	-	-
Totaal van de lopende kredieten					8.887	6.278	8.923	- 36	2.642	6.278	2	3	8.915	20	22

7. Toelichting classificatie begrotingsafwijkingen

	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel,	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
A	Budgetafwijkingen betreffende activiteiten die <u>niet</u> passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd		X
B1	Budgetafwijkingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte budgetafwijking op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
B2	Budgetafwijkingen die passen binnen het bestaande beleid die met het besluit van de jaarrekening geautoriseerd zijn	X	
C	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
D	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding	X	
E	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
F1	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
F2	geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar	X	X
G1	geconstateerd na verantwoordingsjaar		
G1	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
G2	jaar van investeren		X
G2	afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

8. Lijst met afkortingen

ACT	Ambtelijk coördinatie Team
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
Asv	Algemene subsidieverordening
B.V.	Besloten Vennootschap
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPI	Consumentenprijsindex
d.d.	dag datum
d.m.v.	door middel van
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
e.d.	en dergelijken
EPvE	Esthetisch Programma van Eisen
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
i.s.m.	in samenwerking met
i.v.m.	in verband met
incl.	inclusief
IV	Informatie Voorziening
JBRA	Jeugdbescherming Regio Amsterdam
jl.	jongst leden
KIDO	Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden
KRK	Kader Ruimtelijke Kwaliteit
kw	kilowatt
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
m.b.t.	met betrekking tot
MRA	Metropool Regio Amsterdam
N.V.	Naamloze Vennootschap
N.v.t.	Niet van toepassing
nb	niet beschikbaar
n.n.b.	nog niet bekend
o.a.	onder andere
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PDCA-cyclus	Plan, Do, Check, Act
PIP	Plan Inburgering en Participatie
RES	Regionale energie strategie
RID	Raadsinformatiedocument

RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RVU	Regeling voor Vervroegde Uitdiensttreding
RZB	Roerende Zaak Belasting
SaaS	Software as a service
SiSa	Single information Single audit
SKB	Schatkistbankieren
SPUK	Specifieke Uitkering
t.b.v.	ten behoeve van
t.o.v.	ten opzichte van
V.O.F.	Vennootschap onder Firma
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
vsv-er	vroegtijdig schoolverlater
WGA	Werkhervattingsregeling Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet open overheid
Wpg	Wet politiegegevens
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkeloosheidswet
Za/Wa	Zaanstreek Waterland

COLOFON

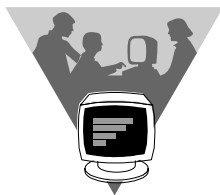
Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Bedrijfsvoering
Team Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het cluster Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de teammanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.